
O R A I N
GHAIDHEALACH,
AGUS
BHEARLA AIR AN EADAR-THEANGACHA.

Maddington's Comedy

O R A T I O

C H R I S T I A N I C H

ENTERED IN

S U S A
Stationer's Hall.

E T T E R Y M A N H A D G E N G U C H

O R A I N
GHAIDHEALACH,

AGUS

BEARLA AIR AN EADAR-THEANGACHA

LE

COINNEACH MAC'COINNICH,

ANN AN CAISTEAL-AN-LEA'UIR FAISG AIR
INERNIS.

CLO-BHUAILT' ANN

D U N E A D A I N N.

AIR SON AN UGHDAIR.

1792.

[PRICE, THREE SHILLINGS]

М И А К О
ОГАНДАЛЯНОЕ

БУСА

АНДАМИНТ-ЛАСАЛ НА АЛДАК

СИ-БИ-АР-ДИ

Д У Н А Д А И Н

Л А С К О У Н А Н О Н Н А

1795

THE THREE BROTHERS

TO

THE RIGHT HONOURABLE

DAVID STEWART ERSKINE,

EARL OF BUCHAN.

MY LORD,

YOUR well-known regard for the Antiquities of your Country, and the encouragement you have always shown to any attempt for reviving the ancient Gaelic Language, have induced me to prefix your Lordship's name to the following Gaelic Songs, assuring myself, that very many will be stimulated to peruse any thing that meets with THE EARL OF BUCHAN'S approbation.

I will not attempt a panegyric on your Lordship's character, for the many virtues that are so conspicuous to all who are so hap-

[]

py as to participate your friendship, knowing
that any thing I could say on that subject
would come far short of the truth.

That your Lordship may live long an
Ornament to your Country, and the Friend of
every Bard, who may strive to do any thing
that shall attract the notice of men of worth
for reviving the Scots Gaelic, is the fervent
wish of,

My LORD,

Your Lordships

Most devoted

Most obliged.

AND

Most humble Servant,

KENNETH MACKENZIE.

TUDAY

AN CLAR INNSEACHD.

TAOIBH.

<i>MOLADH na Gailic,</i>	1
<i>Tuire na Gailic,</i>	4
<i>Ath-leasacha na Gailic,</i>	6
<i>Oran do na Chatb-bhuithinn Rioghaill Ghairleach,</i>	10
<i>Oran do na Chatb bhuithinn cheudna,</i>	15
<i>Oran don Nighean Dubh,</i>	18
<i>Cumba' do dh' Aongus Mac' Illebraigh,</i>	22
<i>Comhairle do na Caileagan,</i>	25
<i>Oran don Taileir,</i>	26
<i>Oran do dh'fhear-Chuldaothall,</i>	30
<i>Oran don Fhreiceadad dubh,</i>	34
<i>Oran do Choirneal Mac' Phearsan,</i>	37
<i>Oran Gaoil,</i>	43
<i>Durachd a Bhaird do dh'og Nighinn uasail,</i>	46
<i>Oran do Phaidric Urachatan,</i>	47
<i>Oran Mbic' Cullach,</i>	51
<i>Oran don Larla Thuaibhach,</i>	59
<i>Oran do Duic Earr-Ghae'al,</i>	66
<i>Mairearad Mholach mbin,</i>	69
<i>Oran do dh'fhearri nan Earrachd,</i>	73
<i>Rann o chainnt Chaiptein Mbic-Gui'ne</i>	77

TÀOIBH

<i>Oran dò db'Uilleam Mac'Illebraigh,</i>	79
<i>Beannacha Baird do db'fhear Choire-mbonai',</i>	82
<i>Rann do chru,</i>	83
<i>Moladh Caileagan an taobb tuath,</i>	84
<i>Oran do na Caoraiéibh mbaire,</i>	88
<i>Luinneag do'n eiddidh Gbae'leach,</i>	93
<i>Beannacha Baird do db'fhear Cheluaini,</i>	97
<i>Oran do Chaiptein Shau,</i>	98
<i>Cumb'n Toobb Tuath,</i>	103
<i>Mar bu mbath leam bean mbath,</i>	110
<i>Oran Comb-stri,</i>	112
<i>A Mbisg,</i>	114
<i>Ioram Sugraiddb,</i>	117
<i>Muiler masach,</i>	121
<i>Oran do'n Taileir's do na b-ofantan,</i>	122
<i>Oran do'n Luing's da db'fear obair chuain,</i>	125
<i>Oran do Ghillean Mbaoi'linn,</i>	141
<i>Oran do db'Uilleam Loban's do na Chrith,</i>	144
<i>Oran do Theaglach Choire-mbonai',</i>	149
<i>Oran do Mbac-Cullach 's don Aisling,</i>	155
<i>Rann air Tiom,</i>	161
<i>Comhairl' araidb,</i>	164
<i>Oran do na bbas,</i>	166
<i>Luinneag don Luing,</i>	179
<i>Aoire do dh' Alastar Mac-Antoisch,</i>	174
<i>Comhairle do ghill' ag,</i>	182
<i>Oran do Mbac-Leoid na b'Earradib,</i>	186

TAOBH

<i>Oran don Trubbais, is do na Caileagan,</i>	-	-	191
<i>Oran do db'ogradb neo-Db/eas/nach,</i>	-	-	196
<i>Comhairle mbath,</i>	-	-	203
<i>Oran air Turas don Taobb, tuabb</i>	-	-	204
<i>Oran do Sgian,</i>	-	-	208
<i>Oran do Bhrogan,</i>	-	-	212
<i>Oran Gearan air Cairdean,</i>	-	-	218

<i>The Banks of the Dee,</i>	-	-	222
<i>Karharinte Ogie,</i>	-	-	230
<i>Bonny Peggy,</i>	-	-	236
<i>My Wifb,</i>	t	-	249

2003-2004 学年 第一学期

THOUGHT

128	On the Cenozoic era in California	On the Cenozoic era in California
129	"	On the Cenozoic era in California
130	"	On the Cenozoic era in California
131	"	On the Cenozoic era in California
132	"	On the Cenozoic era in California
133	"	On the Cenozoic era in California
134	"	On the Cenozoic era in California
135	"	On the Cenozoic era in California
136	"	On the Cenozoic era in California
137	"	On the Cenozoic era in California
138	"	On the Cenozoic era in California

Chit-trapp, census-queries, case-control studies, prospective
trials, longitudinal studies, etc., as well as descriptive studies.
Other studies have been done on the relationship between
cancer and smoking, alcohol, diet, and other risk factors.
Cancer prevention programs have been developed in many
countries, particularly Sweden, the United States, and the
United Kingdom. These programs include screening for
cancers such as breast cancer, cervical cancer, and prostate
cancer, as well as programs to promote healthy lifestyles.
In addition, there are many research studies ongoing in
the field of cancer prevention, including studies of the
genetic factors that contribute to cancer development,
and studies of the mechanisms by which environmental
agents can cause cancer.

BIDH finn ar 'n armachd gu siubhal garbh bheinn,
Le eidiib Albanach, fbeileadb cruinn
Bonaid balla-bhreac is cruinne faircheal
S cota meanbh-bhas, thig dealbhach dhuinn
Ofan gearra-bhac, brog iallach bharra-fhraoich
Ochd Sbliosach calbhar on tarbhuich suim
Beodag bharra-gheur, gu claiseaoch geala-shlios
Cul-tiubh, ceanna-chnu, cas charuichte ghrinn.

O R A I N

GHAIDHEALACH.

Moladb na Gailic.

MO rùn a Ghàilic tha i làider diàn,
Glan ma h-àirn'ean càirdeil ann na triall,
Meangach àilte 's i nach arach fiadh,
'S uaill na'n Gàidheal ann fa Ghàilic riagh.

Stric a dhearbh i mo's fearbh 'na gniomh,
'Nuair bha i fàs 's blà a teachd o freamh,
A nis o 'n thà i faigheinn àrd 'a miagh.
Sean a Ghàilic ge 'r an d'fhas i liath.

A

Tha i làn do gibhtean nàduir pait
 'S tha feartan gràidh cuir àilteachd air a peers,
 Tha cruadal dlùth dhi ann sgach cuis is neart,
 'S ga tearc a càirdean 's i nach fàillnich beachd.

Nuair ghabh iad am gu ceànn a chuir sa phochd,
 'S leointe a dh'fhàg iad i mar thràill gun toirt,
 'Struagh nach tàrainn plàsta chuir ri lot,
 'S fuath le càch i o'n a dh'fhàs i bochd ;

'S maирg a dh' fhàgadh i mar thraig gun luaign,
 Sa liuthad treun-fhéar agus laoch thug buaigh,
 Le neart na Gàilic chuireadh càch tan ruaig,
 An am dhi èiridh 's i fo' èileadh cuaiч.

S i labhair *Brennus* gaisgeach treun le smachd
 A bhual an *Roimb* 'sa phill a fròin a steach,
 Mac' *Mbars* mòr an dia bu deoin le feachd,
 'S bha buaigh na Gàilic fuaighe ghna na bheachd.

'S i bh' aig na *Fianna* 's lion i iad le h-eud,
 'S thug *Oifian* fian'ais orr le ghniomhra' fèin,
 Bu mheadhrach Gàilic o bheul na'n sàr fhear treun,
 Saoidh d'am b'arraidh Gàilic chuir a'n geill.

B'ùr glan neo-thruaillidh i na dual a'fàs,
 O Shean gur cìnnteach finn gur i a b' fhearr,

San Aire aig *Nòab* 's i bu chòmhradh dia,
 'S i air a caomhnadh 'nuair bha 'n saoghal bàit.

Bu teuma Gailic o bheul *Abel* pait,
Eubb is *Adbamb* bu phait Gailic achd,
 O nach lèir dhomh fèin a dhol ni 's faisg,
 Air aois na Gàilic dh'fhaillnich air mo bheachd.

Spainišb, *Fraingeis*, 's *Eideilt* chàinnt a thriall,
 O 'n *Laideinn* dh'fàs iad, 's gheibh iad báis gun
 bhiadh,
 Ach stoc na Gàilic mathair chàich gu leir,
 Cha toir i táing do chàinnt tha fo' na ghrein.

Am *Parnasas* b'fhearr gu 'n deanta m' fhàgail ann
 'S cumhachd bardachd cèangailte mu 'm cheann,
 'S naoi'ner ghruagach leis nach b'fhuath mo chàint.
 'S na maireadh Gàilic 's mi gu 'n caireadh rànn.

Tuirie na Gàilic.

'NAN deanadh fibh nise rium èisdeachd,
 Dh' innfinn Sgeulachd air a Ghàilic,
 Mar fhuair i cuaradh sa milleadh,
 Sa gluasad o ionad àrda :
 Bha i ri linn *Rigò Seumas*,
 Gu misneachail treubhach càilear,
 Ach fhuair an *Donas* a thoil fhèin di,
 'Nuair a dh'èirich i le *T——b.*

Chaidh a geugan a ghearradh 'sa bhriseadh,
 'S chaidh 'n stoc a shliseadh le tàluibh,
 A chàirt 's an snomhach chuir iad sguab Orr',
 'S chaidh fagail mar uan gun mhàthair,
 Sa dh'aindeoin na rinn luchd fuath Orr',
 Lean i re buaghan gràdhach,
 Cha robh feith na corp gun għluasad,
 'S lòn'ar buille fhuair a Ghàilic.

[5]

Bha i gu muladach gruamach,
 Sa cnamhan co' cruaigh re scàirnich,
 'S gach aon neach a reachadh seachad,
 Bhiodh e seach'nadh na Gàilic,
 Bha naimhdean gu paitl mun cuairt di,
 Ga creacha 's ga ruagadh gu 'n àilghios,
 'S dh' fhàg iad i gu cruaidh na h-eigein,
 Mar dhiol-deirc nach faigheadh fardach.

Rinn iad a lot fa crèachdad,
 'S bha coslas a 'n èig a fas orr',
 'S threig a beoghalas fa fùnnnt i,
 'S tric a g' iuntrain na dh' fhag i,
 Thug iad dhi a h-èideadh chruaghach,
 'S clogaid na 'm buagh cha d'fhag iad;
 Sa sgiath bhreac-bhallach dhònach,
 'S tric a dhòn i o namhaid :
 Thug iad a gearr èile' cuaiich dhi,
 Eideadh ghuanach na'm fuar ard-bheann,
 Thug iad a h-armachd gu lèir dhi,
 'S b' aoibhar truais gun bhreug a Ghailic,
 'S i gun neach e bheireadh fùil orr',
 Mar chlofaich air chiùl-thaobh gàraidh,
 Tèas an la toirt a lùth's uaip',
 'S i fad-as air chùl a cairdean.

Chaidh 'n cadal air falbh o fùilean
 'S dealt na h-òi'che thùch è bragad,
 Greis air ocras 's greis air phathadh,
 'S i aitheiseach mar nach b'abbhaist.

Ath-Leasachadh na Gàilic.

SLAN iomradh le failt is furan,
 Do 'n chuideachd urramach dhàicheil,
A tha 'n Lunnuin fa 'n Dun'eidean,
 Toirt fasgaidh fo'n sgèith don Ghàilic.
 Agus maroan ann a *Glasgbo'*,
 Tha daoine ghabh tlachd don Gàilic,
A tha le braon agus dealta
 Ga h-urachadh air alt 's gu 'm fàs i.

Fhuair iad leoint i gun èadach,
 'S dh'fhag a naimhdean maol gun bhàrr i :
Fhuair iad aineolach gun chaoin i
 'S iomadh car claon fa Ghàilic,

Le ceannardachd agus sèoltachd,

'S ullamh déonach a bha 'n càirdeas,

Għlan iad a h-uile chreàchdan,

Ciuin foighidneach gun bheud don Ghàilic.

Bha i iomadh la 'an cunnart,

Nach tigeadh i tuille gu flàinte,

Ach bha 'm freasdal caomh mun cuairt,

Don chuideachd uasail a ghabh bàigh dhi,

Chraobh-sgaoil iad èolas a 'n t soisgeil

Le foghlum foirfe san fhoirm Ghàilic,

Le muinghin oirdheirc 's le deoin shoc'rach

Trèibh-dhireach ùr le rùn pàirteach.

Toirbheartas a chomuinn dhileas,

'S do-innse le fior nàduir,

Slionar beannachd a tha sìnte,

Re cuideachd dhileas na Gàilic :

Cridheachan tlà na 'n daoin' uaile,

Chum fastalach suas a Ghàilic,

'S cinnteach nach uireasbhuidh duais dhoibh,

Far a 'm buan a 'm bi iad Sàbhait.

Ach a nis on tha i ceudach,

'S math leam fèin gu 'n d'fhuair i flàinte,

A stoc fa meanganan le chèile,

'S iad a g'èiridh mar a b' àbhaist,

Gach duilleag a thuiteas o geuguibh,

'Naite gach tè èiridh dhà ann

'S fasaidh i gu dòsrach leathain,

Mar chraobh na beatha' fa ghàradh.

Slíonar focal a tha muiteil,

'S fear eile gun uchdach lamh ris,

Tuitidh fear tha n aird a chirein,

'S èiridh 'm fear tha crion a 'n àirde :

Tha i criosluighe mun cuairt d'a muineal,

Le feartuibh bunaiteach lànmhor,

'S a neul ceòthaich bheir a h-uachdar,

Chaidh f huadachadh gu bràth uaip,

'S i 'na eùspair do dheagh bheusuibh,

Air a sgeadachadh le failte,

'Na ceann uighe do dheagh ghiulan,

'S i na cruit chiuil do nàdair,

Tha i domhainn gun ghrunnd 's i farsaing,

'S meagh'rach cais'meachd na Gàilic,

Dàingnicht tòinnte le deagh chàitein,

'S air son dòrn cha 'n fhaigte pag uaip.

'S fios'rach 'na gibhteann 's geur i,

Tha fgollta-beart le cèill fa Ghàilic,

Eanchiunneach, gruuntar gun èacoir,

Am fàd fa 'n goirid 's leur do 'n Ghàilic;

An èiseamail cainnt cha d' thèid i
 - 'S gach cainnt eile feumaidh pàirt dhi,
 Slionar canmhain uaip a dh'èirich,
 'S teangaидh ghleusit o fgeith na Gàilic.

Cha ghabh i 'n iasad o h-aon diu,
 'S i bar-igaoilteach, maraon pàirteach,
 'S air a mheud 's gu 'n toir i seachad,
 Bithidh a h-ionmhus eo paitt fa bhà è,
 Seanachas gun chrioch a dhol geur,
 Air eachdraidheach èiridh na Gàilic,
 Mun d'fhuair Adhamh lamh ris cèile,
 Bu shìubhlach o bheul a Ghàilic.

Gabh tlachd ann fa Ghàilic, 's tha buaidhen na nà-
 duir
 A dh'innseas do chàil ann fa 'n dàn nach bu leur
 dhuit ;
 'Nuair bhios i na slainte, cha 'n fhulaing i tàimailt,
 Oir bhuinnig a dànochd air cànan na b-Eirinn.

*Oran do 'n Chath-Bhuitbinn Rioghail Gbaileach air
dboibb teachd dbackaidh a America 42nd Regt.
Royal Highlanders.*

*Air fonn, Deoch slaint a'n Earla-Thuathaich sin,
A thriall an de air chuantuibh uainn.*

I.

DEOCH slaint na gillean b'aite leam,
D'a 'math thig bonaid bhreachd-bhallach,
'S ibht an eoin cuir lea-trom orr',
'S ofan gearr fo'm breachdanach,
Fir chuannta chruaidh neo-airtealach,
Thàir chuaintean f' huair, iad ceartacha,
Si fèileadh cuaiich bu chleachdach
Lèis na fir nach tais 'an tòir,
Si fèileadbh cuaiich, &c.

II.

A chath-bhuithinn Rioghail threun-theasach,

'N da-dh'shichead fa dhà dh' èighte dhiu,

Fir cholgail bharra-ghast èatrom

Theid garbh fo'n arm neo-èisleineach ;

Cha b' aithne dhomh co dheireadh riu,

Na thairneadh stràbh roimh 'm feusagan,

'S nach beo an deicheadamh *Legion*,

A bh'aig *Sesear* an fa 'n Roimb.

III.

Mo run na firain acuinneach,

Da 'n iul na stuiç-bheann stachdanach,

Cha chuar a 'm fuachd na t ocras iad,

'S bu dual doibh cruidal baitealach,

Tha'n uaill fa 'n eididh las-bheanach,

Tha 'n faorsainn mar chrànn-brataich dhoibh

'S tha Ghàilic achd mar strol.

IV.

Na Gaidheil rioghail Albannach,

Gur cliu do 'n tìr a dhearbainn ast,

A 'm *Fontanoi* 's dearbhta dhuinn,

Gun sheas iad dilas ainmeineach,

Gu sgaireil, fgaiteach, feara-bhuisseach,

Cuir as doibh pailt gun leanabaidheachd,

Le lanna glasa ceanna-bheartach,

'S bha cuirp gun uchdách seanaachais !

Le garbh neart a mhàrbh na seoid.

V.

Co fadfa mhaireas Breataalach,
 Bi' dh cliu orr ann a 'n èachraigheachd,
 O linn gu linn le taitneachas,
 A' cuir 'an geill a 'n tapachais,
 A 'n Tiganderoga b' acuinneach ;
 A gearradh chìm o chraitichean.
 'S cuir *Fraigicb* as a 'm batraidhean :
 'S ga cuir nan teann ruidh staireumach,
 Mar ghaoth a' sgapadh ceò.

VI.

Ann a *Gadalup* bu chruadalach,
 Na fir thug dhachaidh 'n dualachas,
 Gu beachdail, reachdail suaicheantach,
 Gu dileas fior-ghlan uasalach ;
 Nach d' theid a 'mach neo-chruadalach,
 'An comhrag cath nuair ghluaifeadh iad,
 Gu duineil, guineach, luath-bhuilleach,
 Bhiodh cinn ga'n cuir bharr ghuallibh,
 Aig fir ghaist ga'n sguabdh leo.

VII.

'S *Havannadb* 's treun a chuireadh iad,
 Gu feumail, eatrom, fulasgach ;
 Culbhair reidh is cunnarach,
 Le crios air sge na h-uile fir,
 Gun sgà 'an-gàbhadh cunnartach ;
 Deagh chàil air làrach chumasgaich,

'S bhiodh nàimhdean fànn sa'n d'onnaluich,

'S iad ann am fàng le builleachas,

Nach racha' don Spàinn air turasachd,

Le'n cuir a dh'innse sgeoil.

VIII.

'N America gu 'm b' àraidh iad,

Gun dealachadh ri 'n àbhaisteachd,

Bha eireachdas 's buaigh làrach orr',

Gu guineach, teineach, fàr-bhuilleach,

Gu lafrach, fradach, tàirneineach.

Le luaigh is fùdar gràineanach

Cuir Innseinish air àireachas.

Màr chìuire' grian le làthaireachd,

An dealt do bharr a'n fheoir.

IX.

Nám dol a mach air reidh-leineachd,

Gu lannach, gunnach, beigneideach,

Cha philleadh cunnart, streupanach,

'An iomairteas 'n uair, dh'eireadh iad,

Bhiodh Strachdaireachd air reubalaich.

Do thruir mu'n fhear cha gheilleadh iad,

'Nuair theannadh iad ri steiceireachd,

Fo'n àirm gu càlma dearrsanach,

Mar ghrein a tionnta neoil.

X.

Nan d'thugta còmhrag Fèinne dhoibh,

Lann thana 's targaid sgeith-bhallach,

Bhiodh farum aig na sleibhteann,
 Do chruaigh bhuillean na speal-geur-roinneach,
 'S mac' talla nam beann èiteanach,
 Toirt 'èaral doibh gu h-eudmhorachd,
 'S cha dìobradh iad an *Greumach*,
 Fhad sa mhaireadh fèith dhiu béo;

XI.

Tha'm freasdal buan mar thaice dhoibh,
 Ga'n cumail suas gu fàstalach,
 Thug *Mars* cluais do'n àth-chuinge,
 'S tha 'n èididh fein mar bhàta dhoibh,
 'S tha 'n faorsainn mar sgiath àchlais,
 'S thug nàdtuir dànanachd fharsuing doibh,
 'S tha Ghàilic mar bu chleachda dhi,
 Cuir feartan ann nam feoil.

XII.

Slan iomradh de na diùlannuich,
 On thainig iad gu'n dùchasachd,
 'S gu'n d'fhuair iad ceannard cùramach,
 Sir *Eachinn* mòr na siùghantachd,
 O thriath na falla Fùlaifich,
 O stoc na meangan ùr-mhaiseach,
 'S ceann uigh na'm fear luagheinteach,
 Tigh *Nua'mbar* 'sam biodh ceoil.

Oran do na Chatb-Bhuithinn Cheudna.

Air fonn, “ I'll follow the lad with the white cockode.”

I.

Mo rùn do na gillean, a philleadh an tòir, [leoir,
 Gun churam 'an cunnart, cruaidh curannt gu
 Tha 'n aigne'ein dileas 's iad rioghail gun leoin,
 'S cha biodh iad air dèireadh 'an aireachdas flòigh
 Tha cridheachan èatrom fo' Igè nam fear òg,
 Mar eoin o na flèibhtean a g-èiridh 's na neoil,
 Tha misneach a g-èiridh, o na dh'eug 's tha bèo,
 Gun di-chuimhn air *Brennus** chuir sèid ris a'n
 Ròimb;

* Brennus, General of the Gauls, who burned Rome 300 years after it was built.

II.

Fhuair iad mar dhileab, o 'n sìnnfir 's cha ghànn,
 Bhi grad-charach èalamh nam tarraing na'n lànn,
 An onair fa'n eididh le cleile fan cainnt,
 Co dileas da'm pòr fa tha'n cròc re mo cheann ;
 Thug nàduir mar gibht doibh cruaidh mhisneach
 nach fann

Fo'bhreachdan a'n èilidh gearr èididh na'm beann,
 Reidh chulbhair gun bhriseadh ochd-shlisneach gun
 Dan geille le farum mac' talla na'u càrn. [fheall,

III.

Na fir a tha tàpaidh, 's na gaisgich tha treun,
 Ann an ònair an dùcha' cha diulta iad feum,
 Bithidh pioban ga'n spealadh le calanail rèidh,
 'S bith meoiren ri gearradh cruaidh charan nan
 leum
 'Nuair shìneadh iad cùmann air builleachas streup,
 Cruaidh-bheumnach deagh mhùlad gach buille
 gu feum. [feur,
 Bithidh naimhdean nan càiteis gan strachdadadh gu
 'S gur còimeas dhoibh nise fir-chlis ann fan speur.

IV.

Gur coimeas dhoibh 'n darach cruaidh fàllain gun
 Na seoid tha co tàiris ri dealra don grèin, [bheud,
 'Nuair thèid iad nan cabhaig bidh 'n anail eo rè,
 Ri fiagh ann fa bhealach 's cuth sgalach na dheigh;

'Nuair theid iad an òrdudh, gu comhrag nan spèic,
 Mar ònfhadh na mara nam spealadh nan ceud,
 An àicheadh gu crualal cha chuala mi fein,
 'S cha 'neil air an talamh 's nach mairainn a'n
Fhèinn.

v.

Sann an *Glasghu* nan aoigh, tha na suinn nach 'eil
 Og ghallanan fionalt o 'n ireadh gun tàir [ba',
 Cha chraobhan a chròn air a' n spiona o chàch,
 Ach meanganan ùra 's iad fugh'ar gu'm barr ;
 Na geugan is coltuich ùr dosrach fo' bhla',
 O 'n stoc a tha uasal lan buaghana gràidh,
 Gaidheil nam fhuar bheann, nach suarach ri ràdh,
 An onair fa'n èididh, cha treig iad gu bràth.

*An Nigbean dubh.***AN LUINNEAG.**

Thorann o èile, 's na b-iriri èile.

Thorann ò 's na b ò eile

Gur mor mo spèis don nigbean dubh.

I.

STRUAGH nach 'eil mi air m' fhàgail,
 'S mo leannan 'fa 'n fhàsach,
 Far nach fhaicinn mo chàirdean,
 Tha toir tàrr don nighean dubh.
Iborrann ò éile, &c.

II.

An sleibh ghleannach gun chònlach,
 'S air mùllach nam bèanntan,
 Ghleidhinn aran do m'annsachd,
 Gè'd tha'n ceann orra dùbh.
 Thorrann ò èile, &c.

III.

Dheanainn cur agus buain dhi,
 'S bheirinn tûras air chuantan ;
 'S cha bhiodh uireasbhuidh uair orr',
 Ge'd tha cuailean co dubh ;

IV.

Dheanainn treabhadh ri òidhre,
 'S dheanainn cur an fa 'n òi'che,
 'S dheannainn mire ri màighdinn,
 'S chuirinn dàimein air tnumph ;

V.

Tha mo chàirdean mi-rianail,
 Ag radh gu 'm bheil sìan orm,
 Na can bid ris an ìan
 Gus an d'thig an t-ìan as an ubh.

VI.

Ga suarach aig càch i.
 Tha uaisle 'na nàduir:
 Tha suairceas na gàra,
 Ge'd tha'm bàrr orra dubh.

vii.

Thug nàduir dhi gliocas,
 Mar gheàrd air a tuigse,
 'S i làn do dheagh ghibhtean,
 'Sa cheànn nach mist a bhi dubh.

viii.

Caol mhaladh is bòi'che,
 Suil chorrach is móthair,
 Gruaidh dhearg mar na ròsan,
 Falt gun lèon is e dubh.

ix.

Ciochan corrach is mìne,
 Air uchd solais na rìbhiann
 Deud gheal mar an ìobhraidh,
 Sa bheul o an bìnn o'n d'thig guth,

x.

O gualain gu h-òrdaig,
 Fhuair urram bhan òga,
 Glac thana caol meoirean,
 Sa gairdean fèola co tuigh.

xi.

'S math thig stàigheis le faomadh,
 Air a bhòthaig is gaolaich,
 'S gur gil i fo' h-àodach,
 Na chuid is caoine do'n ghruth.

XII.

Cruinn càlpa na gruagaich,
 Gun dochair mu'n cuairt di,
 Tròidh chuimeir 's i cuannta,
 Nach cuir cuagach brog dhubb.

XIII.

Gnus is áillidh ri shireadh,
 Ciùin tlà ann 'na h-iomairt,
 'S le snathaid ni i grinneis,
 Nach dèanadh iomadh tè dhubb.

XIV.

Ge'd a tha i gun stòras
 Tha tàitneas 'na comhradh,
 Bànnsa furan a pòige,
 Nan te gan leoim a cuid cruigh :

XV.

Ach na biodh i riarrach,
 Air fuireach seachd bliadhna,
 Cheannuichean brèid di gun iarraidh
 Mam biodh a fèath dhiu air ruidh :

XVI.

Dheanainn sud 's cha bu nèonach,
 Do dhuisge phuill mhòine,
 Air a flainte gu déonach,
 Gur mise dh'òla don t-struth.

* Mar sheud òir ann an fròin muice,
Thà bean bhòidheach, gun leòir tuigfe.

* *Prov. cb. ii. v. 22.*

*Cumbadh do db' Aonghus Mac' Ille'braigh a bba
na Bbroc-fhear ann a Srath-Eirean.*

Air fonn, Coir Iaraidh.

I,

Se leon mo mhàrran 's à lughdaich m'ailleas,
Mo smuaintein bà' ort a ghnà co tric,
Asior dam phìanadh, a dol na 's lionar,
Sgur tric 'nam fhìanais, do ghniomhradh glic :
Tha 'n cadal faoin domh, gun fhuraft fhaotainn,
's ge'd fhaic mi daoine, cha 'n fhaillich mis,
Thuit stoc mo dhòchais, 's nach maireann beo thu,
Tha fath mo bhròin ann an crò fo' lic.

I.

Be sgeula chruadail, sa d'fhàg fo' ghruaim mi,
 Nuair thog iad suas thu, air guaillean sheoid,
 Gur lionar gruagach a bha 'sa 'n uair sin,
 Gu galach trom-chriodhach 's iad fo' bhròn ;
 Bu lionar deurach iad fèadh shrath-Eirean,
 'S iad cumhach, àislineach, air gach sèol,
 A' caoidh na thrèig iad, 's nach dean è feum dhoibh,
 'S gun spùinn an t-eug iad do dh' Aonghus òg.

III.

Tha do phearuichean leointe brònach,
 'S dè mhàthair 's mòr orr', gu bheil i ceart,
 Do bhràthair gearanach, 's è gun fòlas,
 As Aonghus òg gun bhi bèo na thaic ;
 Gallan fior ghaist, o'n fhìor-fhuil stoilte,
 Bràighich mhòralach Dhun-macglais,
 Se mhuch mo chòmhradh sa mheudaich bròn domh,
 Aonghus òg bhi fo' fhòdaibh glas.

IV.

'An Dail-fhearguis dh'fhàg' finn ann beul a 'mhàn-
 Geug ùr nach d'fhas air chul gàradh lios [rain
 Gallan àraidh, o mheadhon fàs-choil,
 O bhun gu bàrr, a bha lan do mheas,
 Gur e do chàramh fa chiste chlàruidh,
 A chlaoidh do chàirdean, 'sa shàruich mis,
 Gach neach sè 's cail doibh, nach fuigh iad taich-
 'S gur mòr a bhearn tha ri chàramh nis. [eadh,

v.

'Slionar cùis, ann 's a'n dean iad t-iuntrain,
 Bu tla do shùgradh, 's tu ciuin gun lochd,
 Cruaidh fearail làidir, gu feasamh làraich,
 'S bu mhòr do chàirdeas ri daone bochd :
 'S bu chinnteach paighte, na bheireadh tair dhuit,
 'S cha be tàbhais-teachd bhi gun toirt,
 Fiuran càlma nam shiubhal ghàrbh-ghlaichd,
 Fo' bhreachdan bàlla-bhreachd is t-àrmachd ort.

VI.

Gur lionar ruagh-bhiaft, a rinn thu ruagadh,
 Sè ni nach b'fhuath leat an cuir gu bàs ;
 Bu tric a għluais thu le loghainn chuannta',
 'S do ghillean uaimhreach a'm bun do shail,
 'S on rinn an t-eug do thoirt uainn air chèili
 Co fad 'sa 's lèir dhomh fe sgeula b'fhearr :
 Am freastal chòmhnaча' leinn 's gar sèoladh,
 'S do bràthair Dòmhnull a bhi a' t-àit.

VII.

Measg ceathairnn dùcha, bha meas a's clùu dhuit,
 'S bha teàncchain tòrail gu sgolta-beairt,
 'S bu tearc ri àireamh aon neach thug bàrr ort,
 Ba gibhtean nàduir gle làn a d' bheachd :
 Bha màis is àilteachd gun chiurram fàs ort
 Am frì nan àrd-bheann gu'm b'àraidh leat,
 Gunna gleust agus coin air èill,
 'S gu 'm biodh ùdlach cèir-gheal as élid glàct'.

VIII.

Cha'n faic' eir faoilte, 's be'n t-aobhar saoineis,
 T-aitreamh aonranach, faoin 'nar beachd,
 Tha'n Tulaich bhòidheach, a nise brònach,
 Sa neart air fogradh, fa cridhe fracht,
 Do bhàile ceutach, bha lan do dh' èibhneas.,
 Gu cumhach, àisleineach, flèir gur ceart,
 Mar bhàntraich 's faoin è an diugh as t-eug'ais,
 'S thug nìal an aoig è gu caochladh dreach.

Combaire do na Caileagan,

A CHAILEAGAN na tire,
 Bithidh cinnteach gu brath,
 'S na d'thugaidh speis le goraich,
 Do dh'ogaireach Baird.
 Ged' dheanadh è dhuibh oran,
 Is rann a chuir an ordudh,
 Cha bhi bonn na phoca',
 Nach ol è 's tigh thairnn.

*ORAN don Taileir air bhi dba dol a macb, sa mboch
 mbàidin 'ris a bbèinn a sbealg air na fèigb, 'se
 fhuair è lorg na moibhich, agus shaoil leis gur è
 lorg an t-sionnaich a bb'ann agus a'nuair a thàinig
 è dbachaidh chaidb faothaid a macb.*

*Air fonn, Tha mi fo' liunn dubh 's fo' bhròn,
 Sa chaoi' rìm bhèo bi'dh mise mar fin.*

L

MOCH fa mhaidin dol nar 'n éididh,
 Fhuair finn sgeula cabhagach,
 'S chuir sud uile fian air sèol,
 Gu dhol a choir nam bealuichean,
 Thuirt am Brochdair is è g-éiridh,
 'S mi-chèillidh am balaoch è,
 Lorg a chait a'm bun na grìofaich,
 Se bu mhiann le Alastair.

II.

'Nuair thàinig finn air ar n' ais gu lèir,

A nunn th'air Eire rachamaid,

Dh'èigh finn botal chum ar feum,

Mu'n gèilleamaid fan astar ùd,

'Nuair chùnnaic finn an àbhuinn uainn,

Cha robh 's taobh tuath na rachadh i,

'S dìombach a bha finn sa 'n àm,

Air taileir fann na spadaireachd.

III.

Chualas man ghiomanach threun;

Chàidh ris a bhèinn 'sa chamhamuich,

Shiubhail è mullach lèis fhein,

'S cha d'thug na Fèigh an aire dha,

Cha ro còileach na cearc fhraoich,

A dh' fhaodadh tighinn air bearradh ris,

'S ghabh na gèarran an ra-treat,

San *Donas* tè a dh'fhanadh dhiu.

IV.

B'fhearr dha fuireach am bun na luatha,

A fuaiteal mar bu chùidhe dha,

Na dol a 'mach ri aonach buan,

'S nach d'thug e nuas a t-fiothann leis,

Ach on a bha faile dàit ;

Do'n tàil'eir rinn è mhi-shealbh,

B' fhearr leo uile bhi bàit,

Na tàmh ris 's nach bu dlighe dhoibh.

V.

'Nuair thàinig am fleasgach le stàirn,
 Le neart na spàирн bha fàllas air,
 'S dh'innis è sa bhail ud shuas.
 A 'madadh ruagh gu'n d'fhaich è,
 Gu'n re e ann ' na fheagan àrd,
 'S gur ann a dh'f hag e'm falach è,
 Se suilean muic a bh' ann an cèann,
 An àmhlair thug an car asainn.

VI.

Sud mar thuirt an coileach fraoich,
 A dhaoine b'olc an araidh sud,
 An taileir a dhol dachaidh faoin,
 'S na rinn è shaothair àllabail.
 Shiubhail è le ghunnà gleust.
 'S bha eoin a'n t-ìhlèibh fànoid air,
 'S aig f'heobhas fa thogas è lòrg,
 'S mor tha chòlg na dallaig air.

VII.

Sud mar thuirt a madadh ruagh,
 Gun bhuaigh air fear na gùnnaireachd,
 Ma bhios mise ann am ìhlaint,
 Gu 'm pàidh mi an na thuras è,
 Cha bhi coileach air an spàrr,
 Nach faigh am bàs m'as urrainn mi,
 Gròigein òdhar an droch caoin,
 Thèid naoi'near gu h-aon duine dheth;

VIII.

Cha dean an taileir fhad fa's beo è,
 Feum a choir nam firichean,
 'S on a dh' aoire mada ruagh è,
 'S duallich dha nach cinnich è,
 'S on a dh'inn's è sgeula fuadain,
 Chuir è fuath a chinnidh ris,
 'S b'fhearr dha'n t-snàthad a bhi 'na thòin,
 Na'n dochas lèis a'n d'imich è.

*ORAN do Chaptain Seumas Friosal Chuldaothall.**Air fonn, Gillean a'n fhèilidh.*

(Composed in the year 1791.)

AN LUINNEAG.

*Togamaid fònn 's neo thròm gu 'n togainn,
 Togamaid fònn le furan gun èislean,
 Togamaid fònn 's neo-thròm gun togainn.*

I.

Mo rùn air a Chàibtein, a thàinig air àstar, [neis,
 Gu tigh mòr a phàilteis, län tlàchd agus èibh-
 Slàn iomradh gu bràth, do'n duin' uasal's àilte,
 Nach d'fhuirich ach gèarr. a cuir fàilt air Dunea-
 dainn.

Togamaid fònn, &c.

ob mheadhais fìorib [II.] Gur tlachd dhuit 's cha mhì-mheas, bhi fiubhaile
 na miltean, [gleusta,
 Ad chuideachd co d'ileas, don t-Siobhardach
 'S neo-shuarach da thàice, Mac'Coinnich nam brà-
 tach ;
 'S on thàinig fìbh dhàchaidh, bith focail gan
 teumadh.

Tha do bhain-Tighearna cliùteach, 's i teo-chriodh-
 ach tùrail,
 'S i carthannach iùlar, 's bu dùchas di fhèin è,
 'S mo ghèibh i mo dhùrachd, gur lughaid a càram,
 'S gu'n òlain gu sùnnach, air iontrain do chèili'.

IV.

Thug nàduir duit gliocas, mar ghèard air do thuigse,
 'S tu làn do dheagh ghibhtean, cruaidh misneach-
 ail treubhach ;
 Tha surd ann do bhàile 's mor muirneach do thalla.
 Culdaothall nan seang-each, is eangar a leumas.
 'S geur-bheachdal gach taobh thu, ciuinreachdal
 gun diomba', [spèiseil,
 Mì thlachd cha bu dùu leat, 's tu fiughantach
 Se dh'iarrainn nam b'fhiù leat, do nàimhdean a
 sgìursadh. [duìt.
 'San cat a thoirt sùil as na dhuraigeadh beud

Thug nàduir mar dhioleab, dhuit buaidhean do
shinnfir

An gàradh is ilse, gu miothur cha leum thu ;
Cha 'n fhiach leat mar statain. gun diobradh tu t-
fhocal, [rè' bheirt.

Tha t-uaill ann an cèartas, 's do thlachd ann an
VII.

Tha crualal co dlù ruit, 'an uaile san giùlan,
San onair do dhùcha cha dìulta tu èiridh ;
Sannfa leat daoine, na mult agus caoruich,
'S cha'n fhaic'eir do raointean, gan caomhna fo'-
threudan.

VIII.

'S tu shliochd nam fear, cliutach, o reachd chàisteil
Dùnaidh,

'N America b'ur iad gu sgiursadh nan reubal :
Na Friosalaich ghrèannair, nach obadh roimh ain-
neart, [reubadh ;
Nam tarraing nan lannnta, bhiodh frangaich fo'

IX.

A Sheumais Chuldaothall, gu'm b'ait leam 's cha
b' ionadh,

Bhi faicinn do dhaoine, fo'n èadach air rèithlean,
Gillean co tapaidh, sa sheafadh fo' bhrataich,
Nam gluasad o d-aitreamh, so' bhreachdan a'n
fheilidh.

X.

B'e m-aidheir is b'aill leam do mhac' a bhi d'aite,
 'S gu diongadh è gàradh, d'a chairdean nam b'-
 fheudar,

'S bu bhinni leam Oran, air clù a'n fhir oig,
 Na ge d' gheibhian air bòrd, na tha chèol ann
 an Eirinn.

XI.

Air a mheud da'm bi ghrùid, ann a d'aitréamh ga
 flùradh,

A Sasgan thig cùinne, na chrùnas gu lèir è,
 'S mar sud do Chuldaothall, làn pháilteis gun fao-
 thair,
 Co fad sa bhios gaoth agus fraoch air na flèibh-
 tean.

ORAN don Fbreiceadan dubb.

*Addressed to DONALD FRASER, recruiting Serjeant
at Inverness, in the year 1790.*

*Air fonn, Thogainn fònn gun bhi tròm,
Air leataobh Moir a chaideil.*

LUINNEAG.

*Tba mo rùn, le deagh iùl,
Do luchd giulan nam breacdan,
Bonaid bbreac is cruinne cuairt,
'S fheileadh cuacb nan dlù pbleatan.*

I.

A DHÒMHNUIL bi gu fearail suairc,
'S na biodh gruaim ort ri m-áiteas,

Gar am bhèil mi fada uait,

'S math leam suas thu gun airce;

Tba mo rùn, &c.

II.

Ach nam bithinn san tigh òst,

'S mi gun òladh i 'n ceart-uair,

Do dheoch flàinte le deagh chàil,

Ge do phàigheinn le bat i.

III.

Is gar am bheil mi pailt do stor,

Dh'èìghinn stòpa le taitneas,

Agus dñ'òlainn è le h-aoigh,

Air na fùinn a tha 'n Glasghu.

IV.

'An America gu tuath,

Stric a fhuaradh iad gàiisgeil,

Le lann thana ghearradh beum,

'S culbhair rèidh nan ochd àisinn

V.

Smi nach dio-chuimhnich gu faoin,

Na fir èatrom tha'm Peairt dhiu,

Stric a thug iad le laimh threun,

Do na reubalach caismeachd.

VI.

Bha na Gaidbeil duineil riàmh

'S tha iad siallaidh, ro thapaidh,

'S 'nuair a theannadh iad ri stri,

'S iad nach diobradh a bhratach.

VII.

'Nuair chaidh iad air fail a nànn,

Bu mhòr iontrain nan gaisgeach,

Bu lionar, caileag laoghach òg,

Bha fo' bhròn ann an Glasghu.

VIII.

Slionar bean a bha fo' bhròn,

Air a lèon air son macain,

Cianail muladach gu leoir,

Agus fròin do 'n Tombac orr'.

IX.

Nis tha'n cairdean subhach làn,

On a thàinig iad dhùchaidh,

Làn do dh'onair mar bu dual,

Agus buaigh mar bu chleachda' ;

X.

Ge d' a rinn mi obair ghéarr,

Na bi 'g radh nach eil tlachd orr' ,

Air na suinn ghearrainn ròinn,

'S chuirinn sùim air an tapachd.

XI.

dirseit fagadh Vatikanò zu id

dhisqali cu allassat bei anò

idh is fir dhisqali a tuisne

deastairid a libandois doas bei?

*ORAN do Choirneal Donnacha' Mac' Phearsan
Bbreachdachaidb ann am Baideanach.*

Air fonn, A bhean leisich an stòp dhuinn.

I.

*L*ÉAM is taitneach 's cha neònach,
Gabail beachd air le dòchas,
Dealbh riochdail a *Chòirneal*,
'S è air sguitseil na shèomar,
Cha chuir sud mì gu dèoradh,
Fhadfa 's màirionn è bò air mo chìonn.
Fhadfa 's mairionn, &c. &c.

D

II.

Tha bonaid bhalla-bhreachdach bhàsfach,
 'S ibht an eoin air mår lea-trom,
 'S cota dèarg mar bu chlèachdach,
 'S cloidheamh geala-Íhlios fo' achlais,
 'S fir fo'n àrmachd 's iad faisg air,
 Sud na dearganaich bhrais ann san stri;

III.

Fhuair mi sealladh ga chèilidh,
 Le mòr thlachd agus ceutamh,
 Air a taraing na h-eididh,
 'S fiamh na más ann na h-aodann,
 'S cuipe gaist na laimh theumaidh,
 'S each caol aigeannach èatrom ri taobh.

IV.

Meangan àillidh gun truailleadh,
 A dh'fhàs gu dosarach dualach,
 'S nìal an t-sàmhraïdh cuir firuadh orr',
 Bileach, dùilleagach, uaine,
 Sann o leasraídh fir Chluainidh,
 Sud an stoc o na bhuainn ì le clì.

V.

Stoc nan gallana fìonalt,
 Clanna *Mbuirich* nach diobair,
 Fhuair iad urram gach tire,
 Neart'ar urramach prìseil,

Seasmhach, barantach dìleas,
Ann sgach car a'm bu mhìann leo 'n rùn ;

VI.

Slión'ar crualal air feachdan,
Fhuair Donnacha' Mac' Phearsan.
Tric air uabairt 's air sèachran,
Dh'fhàg sud cruaìdh ann am pèars è,
Tèas a's fuachd ma ri gàisgìch,
Sè bu dual da o ghlachd è lann lì.

VII.

Don aird an ear chaidh è òg ann,
'S Ghàidheil ghafta gun lèonadh,
Cliu don tìr se bu déonach,
Leis nà fir a bha sònruicht,
Nach robh tais ann an còmhrag,
Ris na fir nach robh déonach air sìth.

VIII.

A nam dhoibh fineadh air rèidh-lonn,
Bu lion'ar *Innseneacb*, breun dubh.
Sa cheann clì as a chèile,
Chluinnte caonnag aig bèistein,
'S cuirp ̄gan gearradh le treun-neart,
Aig nà gillean nach gèilleadh fo' chùing.

IX.

Cliu as onair don Chòirneal,
Stric a dh'iomain è mòr shluagh,

'S *Hyder Ally* fa ghèocaich,
 'S iad bu ghile nan ròcas,
 'S cruaidhe 'muineal nan cròcan,
 'S nìal na mara 's na mointich nan aoidh.

X.

A ri bu lòdail air feachd è,
 'S è toirt ordudh ga ghàisgich,
 Gaidheil mhòralach thapaiddh,
 'S iad o dhùchas nan stachd-bheann,
 A theasadh dlù leis gun ghaiseadh,
 'S le mòr chliù a thiginn dachaiddh le ni.

XI.

'An *America* thuathach,
 'Stric a tharraing è cruaidh-laun,
 'S bha na *Friosalaich* chuannta,
 'S iad fo' smachd mar bu duàllach,
 Ealamh acuinneach ruanach,
 'S iad a leanadh an ruaig gun bhi sgìth.

XII.

Sliónmhòr cruaidh-theas is baiteal,
 'S cunnart bàis ann fan deach è,
 Fuil ga dòrta fe chleachd è,
 'S tric d'a nàimhdean thug caismeachd,
 A culbhair rèidh nan ochd aifinn,
 Luaidh as fùdar gorm caiteanach mìn.

XIII.

Sar Chomanndair is caoine,
 Müirneach, cathrannach, gaolach,
 Chuireadh mìsneach 'na dhaoine,
 Rachadh romh' ann sgach baoghal ;
 Fhuair è lot is cha b'ann aon uair,
 Ann an onair san faothair don righ.

XIV.

Ge b'è bhuaileadh air dallag,
 Bhiodh an cluasan gan tarraing,
 Bhiodh *Fear Chluaini* s'a mhalairt,
 Le chuid uaiflean nach fannaich,
 'S fir Shrath'eirean 's Shrath-narran,
 Dheanadh èiridh gle ealamh le spid.

XV.

Sliomhor curaidh deas dealbhach,
 A shiubhla' monadh is garbh-bheinn,
 Dh'èireadh leis gu neo-leanabaidh,
 Clann-Mhuirich neo chearbach,
 Smàrg a thachrádh nam fearg orr',
 Agus cat ri crann dèarg os an' cionn.

XVI.

Gur ceann feàdhna deas càlma è,
 Do thigh *Cbrùbainn* nan garbh-laoch,
 A sheasadh dlù lèis am feara-ghleus,
 Chàidh chliù thar mo sheanachas,

Tha gach cùis dheth le dearbhachd,
Ann an eachrai'eachd Alba le sùim.

xvii.

Saoghal fada le buaidh,
Don teaghlaich aigeàntach shuairce,
'Sa chuid a dh'imich air chuan diu,
Sgeula dhachaidh cha b'fhuath leam,
Tha mo chapar a gluasad,
San deoch sláinte man cuairt cuirear i.

ORAN mar gum b'ann le Siom Frìosal' Mac'Mhic'
Uislein 'an Srath-ghlais, do Sharlot Nigbean
Lachluin an Rath-Liath a'm Báideanach.

Air fonn, " Over the water with Charlie."

AN LUINNEAG.

Tba rùn mo cbridbe dòn nighein is àilte,
Run mo cbridbe gu bràtb dhi,
Tba run mo cbridbe don nighein is ailte,
'S i gaol mo cbridhse Shàrlot.

I.

GED bhithinn co tèom ann an Gàilic fa'm bearla,
 Cha chuir mi dhuibh 'n gèill mar a b'aill leam,
 Bithidh mo theanga fo' gheasan 's m fheoil ann an
 teas chrith ;
 Nam smuainteach air teistein mo ghràidhse.
Tba run mo, &c.

II.

Fhuair i tuigs agus reafan, a's gliocas le chèile,
 Tha i banail, 's i beufach, ro ghrèannair, [teach
 Tha i carthannach bàinnti, mìn farast deas-chàinn-
 'S fiambh a ghair ann sgach am air mo ghradhfa.

III.

Tha àilteachd na pearsa 'nuair thàr'as mi faìsg orr',
 Gun d'thig uaipe feartan is feaird mi,
 'S gur ioghantas lèinn mar dh'fhàs i co cuimeir,
 'S nach mòlltair sna chuir iad mo ghràhsda.

IV.

Rinn-nàduir dhi dleafnais, nach fàillnich am feast i,
 Tha i làn do dheagh theisten, 's cha ghànn iad,
 'S tha gibhtean an còmhàuidh, cuir tlachd air a
 còmhradh,
 'S gur astarach. *cèolraids* mo ghràdhfa.

V.

Gur mòr th'ann na pearsa għniomh nàduir ri fhàic-
 finn,
 Mar d'f hàillnich mo bheachd as mo chainnt mi,
 'S i dealradh co sòiller, 's gad' fheucta le coinneal,
 Nach fhaigte aon choir' ann am għrādhfa.

VI.

Gur misé bhiodh ēibheinn na'm faighinn domh
 fein i,
 Tha mo shridhe na leum, 's è na dhèannruith;

Gur samhladh do m' chaileigse ciuin mhaidin earraich ;

Sa ghrian tighinn o bhearradh nan ard-bheann.

VII.

Gur bachlach falt bòidheach 's è fniomhach an òr-
Be taitneas gill òg a bhi teann orr ; [dudh
Air buайдhean a pearfa cha d'theìd mi chuir
beachd orr.

Mun can iad gur leatrom mo chainnt doibh.

VIII.

Fhuair i h-àrach o h-òige, n' Srath-liath nam fear
mòra,

San tèaghlaich tha mòralach cèannsglach,
Do'n Pearsonaich thapaidh, nach pilleadh le geal,
tach ; Air a mhend 's do 'm bi aca do'n àin-neart.

IX.

'S mo ghèibh mi'a Srath-ghlais i aon uair ann am
glac'aidh ; Bithidh sòlas gun airceas fa nam fin,
Bithidh uisge nam feadan, aig glaifich ga leagail,
'S bithidh cèol ann ga fhreagairt le dànnsa.

X.

'S ge d' dh'eireadh dhomh fhreastdal, gum bithinn
d'a h-èasbhui,
Aon te èile cha-leasaich mo chlànnsa,

'S bean eile ri m' làtha 'na h-àite cha ghàbhainn,
Ge d' roth mi car gràthainn am bhanraich.

Durachd a Bhàird da dh'òg Nighinn Uàsail,

SLÁN ìomradh do'n òg ghruagach,
Ceann na h-uasle sna 'm buaighean pait,
Ciuin, min, tàiris, dhi beud cha chualas,
'S cha'n fhachdas rìamh mun cuairt di airc ;
Se durachd a Bhàird mun càill è chluasan,
Sonas do uair bhi fuaight' na taic,
'S bhuaigh gun diobradh bhi fèillte mu guaillnibh,
Co fad fa bhios cuan a' bualadh stachd,

ORAN do Phadric Urachatan Ceannuich ann an Dail-bheart ann am Baideanach.

*Air fonn, Faill ill hò ro Thomais cha blieag orm
thu.*

I.

'A N Dail-bheart tha 'h t-oig'ear,
'S cha mhòr a theid thàiris air,
Gur gille siobhalt grèannar.

Mar mèalt ann am bharail mi,
Urchadanach cìnnteach,
Don fhior fhuil nach fannaicheadh,
Do Dhòmhnuillich an fhraoioch,
A bhiodh èatrom sna bèalaichean.

II.

Gu m flàm do Phadric;
 • **Gur càirdeach an cèannaich è,**
 Tha bheannachdan na dhàil,
 Chumais sàbhailt ri mhaireann è.
Aig fheothais thoirt na dálach,
 Gun tàladh è caileagan,
 'S cha chualas riamh fan dùthaich,
 Mi-chliu dha 'Igur màth leam è.

III.

A chèolraidh nis nach duisg thu,
 'S cuir funnt agus faram orm,
 'As thoir smuaintean as a ghaoth,
 Agus caoin domh gu airis orr'.
 Tog maigne ann 's na speuraibh,
 Is thoir geur-bheachd a mhaireas dhomh,
 Is fada reine bèo ann am choir,
 Chor gun làbhair mi.

IV.

Ge d' bhithinn ann am Bhàrd,
 'S mi bhi chèaird air gu cùmanta,
 Trian d'a bhuaidhean priosail,
 Cha 'n ìnnsin cha b'ùrradh mi,
 Thug nàduir dha o shinsir,
 Mar's cinnteach a h-ùile neach,
 Fearalas nach tràig è,
 'S deagh bheusan le duinealas.

v.

Shionmhòr fruthan uasal,
 Na ghruidhibh a' carachadh,
 Cha shile dubh nam bruach,
 Ach am fuaran cuir thàrais air ;
 Mar phreas a meàdhon gàraidh ;
 Fo' bhlàth air a bheannacha,
 Cha chrannaich teas na fuachd è,
 Tha bhuaighean co càithreimeach.

vi.

Gur dileas da na Gràntach,
 An dròing a tha bàrantach,
 Fir a chaifgeadh àin-neart,
 'S nach tìonnta le fèamachas ;
 A philleadh tòir gun tàing,
 Bheireadh nàimhdean gu aithreachas,
 Le lannaibh glasa cruidh,
 Caismeachd luadh le puirt mheara dhoibh.

vii.

Biodh giubhas ri crann dìreach,
 Strol sìoda sa phlapairnich,
 Aig fir nach caisgeadh sònntein,
 'S cha bhlionaich na frasan iad,
 Biodh Còirneil Uilleam Grànn,
 Air an cèann 's cha b'e m prapair è,
 O Dhun nan lasgair uaimhreach,
 Nam gluasad len flàchdanann ;

VIII.

Nam bu mhàighdean òg mi,

'S mi stòrasach earrasach,

Gun fiubhlain an roinn Eorpa,

Lèm dheoin leis gun àithreachas,

Tha taïtneas ann na chòmhradh,

Bheir bròn gu bhi tairiseach,

'S deagh bheusan mar bu dualach,

Le suairceas na mhàluicheadan.

IX.

Mo run gun fhoill do Phàdraic,

On tha finn a' dèalacha',

Gun duraiginn da cèile,

Co gleust 's tha san tèalamhsa,

Do shiol nan far dhaoin' uaile,

Nach coifinn fuath ach carann do,

On chaidh è dh'Iner-Dhrùthaidh,

Thoirt dùchas a shean-athair leis.

met een d'clop door aller fortuin
Want wou ik de niet-gelezen herfstblad geschreven.
Want ik had een vrees dat ik
niet meer mocht schrijven.

*ORAN do Chladaibh Dbun-leicbeidi, agus do db'ac-
fuinn Mbic' Cullach.*

Air fonn, Jain Caimbeul a Bhanc.

* Gloine gun chasan, stop gun chlaigean air bord,
S mor an naire Mhac-cullach, nach eil è cumail
reut coit;

SANN mu thoiseach an carraich
A fhuair mi an caracha' cruaidh,

* 'Nuair a chaith mi steach fathainig an dram thun a bhuidr.

'S cìnnteach mise nach cuala h-uile fear,
 Nuair a chaidh mi Shrath-narran,
 'An aite caraid car cuairt,
 Do Dhun-leicheidi fuas bu duilich leam ;
 Cladh gun bhuaidh, air dhroch tuar,
 Sa ghaoth thuath cùmant air,
 'S nial an fhuachd, air mun cuairt,
 Leam bu chruaidh fùireach ann,
 \$lionmhòr clach tha 'na làirich,
 'S mor an näire bhi ànn,
 'S è gun ghàradh mu chèann a's mulad air.

II.

'S è air leachdainn gun fhurtach,
 Cas-uchdanach cruaidh,
 Pailt chlachanach, uamhraidh, dubh-leachdach,
 Faoin-ghlacach, cruaidh-chrapach,
 Ard-chnocach mun cuairt,
 'S mi-choltach, mi-chuannt, sad ùrrad è,
 Shìos a's fhuas, do mun cuairt,
 Talamh cruaidh creaganach,
 'S meall nan luaigheinn gu tuath,
 Glinn a's fuar fheadanan,
 'S neomh-fhraodhargach gàbhaidh,
 An tait è le greann,
 'S mi-chomhnard na th-ànn Dun-leicheidi.

III.

Tha è caoin grùamach s'greadach,
 Eadar chreagaibh 'an tòll,
 'S è mu leasruichead tròm gun chinneachdainn,
 Gur è mhais ann fan t-làmhradh,
 Tuim do dhèanntaig 's iad donn,
 'S tha iad teith-loisgeach lòm sna h-iomallan
 'S aobhair truais è gach uair,
 'S è on t-sluagh iomallach,
 S bi'dh madra' ruagh ann le dhuan,
 Agus tuar milleadh air,
 Tha è coltach ri lùndair,
 Sa lamh lùbta fo' chèann,
 'S è mar ùmaidh gun chàinnt fa bhùrlalaich.

IV.

Sa nam dhomh dol dachaидh,
 Chaidh mi seachad mun cuairt,
 Rathad fada 's è buan a's muladach,
 'S Domhall Mac'Phadraig,
 Mo nábaidh glan suairc,
 Sanndaidh Friosail ud shuas a dh'fhuirich rium ;
 Ann an Gaisg, Dhun-mhacglais,
 Rinn finn stàd, fhuireach ann,
 Struagh nach deach finn air ais,
 Bu mhi-thlachd ùile è,
 Tèine air a chagailt,

Cha ro frad ann ach gànn,
'S bu mhi-choltach dhuinn tàmh na fuireach ann.

V.

'An tigh Mhic'Cullach nan cearc,
A thilg finn achdair air tir,
'S beag a b'fhàirde finn fheìn na chunna' finn,
San aig a bha'n acfainn,
Bu mhi-thlachdmhoire clì,
'S ged' a rachainn ga h-inns cha b'ùrradh mi ;
Gloine għlas, air lea-chas,
Stop gun bhad-mhullaich air,
'S mac na brach ann a steach,
'S chuir an deathaich grùnnas ann,
Stuth nam feadanan lùbach,
'S blas ann t-sùthaidh air ann,
'S cha ro dèagh-thlachd an cèann na chunna finn.

VI.

Smor an näire Mhac'Cullach,
Nach èil è cumail reut còir,
'S cha chan mis ach droch òlach tuile ris ;
Ge d' a chaidh mi ga fhaicinn,
Cha robh mo bheachd air dhroch shèol,
Cha do chleachd mi a's m òige 'n t-shiubhlaid-
Dol a steach dhuinn le sgairt, [eachd :
Bha finn cas, fulasgach,
Leigheas fuachd cha robh shuas,

Ga bu chruaidh dulaich è,
 'S fear fuadach an àcrais,
 Bha è àca co gann,
 'S thug finne nar dèann am monaith oirn,

Rinn Mac'Cullach an eacoir,

'S mor am bëid leam a chall,
 On a tha è na Bhàrd co urramach;

'S mo bhios è ri mi-sta,
 Thig an cirien ga cheann,

'S na th'air mintinn fa nam cha 'n innis mi,
 On 's fear danachd è fèin,

Cha chuir beum mulad air,
 On a b'abbhaist da leum,

Ann an ceum cunnartach,
 'S mu'm bì è na chùpair,

Bheir è ùpag a's dèann,
 'S cha chùram leis grèann na h-uile fir.

VIII.

Bha'n sneachda gu fiorasach,

Lìath-chlòi'teach ann,
 Gu h ibhteagach dèann-ruigh cuireideach;

'S è teachd on éarra-dheas,
 Thar barra-chinn nam bêann,

A's chuir è gu stàll Mhic'Cullach finn;
 A cheud chas chuir mi steach,

'An tigh na beairt chunnaic mi,
 Da chaor ann ri strì agus trì tunnagan,
 Bha cat ann le ìneach,
 'S è mionnan da chàch,
 'S bha cearc a cur aird air fuinne dhoibh.

IX.

Bha cuilein gun chreideas,
 Gu beag-narach shuas,
 A's è na shuigh ann an cuairt a t-shliomalaир,
 Bha feann-bhean a' càrda,
 Air a cràmpa le fuachd,
 'S tha mi moladh da uair a cumaltais ;
 Bha i uaireigen cruadalach,
 Cruaidh, fulangach,
 Chuir a'n aois i gu caoile,
 'S i faoin ùireasach,
 Cha n ioghna Mac'Cullach,
 A bhi le mhùirichein fann,
 'S na chaidh dh'fheadail a chall a n uraidh air.

X.

'S iomadh àit ann fan cual iad è,
 Shuas agus thall,
 'S bu mhor mi-ghian a chàirdean mùladach ;
 Gu deas a's gu tuath,
 On a chual iad è ann,
 Cha bhi miie cuir cainnt aire tuille dhoibh ;

Bu mor a chreach,
 Call nan clearc, bha mor-thlachd uile orr,
 Coileach gaist nach ro tais,
 Bha gu gleachd ùrramach,
 Se Grèadhair na dunach,
 A rinn le ghunn orr an càll,
 Ceann gogach a dh'fhas gun duinealas.
 Thoir foraidh uam gu Mac'Cullach,
 O'n tha mi duilich fa n àm, nas qórnt ider mi
 Oir 's fear cinnidh dhomh th'ann gu mhearachd air;
 'S gar 'n do dhearbh è bhi duineil,
 'Nuair bha mi urrad fa ghleann,
 Ma tha'a dàn dhomh dol ann, cha n àithnidh mi;
 Bu dual da tlachd
 Buaidh le smachd,
 Uaill on reachd ùrramach :
 Suairce paitl, cruaidh neo-thais,
 Cairdeil ait fùranach,
 Clann-Choinnich an ròsail,
 An am còmhstri nach fann,
 Geur-lannach neart làmh cruaidh-bhuilleachail.
 XII.
 Bu dual da bhi fearail,
 A thaobh sean-athair mo ghràidh,
 Sèann damh caparach àrd nam firichean,

Ge d' a chaidh è gu neo-ni,
 Cha deach an ònair a chàll,
 Oir fhuair finne dheth 'n cèann, 's na bioranàn;
 'Uair bu bheò è na chòir,
 Ged' robh tòir millidh air,
 Iar rachadh luaigh na fheoil,
 Cha bu leòn tuillidh dha,
 Nam direadh na leachdain,
 Mar biodh a chàsan air chàll,
 Cha robh thrùp ann son Fhraing na philleadh è.
 Ach on a chaidh è gu dolaidh,
 'S gùn deach a cholainn air chàll,
 Ò nach eil fios againn cait an d'imich è;
 Cha chuir mi air Gàilic,
 Ge d' a thàrainn fan àm,
 Mun can cach gur è m Bàrd a dh'innis è,
 Uam le sgairt sunntach braès,
 Suas do Ghaisg cuiridh mi,
 Soraidh uam air an uair,
 Mu m bi' luaigh tuilidh air,
 dh'Inse Mac'cullach,
 E bhì gu furanach treun,
 , iun d'thig cabar an fhèigh sam mùllach dheth.

ORAN do'n Earla Thuathbach Triath Coblann Cboinnich.

Air fonn, Theid mi lem dheoin dhuchais Mhic' Leoid.

Do Bhràthain nan steud, 's cathair mo cheum,
M'-aigheir do'n treud chalg-bhiorach ;
Suaimhneas an fhèigh, fuasgait gu feum ;
Mac'Coinnich nan sgeith balla-bhreachdach ;
Slàn iomradh dhuit fhein, fith dha do cheum,
Siobbart on d'theid t-ainmeachadh ;
Bi'dh ceathairn le sunt le àidhéis is muirn,
A' caitheamh do chùirt, ana-barraich.

II.

Gheibhte gu leoir, pait mu do bhòrd,
 Deoch do gach sèort a dh'ainmichein ;
 Fion as portar as beoir, rum as brandaidh re òl ;
 A chuireadh fir òg, air meana-mhaineachd ;
 Bu toilintinn do Dhiuc, tachairt a' d'chuirt,
 Gheibhte luchd ciuil èanachaineach ;
 N'am cromadh do'n Ghrèin, a' teannacha theud,
 'S bhiodh farum aig beus dèarbhta dhoibh.

III.

Gheibhte ann ad' choir, tlachd air gach sèol,
 Gun airce gnn léon searbh-fhocal,
 Bhiodh do ghillean gu tèom, as miol-choin air èill,
 Gu fireadh feadh bhèinn is garbhlaichean ;
 Nam tearnadh dhoibh fhèin, gu áros an fheigh,
 Ga 'm b' abhaist bhi'n sleibh garbh-gleannaihh ;
 Sgionan tana 's iad geur, gu fionnadh gan reir,
 Thighinn dàchaidh tròm-cheum's eàllachan orr ;

IV.

Ach na'm bithinn gu dàn, am f'bili na'm bbàrd,
 'S m'iomartais, làn seanachaidheachd ; [os n àird,
 Dubh a's peann ann am làimh. cuir do bhuaighean
 Cha'n innfinn ach páirt ainmeig dhiu,
 B'e sud m'aigheir's mo run, bhi g'aithris do chliu,
 Chaidh fad ann an uil ghàrbh-chriochaibh,
 Slionar beannachd as ùr, tha'n taice ri d'chull,
 'S do ghlioc'as 's gach cuis dearhhta dbuinn.

v.

Mìn lochdrach ri tuath, gu'n di toirt do dhaoin'
 Làidir macanta' cruaigh feara-ghramail; [uaisle
 A chumadh ceartas ri d'thaobh, 's cha bu ghlacair-
 eachd cùil,

Sann leat nach bu diuil cealgaireachd ;
 Cha 'n è dile nam bruach, tha co fionalt 'a d'ghru-
 Ceann a'n cìnnich an gluais àragamaid ; [aidh,
 Ach uisge 'n fhìor fhuaran ùr, tighinn na thi e na
 ghrunnt,

T fhuil rioghaile 'a d' ghnùis dhealbh-mhaifich ;

VI.

T fhuil rioghaile gun spot, gallan dìreach on stochd,
Triath Shiobháird mor-neart'ar armailteach ;
 A theas gu dileas le tlachd leis na righribh a bh'-
 achd,

Gus na dh'ibir ceann-taic nan leanmhuinneach ;
 Sa chum an tìr gun bhi glact', iomadh bliadhna le
 gleachd,

'S luchd na casagan dait, cha dheargadh orr' ;
 Luagh is fùdar gun airc, gunna gleusta 's lann għlas,
 Os-cionn fheile nam pleat neo-ainmeigeach.

VII.

Leam is duilich r'a luaidh, *Còirneal Uilleam* nach
 buan,

'S air *Hambarſtoun* buaigh gu meanaichein ;

Agus Coinneach nam buagh, tha air uilein 'sa
chuan,

On reachd urramach uasal mheara-chleasach ;
Mile beannachd don ti, nach d' f' hag aitreamh gun
ni,

Leam is taitneach gur cinnt an seanachas è ;
Sa chuir thugainn gu tuath, ceannard ceann-sgeu-
lach fluaigh,

Ann an ionad na għluais air fairge uainn.

VIII.

'S mor t' onair 's do chliu, ann an *Lunnun fa chwirt*,
Do thuigs ann an cùil cha n'fholache tu ;
Dàna misneachail ciuin, 's tu a thagradh gach cùis,
Sa sheasadh air taobh nan Albannach ;
Do d' chinneadh mar chrùn, ad'chul-taic, 's ad'
cheann-iul,

Slionmhor meāgan glan ùr a dh'-fhaerde tu ;
Slion'ar gille deas òg, bhiodh ad' iomairt le'n deoin :
'Nuair a thogta da chroc air gèala-bhrataich.

IX.

Bu cruidh fhortan gun taing, do'n ti a dh'obadh
do chall,

Sa liuthad gasan gun fheall a champa leat ;
Bu lion'ar fleasgach neo-fhann, nach coidleadh le
frann,

'S Iarla Shiobhard an spairnn ain-neartaich ;
Dh'èireadh sud le mo rùn, fir Chinn-tail air do'chùl,

'Stric a choisín sud clù nàimhdean doibh :
 Clann-Linnein nam buagh stric a dh'ioman iad
 Sud na fir a tha cruidh ceann-sgeulach. [fluagh,

X.

Nam tional do chuit, 's uaislean do dhùch ;
 A sheasadh gu dlù calmadail ;
 Misneachail treun muisgaideach gleust,
 Seasmhach fo' sgèith thargaideach ;
 Fir *Leobbais* gu leur, dh'eireadh leat fhein,
 Len lannadh cruidh geur ceanna-bheairteach ;
 Bhiodh miltean diu ànn, fiòdha ri crànn,
 'S dileas a chlann chèanna-chrocach.

XI.

Clann Mhurchaidh nan corc, dh'èireadh iad leat,
 'S cha chuireadh a gheilt àmaladhlí orr ;
 Fiùrana gaist ùrar nan neart,
 Dùsgach 's cha chaisg seanachas iad ;
 Nam taraing nam pìc, ealamh gu stri,
 Ghearradh iad cinn 's èarbalan ;
 'S tlachd ri do thaobh, 's taic rid' chùl,
 Slioc *Ruaraidh* nan tùr *Fàrbairneach*.

XII.

Iarla Chròmbail o Leòid. 's fòirmeil le shleoid,
 Foirfidh 'san tòir Shonna-bhuilleach ;
 'An eireachdas flòigh, ealanta seoilt ;
 'S ceannardach cròc loma-ruisgeach ;
 'Nam taraing gu feum, ceannsuirghe treun.

Fearail gun lèig bhuaileadh iad ;
 'S bhiodh naimhdean nan rèis. dol as uapa f'hèin,
 'S iad nan càbhaig nan diaigh luath-chenmach.

XIII.

Clann Mhic'-Rath air do sgà, ghabhadh do phàist,
 Nach athadh gu bràth 's càlg orra,
 Flughantach deas, ciuin. nach leig leis,
 Siubhlach gu teas ain-meineach :
 'Nuair shìneadh iad cròft. chite gun toirt,
 Cinn ann air dicroch charbhaireachd :
 'S bhiodh nàimhdean fo'm bonn. gun anam' nán
 Le mire nan sònna tàrbh-bhuilleach. [com]

XIV.

Clann Dòmhnail an fhraoich, 's leor ri do thaobh,
 'S Leodaich mar aom-fearg orra,
 'An Asain o thuath. 's paitl do dhaoin' uaisle,
 'S Catuich cha għluais cèarbach leat ;
 Tòisich nam mac', 's òrdail air feachd,
 Strol agus cat èàrbullach,
 'S Clann-Chatan nam pic, fgaiteach gu stòri ;
 A bheireadh gu cìs dèarganaich.

XV.

Mac' Shiomaidh on àird, bithidh, n iomardais,
 'S fir leis nach gnà leànanabai'eachd ; [chàich,
 Am Fine nach tais, nach pilleadh air ais,
 Friosealaich għast 's àinmeil iad ;
 Thig Siasaillich bràis, òirn a frath-ghlais,

Onair le tlachd, dhearbain asd ;
 Nam spealadh do phiob, 's caraide fillt
 Mac Chailein on tir Earra-ghaelich.

xvi.

Clann Leathainn nam buagh, ghleidheadh leat
 A sgathadh le tuar sèalg orra, [fluagh]
 Len cuilbheire gleust, 's lom-lanna geur,
 A ghearradh le treun f'heara-bhuillen ;
 'S chite nan dèigh, cuirp air droch ghrèidh ;
 Nan cutan air feur gairfinneach,
 'An cunnart cha d'thèid, mail' air an ceum,
 'S gaisgich o Bhrèid-Albainn iad.

xvii.

Dh'eireadh iad leat, miltean air feachd,
 Chualas 's gach bachd àinmeil thu ;
 Slion'ar do néart èidear *Ile* nam mart,
 'S caoilrònach nan stachd gàrbh-chreagach,
 Se ghiorraich mo sgeul, m'aiteas dhuit fèin,
 Rachainn th' air sgèith fàirge leat,
 Thair connain nan stéill, foraidh uam fheìn,
 Do Brathain nam pìos àirgiodach.

LUINNEAG do Dhuic Earr-Ghae'al,

Air fonn, Nuair a bha mi aig an t sèisean.

LUINNEAG.

*Thogainn fònn neo-thròm le h-aiteas,
 Air an Duic da n iùl na stac-bheann,
 D'am bu chliù bbi dlù fo'bbrat.
 Le luchd nam breachdan uallach,*

I.

CAIMBEULACH deas tèoma fearail,
 Iriosal spèiteil gun sgainner,
O dhùchas nan stuchd 's nam bealach,
 'S dh'fhàg sud fallain cruaidh è,
Thogainn, &c.

II.

Tha è rioghail, dìreach, gallant,
 Fiughantach, cùirteil, gun sgallais,
 'S dholain fhein deoch flaint Mhic Chailein,
 Dh'ùisge glan an fhuarain.

III.

Fear nach tais 'an caismeachd ghlèadhach,
 'S buan a choir air Inearaora',
 'Slionar bean a's duine a's màighdean,
 Dh'fhoineachdas an t-uasal.

IV.

'Slionar treun-fhear tèoma tapaidh,
 Eadar Ceann-tir a's loch-airceig,
 Earra-ghaelich nach faoin an caitein,
 A dheanadh brais leis gluasad.

V.

Caimbeulaich nan geur-lann fùileach,
 Fir gun sga 'an gabhadh cunnart,
 Chit' air feur nan dèigh fa chumasg,
 Cuirp nach b'urradh gluasad.

VI.

'S mor a mheas aig uaiflean dìleas,
 'S Còirnenl ann an Geaird an Rìgh è,
 Sàr chomandair foinneamh fir ghaist,
 'S cèann air mhìltean fluagh è :

VII.

S fhada shiubhail cliu Mhic Chailein,
 Measg dhùchan 'an iul san aineol,
 Slionar laoch bu bhèara tarraing,
 'Nuair sgaladh an fhuaiméid.

VIII.

'S mo ghèibh è mo dhùrachd sàbhait,
 Cliu a's onair dhà 's buaidh larach,
 Sluagh gan toirt a dh'ionnsaidh blàruibh,
 Tharraing pairt do'n bhuanachd.

IX.

Ga be bheireadh tàir le tälceis,
 Do Mhac Chailein ñan sluagh gasta,
 Chìte fiunn fo' chrànn ri spadadh,
 Chlaigeanan bh'arr ghuailibh,

X.

Struagh nach mise dhiongadh. naoi'near,
 'S sheafainn-lèis mar sheasadhbh aon fhear,
 'N àile 's f'hàda chluinte glaodh,
 'Nuair theannadh saoidh ri cruidh chath.

XI.

'S on a thà finn fa'n tìgh thàirnne,
 Olamaid deoch flàint nan càirdean,
 'S Mac an Dùic cha dean finn fhàgail,
 Sud air flaint an uasail.

Mairearad Mbòlach mbìn.

Air fonn, Dùnnacha le ghunna goirid.

AN LUINNEAG.

Mo rùn Mairearad mbìn mbòlach,

'S mo rùn Mairearad mbòlach mbìn,

Mo rùn, &c.

Slionar guille tb'air a ti.

I.

SLIONAR gille tapaidh bàrra-ghast,

Eadar Dealganros na frì,

'S ceann Loch nis nam bradan tarra-gheas,

Tha gun imcheist air a ti.

Mo rùn, &c,

II.

'N àile chumainn trot ri naol'near,
 Ged' a dh'aomadh iad gu ftri
 'S cha leag mì gu bràth le duin'ì,
 - On a dh' fhas i molach mìn.

III.

Struagh nach eil finn ann fa n àiridh,
 Air ar fàgail ann leinn fhin,
 'S chumadh ì on fhuachd mi fabhailt,
 On a dh' fhàs i molach mìn.

IV.

Ge d' a ghèibhinn tàirgse bhàin-tighearn,
 'S neo-ar-thaing a bheirinn di,
 'S mòr gum b'fhearr leam Nic an Leanntrais,
 Tha na th'ann dhi molach min.

V.

Buaidhean mo chruinneig cha lèir dhomh,
 An cuir an gèil cha dean mi 'n ins,
 Thug nàduir dhi tuigse réafan,
 Agus cèill na beusan fillt.

VI.

'S i air a sgeudacha le h-àilteachd,
 Sa càrdeas mar ghràn air pill,
 Seimh, fallain ùr 's cumaite dh'fhas i,
 O mullach gu sàil a buinn.

VII.

Leam a b'ait a bhi ga pògadh,
 Beul ean d'thig an t-orain binn,
 Gruaidh mar dhearcaic suil is mòthair,
 'S mor mo bhòst a glòir a cinn.

VIII.

Bannsa leam a bhi gá h-eisdeachd,
 Na smèorach fa chèiten shìl,
 Na cèol file nam binn theudan,
 'S na tha chèol 'an Eirinn chrìdh.

IX.

Do Chuileodair gu'n d'thig gàisgich,
 Gillean tapaidh as gach tir,
 'S bi'dh gach fear an gàall air fuireach,
 Marri Màirearad mholach mhìn.

X.

Dheanainn cur a's ar is buain dhi,
 'S dheanainn cruach gun chiorram dhì,
 'S bhèirinn fiothann o uchd fuar-bheann,
 'S bhèirinn ruaig air cuantaibh sgì.

XI.

Shìubhlain la 's shìubhlain òi'che,
 Is ghleidhinn sàibhreis dhi gun dì,
 'S on is caomh leam Nic-an-leanntrais,
 'S caomh le Nic-an-leanntrais mì.

XII.

Bhaeirinn gréis air mire 's mànnran,
 'S gréis air tàladh mo chuid fheìn,
 'S gréis air briodalachd ri mànnsfachd,
 Tha mo ghràdhfa molach mìn.

XIII.

'S bheirinn gréis air òran àithris,
 'S gréis 'an tabhairneachd nam pìos,
 'S cha bhiodh càmpar orm na mùlad,
 Marri Mairearad mhòlach mhìn.

*ORAN do db'f bear nan Earrachd,**Air sonn, Jain Caimbeil a Bhanc.*

DE OCH flàint fear nan *Earrachd*,

'S i bu mhàth leam mun cuairt,
Màidseir Ailein an t-uasal iriosal,

O thir nam fear gasta,

Na fìor Abracha chuannt,

Bheireadh sgairt san toir chruaidh sa philleadh i;
Slionar treun laoch, mor spèiseil,

Gun bheud cumadh orr;

Nach gabh fiambh ri dol sìos,

Ann an dian fhùlasgadh,

Eadar bràigh Loch-airceig,
 'S bun Lochabar nam bò,
 A dh'èireadh leat le n ceart deoin fa chumadh riut.

II.

'An America thuathach,
 Bu mhòr buaghail do cheum,
 ('S dh'fhag sud miosail thu fein aig Lunnanaich :)
 'S ge d' chuir iàd tigh pùnnort,
 'S màth a chuimhnich thu leum,
 Leat am priosan cha b'èibhinn fùireach ann :
 Bannsa leat dol fo'bheirt,
 Ann an gleachd bhuiileachail,
 'S cuilbheir rèidh gu grad fheum,
 Gath o bheul chuireadh è.

Nam taraing nan slachdan,
 Gràdh cas b'e do mhiann,
 'S Do d'naimhdean bu lionar buille uait,

III.

Ann an ònair do dhùcha,
 Bu chliù leat bhi ànn,
 A' rùsgadh nan lann san iomairt ud ;
 Gan gearradh le dùrachd,
 Feoil ur cha bu ghann,
 Bhiodh smùiserpich ànn 'nuair mhiradh tu,
 Bu lionar corp, air an lot,
 'S iad air droch inniseachd,
 'S fir gu leoир air an leon.

'S iad gun treoir pilleadh uait,
 'S tu a sguabadh gu mion,
 'S cha b'e do char fuigheal beum,
 'An cliar tharaing nan ceud gu mire-chath.

IV.

A Mbaidseir Ailein mo dhùrachd,
 Gun ruig gu cùl-thaobh do sgeith,
 Clìu is ònair 's mor spèis do chinnidh dhuit ;
 Slionar neach a tha dlù dhuit,
 Do thìr dhùchasaich fèin,
 A tha gu h-ait air son sgeul do chinneachdainp,
 Tha t-uaisle pailt le tuar cheart,
 Suairceas, tlachd, èireachdais,
 Iular fàifg gun ra-spars,
 Cruaidh neo-thais, èalanta,
 'S beag an t-ioghn' thu bhi lodal,
 'S mor do chòir air gun tàing,
 'S gun bhuant thu on dròing nach cèileinse.

V.

Nior mheala mise mo chòta,
 Mar math leam bèo thu fhir threun,
 'S mòr phàilteas dhuit fhèin gun uirealbhui,
 Gallan direach gun dochair,
 O'n deagh stoc nach eil brèin,
 Dh'fhàs dosrach lan gheugan ùrramach ;
 Na Camshronaich cholgal,
 'S iad garbh pullaideach,

Cruaidh fo'n armachd neo-clearbach,

Fir chalm churanta,

Dileas cruaidh calla-ghaist',

Brisg ainemeineach, lann-deas,

Sgaiteach san deansai-chath fùileadach.

VI.

Slionar fruth priosal,

A tha dèiridh mu d'ghruaidh,

O fhior uisge 'n fhuarain chàithreimich ;

O phreas chul na dìge,

Cha d'rinn do shinnfire triall,

O chìrein loch *Iall* a charuich iad,

Tha do ghibtean co tric,

Ann a meàsg àinichean,

Stuama, ciuin, gun bheum cuil,

Seas-mhach cùl-bharanntach,

Fiughantach mòr-chuiseach,

Dòchas deagh cheill,

'S òirdheargach hèas do leannainse.

VII.

Clan-Leathainn on Dréollain,

Le miann còmhraig nan spuac,

Gur dileas da uair an spionnadh dhuit ;

'S bu chinnteach do choirse,

Nan d'thigeadh fòir-neart ort cruaidh,

Sliochd tighe don dual na Driomannan ;

Mo chèolraidih steach, gàbhail tlachd,

Le geur-bheachd ioghantach,
 Air uailf' do theach, dualchais ceart,
 'S uaill o d' sheachd ginealaich,
 Tha mo smuainte co tàiris,
 Ri grìan a dealradh roimh chèo,
 'S beir mo shòraidh le cèol do Lùnnan uam.

*RANN o chainnt Chaiptein Mbic Gui'ne ann an
 Coire-bbruach a Srath Eireann air dba Oran nan
 Caorach a chliunntein.*

Is iomalaideach an faoghal cruidh,
 Is intinnén an t-fluaigh gu beachd,
 'S aonranachd a faigheinn buaigh,
 Far a minig 'n do għluais feachd.
 Cha d'tħug mi do na Caoraich fuath,
 'S fhada uam 's cha bu choir dhomh,
 'S iad lamh dħeas chūmail na tuath,

Caoraich nan cruach-bheann gun chron.
 'S biadh a's eadach iad gun ghò,
 Ni fuachd fhògradh 's nach leòn gean,
 Solas maraon, chuireas faoilt air feoil,
 Tha 'm buaighean marbh a's beò mar fin.
 B'ait leam am faicinn air flìabh,
 'S nèo-chiontach an trìall fa ghleànn,
 Ann sna fri'bh a dh'orduich *Dia*,
 B'e mhi chial mar biodh iad ànn.
 Ach solc am mathas air leam 's gur faoin,
 Bhi treigfinn dhaoin' air son am prodhait,
 Sa ghiorrad fa sheasadh iad suas,
 Ri uchd fuathais, nan cruaidh throd.
 Cha'n fhaic'ear 'm fhearann na 'm fhonn,
 Foth threudan na bhonn-lair achd,
 'S cha chuir mi Caoraich gu bràth,
 Ann a 'n àite nam fear gaist.
 Fhad sa mhàireas beò nàduir "a' m' chlìabh,
 'S fèin bheusan le geur bheachd,
 Cha'n fhuilling mo chridh na'm fheoil,
 Domh daoin' fhogaírt le dò-bheart.

ORAN do db'Uilleam Mac Ille-bbraigh

Air fonn, Hò 's fhada tighinn thu.

AN LUINNEAG.

Gruaimein cha 'n fbuiling finn,

Oir 's bruaidbleanach duilich é,

'S fuar è neo fhuraftacb,

'S gur è 'n tuireadb leis 's a's ànn.

I.

THA mo smuain a' breithneacha',

Gu faoilte chuir nam b'aithne dhi,
Tha ascaoin caoin a's greannach orr',

Slèir dhi thair bearradh nam bèann.

Gruaimein, &c.

II.

Thair linge dhù-ghorm ghaireanach,
 Thoir fios do Dhulmachgearraidh uam,
 'S mèalta ann am bharail mi,
 Mar eil mo charaid ann gun tàing.

III.

Uilleam òg cha mhiiste leam,
 Gur Bràigheach è le m'fhi:fracha',
 Se dh'fhag bhur càirdeas meiteilteach,
 Na fèigh bhi sgiotach ann fa ghlèann.

IV.

Gille slobholt misneachail,
 Cruaidh glan dileas mèasarradh,
 'S ged' thug am freasdal ibhteag as,
 Chuir nàduir gibhtean ann na chèann.

V.

A measg nan steud gur toirteil è
 Gun cuir è greim 's cha dòchuinn è,
 Ged chuir an sèisein dòchair air,
 'S nach d'chuir e'n dròchaid air an àllt.

VI.

'S gleust air pìob is figheill è,
 Gu ceol thoirt do na h-ingheanan,
 Le fheadan teoma sìothanach,
 Chuireadh è lighich gu stall.

VII.

Nan tìrlamaid sna Taibhreinibh,
 Bhiodh fhiughantas gun fhalaich air,

Gu funntach, criodhail, cathrannach,
Dh'olamaid fearrag do'n dram.

VIII.

Bhiodh cèol na's leoir neo-uireasach,
'S bhiodh roinn le càinnt ga chumadh leinn,
'S ge b'e thèir nach burradh dhuinn,
Air làmh mo bhuithinn tha iad mèallt.

IX.

Tha'n faoghal fo co iongantach,
'S gur maирg a bhiodh ga chruinneacha';
Cha dean fìnn umhlachd tuillidh dha,
'S nach eil ionad againn ànn.

X.

Lion an stòpa fhàthast dhuinn,
'S gu 'n olamaid gu h aidheireach,
'Se dh'fhag co faoin an ràthad duinn,
Nach d'fhuair fìnn mnàthan na clànn.

XI.

'Slionar bròinein acàrach,
A' tionail stòir gu taisgeideach,
Thig fir nan deigh gun achdarrachd,
Se 'n uайл 'san tlachd a chuir fan dràm.

XII.

A dhaoine thugaibh 'n aire dhomh,
'S na deanaibh sgaileadh cabhagach,
Mu'm fàs bhur pòchda falamh dheth,
Uam am balaoch le chuid càinnt.

Cha bhi sinn ri caomhnadh riobach,
 Caomhnaidh riobach, caomhnadh riobach,
 Cha bhi sinn ri caomhnadh riobach,
 'S math a chuideachd lèinn an dràm.

Beannachadh Baird do dh'fhear Choire-mbonaidh.

Moch di-mairt smi g'amhrac uam,
 Gur beag mo ghruaim 's gur mor mo thlachd,
 Gu Coire-mbonaidh mo luaigh,
 Thoir foraidh uam mun d'thèid mi steach,
 Gu cèann uigh nam Bàrd,
 Nach fhaic a Ghàilic air leath chas,
 'Sa chumas seasmhach i gu bràth,
 Ged' theireadh cach gu'n d'theid i as.

*RANN do'n cbnu a chaibh a glibb t a 'n ionnsaidh
 Marcus Fhunntainn,*

A CHNU nach d'fhas rìamh am Breatain,
 Tha leithid tearc air feadh nan gàrbh-chrioch,
 Le tàmailt cha sgain 's cha frachd i,
 'S i air a cuir le cearcail àirgid,
 Gibht' phrìosail gun lèon do'n òg Marcus,
 Gòrdanach mor-neartar àrmail.
 Tha ònair an Dùic 'sa chùl-taice,
 O thràigh gu tràigh 'na bhailtean àinmeil.

*ORAN leis an Ugbair air dba bhi g'ambrac air
caileagan Lunnainn agus a smuainteachadh air cai-
leagan an Taobb tuath.*

*Air fonn, 'S bochd a nuaidheachd 's gur cruaidh,
Tha agam ri luaigh an dràst.*

I.

A DH' Alba gu tuath,
Thoir an t-sòraidh so uam gun dàil,
Far am faighe na sùinn,
Air am biodh an aoigh gun tàir,
Far am faighe na seoid,
'Sa chlann nighéan is bàr' che barr',
A lionadh cridhe gill òg,
Bheireadh bruighinn a's còmhradh dhà.

II.

B'e fud m'aighear 's mo mhìann,
 Bhi gan tàthaich gu dìan fo' sgàil,
 'S na fàighinn mo rùn,
 Gun a suidhinn air culthaobh chàich,
 'S ged' a gheibhinn a trì,
 Cha bu lughaid mo shìth a dhà,
 'S math a dh'fhoghnad a h aon,
 'S mor a ghàbhainn fa chaochla' ràdh.

III.

'Nam dhomh faicinn air fèill,
 Air banais air fèisid le fàilt,
 Gun lionadh iad fèin,
 Mo chridhe le h eibhneas gràidh,
 'S iad nan uigheam mar gheugan,
 Uile gu leir fo' bhlàth:
 'Sa 'n inntin mar lòng,
 Air bharraibh nan tònn a' snàmh.

IV.

'San cridhe nán còm,
 Na shuigh 'n co-f hònn ri 'n càil,
 'S b'e aigheir gach tè,
 Gum faigheadh i spèis th'air chàch,
 'S b'e 'n durachd gu leir,
 Mar tha fios agaibh fèin mar thà,
 Gu mealladh i thù,
 Le sealla' a sùilean tla.

V.

B'iad sud suilean na maise,

Fo' mhaladh nan rosg bu rèidh,

Sann leamsa gum b'ait.

Bhi daonnan fo' thaic an sgèith,

Bhiodh Gaelic gu pait,

Gun fhàillige blas nam beul,

Sa mhaidin gu moch,

Gum b'fhònnar leam guth gach tè.

VI.

'Naile 's mis tha fo' ghruaim,

'S mi fada o thuath gu deas,

Ann an Lunnain nan cleòc,

Gheibh mi iomadach seorta cleas,

'S mo chuimhne gu buan,

Air na dh'fhang mi gu tuath, mo cheist,

Air na rìbhinnlein fuairc,

Chuireadh m'f huil ann an gluasad teas.

VII.

B'annsa bhi ann fa ghlèann,

A siubhal nam bèann 's nan stuc,

Nan Sasgan air chàl',

Far nach fhaic mi mo ghràdh le iul,

Tha na maighdeanan siobholt,

Uile co mìn 's co ciùm,

Ach b'e 'n aigheir 's a miann,

Mo chuir aon an lion gu dùint.

VIII.

Sann an Uapaing a thà,
 Na caileagan dàna faisg,
 Tha iad uile lan càirdeas,
 Cridheachan blà tais,
 Ach mo gheibh iad fo'n sgèith thu,
 'S cinnteach mun d'theid thu as,
 Gum pàigh thu do chèilidh,
 'S tairnidh iad teud man feach.

IX.

Ach ma mhaireas mo shláint,
 'S gum faigh mi gu bràth dol uatha,
 Cha'n fhuiling mi tàir,
 Do na caileagan tha gu tuath,
 Ged' theireadh iad páirt,
 Cha neil iad nan tràillean fuar,
 'S thar stuathanna' àrd
 Thoir mo shòraidh gun dail thuchd uam.

ORAN do na Caoraich Mboire.

*Air fonn, Dibhist do chreidi' an t-sagairt,
 Thainig fada fada nuas,
 'S bheirinn mo mhionnan le creideas,
 Gut iad a ghiod mo chuid uam.*

I.

SMOR mo mhùlad is mèislean,
 Mu mhoch-thra 's mi g'èiridh suas,
 Gum bheil m'inntin air a ceusadh,
 'S cha neil feum dhomh bli ga luaigh,
 'S mi bhi g'àmhrac air na speuruibh,
 Chi mi 'eir na maidin uam,
 Chi mi muir a's tir le chèile,
 San dealt air an fheur mun cuairt.

II.

Chi mi enuic, a's fluichd a's flèibhtean,
 'S cha lughdaich iad fhèin mo ghruaim,
 'S chi mi dol a mach nan treudan,
 'S loingeas bhrèid-gheal air a chuan,
 Chi mi Gaidheil 's iad nan èiginn,
 'S iad a g'èiridh suas fo'n chuail,
 'S chi mi daoine gar sior threigfinn,
 'S uach 'eil spèis dhoibh san Taobh tuath.

III.

Se dh'fhag mulad air m'inntin,
 Sa chuir mi-ghean orm le gruaim,
 Na daoin' uайл bhi co miòthur,
 'S gun chuir iad na h-ìsean uath,
 'S gun chuir iad air falbh na daoine,
 Gus na Caoraich a thoirt suas,
 'S ged' a tha iad pait do dh'aodach,
 Tha'n cuid fearainn faoin gun tuath.

IV.

'S bochd a' naigheachd ri èisteachd,
 'S tha fios agaibh fèin gur cruidh,
 Sliochd nan curaidhein treun-mhor,
 Dan robh spèis a bhi gun luaign,
 Stric a chuala mi fhìn,
 Aig mo shinnfire iomadh uair,
 A luighad gaisgeach gaist deagh chlì,
 A bha 's na lùnnibh dh'ìmich uainn.

V.

Se fath mo mhulad ri innse,
 Far an cluinnte piob le fuaim,
 E bhi 'n diugh gun chèol gun daoine,
 'S meilich chaorach air gach bruaich,
 Thrèig iad fearalas gáisge,
 'S tha'n cridheachan farsuing fuar,
 'S gnàr è ceaird 's mo th'achda,
 Bhi cuir a's do'n mhadradh ruagh.

VI.

Slan iomradh do na h uaislean,
 Da 'm bhèil suairceas agus gràdh,
 'S nach do dhealuich ri'n cuid daoine,
 Gu caoraich a chuir nà'n àit',
 Bi'dh iad achd a nam a chruadail,
 Gun guallain a chuir ri spàир,
 'S annsa leò fuaim na musgaid,
 Na tri' fishead mult air blàir.

VII.

'S cinnteach mise da-rireadh,
 Nan èireadh strì fan Taobh tuath,
 A chuid diu à lean an sìnnfir,
 Bhiodh iad cinnteach len cuid fluaigh,
 'S 'nàir thèid a bhratach a sgaoileadh,
 Le Ciobair maol an da chluais,
 Ann a'n aite phrasgain dhaoine,
 'Se bhios achda Caoraich uainn.

VIII.

Ach nan eireadh oirn le ain-neart,
 Ar naimhdean a dh'iarriu' còir,
 San Taobh tuath bha daoine treubhach,
 Dheanadh èiridh le Righ Deors',
 Ach a nis chaidh iad a dhe'-laimh,
 'S chuir an èiginn iad o 'n feol,
 'S 'nuair a thig è dh'iarriu' daoine,
 Gheibh è Caoraich ann gu leor.

IX.

Rinn ar misneach ar trèigfinn,
 Sinn gu leir mar dhamh àn ceo,
 'S cha'n fhaic'eir sinn nar 'n èididh,
 Le breachdan a 'n fhèilidh òirn,
 Gur è 's tric a bhios mun cuairt duinn,
 Casagan luaight' do'n chlò,
 'S chaidh-Ghaèlic a's an fhasan,
 Aig buithinn nan ad 's na clèoc.

X.

Ach na bithinn na'm Diùce,
 Am cheanas am chùl air fluagh,
 Am' cheann fine fa'n dùthaich.
 'S lann thana ri'm thaobbh an truaill,
 Fhad fa mhaireadh am faobhar,
 Cha leiginu le Caoraich buaigh,
 B'annsa farum fir ghleusta,
 'Nam tarraing nan geur lann cruidh.

xi.

Nan racha' m'ordugh a chumail,

Bhiodh dòchas a chumant suas,

Dh'innisinn sgeoil ann an Lunnain,

Chuireadh sèol air nullach cuain,

'S ged' a thà mi ri cumadh,

Se'n snàth a ni chumail fuaight',

'S mithich sgur do mo Ghàilic,

Mun coifinn mo chàirdeas fuath.

ORAN do'n eididb Gbae'leach.

Air fonn, Throit mo bhean 'sgun throit i riùm.

AN LUINNEAG.

*Se féile pbreasach tlacbd mo rùn,
 'S ofan nach ruig faisg do'n gblùn,
 'S còta breacbd na'm basan dlù,
 'S banaid dbù-gborm tkogarrach.*

I.

B'ANNSA leam am féile cuaiç,
 Na casag do 'n èadach luaight',
 'S brigis nan cèanngluichean cruaidh,
 Gur e'n droch-uair a thogainn dhi.
 Se féile Ec.

II.

Tha mo rùn do'n eididh las,
 Cuach an fhèili nan dlu bhas,
 Shiubhlain leis 's na fleibhten cas,
 'S rachainn brais air obair leis.

III.

Ge'd s tharlainn ann fa bhèinn,
 Fad na seachduinn 's mi leam fèin,
 Fuachd na h oidch' cha dean dhomh beud,
 Tha'm breachdan fhèin co caidridheach.

IV.

B'e 'n eididh las-bheannach a 'n aoigh,
 Gu misneach a chuir ann 's na saoigh,
 Ri uchd fuathais nan cruaidh shuim,
 A leigeadh cùling 'sa thogadh i.

V.

Shiubhlain leis gu cuilm a's feill.
 'S rachainn do'n chlachan leis fhèin,
 Tlachd nan gruagach 's uaill nan steud,
 'S è deas gu feum nan togradh è.

VI.

'S ealamh catrom è fa ghlèann,
 'S cuilbheir rèidh fo' sgè gnn mhèang,
 A dh'fhangadh Udlaidh ceir-gheal fànn,
 A bheireadh frànn fa leagadh è.

VII.

Os-cionn breachdan smath thig sgìa',
 'S claidheamh ceanna-bheartach gun ghàmh.

'S air crios achlais dag fo' dhlon,

Ri uchd sion cha'n agadh i,

VIII.

'S math thig biodag air gun tàit,

Sgian is forc am fochair dhà,

Cul-tiugh, clais-fhliosach caelbharr',

'S cnumh chinn charraichde ghrad-bhuilleach.

IX.

Do'n fhèile sgiobalt tha mo ghràdh,

Dealg nar guaillibh suas gun fhéall,

Crios ga ghlasadh las neo-thèann,

'S bi'dh è gach am gu baganta.

X.

Sann leam bu taitneach è bhi nàird,

Nam dhomh tachairt ri mo ghràdh,

B'fhearr leam seachdain dheth na dhà,

Do'n bhrigis ghrannda rag-sheallach.

XI.

'S caomh a'n eigidh 'm breachdan ùir,

Sann air fein a dh'cireadh ellu,

Mar fin 's buaigh larach ann 's gach cuis,

Se dheanadh turn gun eagal air.

XII.

Nam do ghaisgich dol air feum,

Gsidheil ghaist gu strachdadhbhèin,

Plob ga spealladh anail rèidh,

A chuireadh eud is fadadh ionnt.

xiii.

B'e sud caisneachd àrd mo rùn,
 Cronan gàireach bàrr gach ciuil,
 Brais phuirt mheara leanadh dlù,
 Clìath gu lùthar grad-mhearach.

xiv.

'Nuair a ghlacht san achlais i,
 Beus bu taitnich chunna mì,
 Siunsfair pailt-thollach gnn dì,
 'S i os a cionn gu fad-chrannach.

xv.

Si 's boiche dreach 'sa 's tlachdmhor snuagh,
 Tatrach, sgairteil, brais phuirt luath,
 Muineal cròm gu ochd nam buagh,
 Chluinnte fuaim 'nuair ragadh i.

xvi.

A ri bu ruithleumnach na meoir,
 Dànnsa brais mun seach gun leoin,
 Is iad air chrith le mire gleois,
 Chluinnte strol gu flapanach.

xvii.

Bheireadh i air ais gu fònn.
 An cridhe dh,fhàs gu tursach tròm,
 'S chuireadh i spiorad 's gach sònn.
 Gu dol air lònн gu spadaireachd.

xviii.

Fhuair i 'n t-urram thar gach ceòl,
 Cuiridh i misneach san fheoil,

Togaidh i gu aird nan neoil,
Inntin shoeid gu baitealach.

*Se fíile phreasach tlachd mo rùn,
'S ofan nacis ruig faisg do'n gblùn,
'S còta breachd na'm basan dlù,
'S bonaid dhù-gborm thogarrach.*

Beannacha' Baird do' fbear Chluaini'.

CHA'b' ioghna' ge d' theiginn gad t-fhaicinn,
Fhir Chluaini' nam piob 's nam bratach,
Ceannard direach clann Chatan,
Thug thu dhachaidh 'n dualchuis.

ORAN do Chaiptein Shau' 'an Dal-bheirt am Baid-eanacb.

Air fonn, Duchas Mhic-Leoid.

I.

'S MI fad ann am thàmh, ragaich mo chàil,
 'S maigne air fàs uaimhreach,
 'S mo smuaintean a steach, gluasad gu beachd,
 Lusganach brais ruanach ;
 'S doigh leam gun dàil, sealltain le fàilt,
 'S tarruinn air sgà t uaifle, ▶
 Chuir neart ann am chrè, aiteas gun bhreug,
 Beachd air gach sgeul a chualas.

II.

Cha'n fhaca mi riàmh, 's taitniche fìamh,

Neart ann an gniomh sonruicht.

Le Seumas mo rùn, dh'eireadh gach turn,

Eatrom 'an tus comhfri :

Ceannard air cheud, gaisgeil gun bheud,

* Sabhaich an dream lodal.

A għluais on t-shar stoc, uasal gun lochd,

Dufaick a chleachd mòrachd.

III.

As t-òige bha ciu, mòr ann a t'iul,

'Sleoir gu bu chūis dhearbh' è,

A' d' sheachd bliadhna deug, b'acuinneach dian,

Do bheachd man do chrian Alba :

Ann san *Eaglais Bbreic* b' inntiaeach leat,

+ Gluasad air feachd għarbh-chrioch,

Għiulan thu 'm brat riogħail a steach,

'Nuair shin na fir għasta chalma.

* After M'Duff Thain of Fife got King Malcom the third restored, and with his own hands killed the Usurper M'Beath; Shaw M'Duff, lawful son to the said Thain, was made Governor of the north side of the Grampians, his place of residence being the Castle of Inverness, from whom the name of Shaw originated.

+ Before the battle of Falkirk, the Royal Standard being respectfully escorted to the regiment where our young hero was an officer; the honour of carrying it was by the Colonel proposed to be conferred on the oldest Captain of the regiment, who seemed to decline it; upon which our young officer looking at the Captain with a smile of derision, which attracted the Colonel's attention, was asked, if he would think it his honour to carry it in the field of battle; to which he replied, that he would look upon it as the highest honour that could be conferred upon him, were he to die under it.

IV.

Ann an ònair do dhùch', b' ealamh do thùrn,
 Tarruing air chul namhaid ;
 Ri aghaidh nan sònn, gearradh gum bànn,
 'S farum aig trom lamhach ;
 O ghlas-lann mo ruin, sad agus smuid,
 'S ofnuich aig, smuis chnaimhean.
 Mar thonnan a chuan, spealladh gu cruaidh,
 'S cha ghabhadh tu uatha gun phàidh.

V.

Chuir am freasdal 'a d' chèann, gibhtean nach gànn,
 'S misneach 'an àm cruadail,
 Bha do thlachd air gach seol, 'an eeartas san còir,
 'S tu sheasadh le d' dheoin suas ris,
 Ann am Bàideanach 's tric, fhuaradh tu glic,
 Bheireadh tu mios air tuath-cheathairnn,
 Aobhair nam bochd sheasamh gun lochd,
 Do thoilinntin 's do shocair bhuan è.

VI.

'S tu òg ann a t-aoigh, fhuair thu mar mhnaoi',
 Oigh nach ro aon taobh suarach,
 Min farasta ciuin, tarais gun diumb,
 Carthannach caomh stuaime,
 Bha taitneas na gnuis chairdeach le iul,
 'S failte le rùn suairce,
 Inntineach àrd, fior-mhaiseach àilt,
 Dileas 's i lan buadhan.

VII.

A teaghlaich na mais, fhuair thu i mach,
 'S cha chualas dhoibh droch thuair'sgeul',
 A gheug a bha glan, ùrar gun smal,
 Thriall i o Ailean-chuaiche,
 Am fuil 's ann am feoil, bu dileas da pòir,
Foirbeisich mhòr naimhreach,
 'S clann *Fhiunnla* bhraigh bhàrr, nach diobradh fan
 An stoc as an d'fhas 's on bhuaint i. [spàirnn,

VIII.

Ciod è 'n sta ni è dhiunn pramh air a cùl.
 'S gun d'fholaidh an ùir uainn i,
 'An *Cill-Ribbinn* na stuath, fint ris a chuan,
 Tha i lòsal ri glaodh cha għluais i,
 Bha iad cinnteach gu leoир, miltear fo'bhròn,
 Sgios ann an seòl uamhar ;
 Mo bheannachd na dèigh 's nach maireann i fèin,
 'S le cabhaig cha trèig mo għruaim mi.

IX.

Ann an àite do għaoil, f'huair thu bean chaomh,
 Uafal a thaobh nàduir,
 Do *Gbrannuick* Shra-spè 's buaghail an treud,
 Siobhalta' treun far-ghast ;
 Do stoc *Tħibgearna Gbrànn*, bhuaint i gun tàng,
 'S Ròsuich an dròing àrda :
 'S gur car i da uair, 'an riogħalachd bhuan,
 Do *Dħiuc Gordan* nan fluagh àraidiħ.

X.

Chaill thu 's bu bheud, ibht as do sgeith,
 Sa nise tha te'èile fas ann,
 Chaidh do lot air do chùl 's bochd mar bha chàis,
 Bu dosgainneach ciuirt do shlàinte :
 Se *Màiri*, thoirt uait, a thanaich do ghruaidh,
 'S nach maireann i buan lamh ruit,
 Ach 's i Mairearad le speis, thug èigh air do cheill,
 'Sa leigheis do chrèachdan cràiteach.

XI.

Tha do chèile fan am, teoma gun sheall,
 Feumail an cèann d'f hàrdaich,
 Tha tuigs' agus cèill, tlachd le deagh bheus,
 Taisgte fo' sgèith do ghraidihsé,
 Thug nàduir dhi beachd, tala nda ceart,
 Foighidneach, pailt, páirteach,
 Truacanta ciuin, dualchuas mo rùin,
 Dalrachanaidh ùr àlainn.

XII.

Mo runsa gu bràth, dlu riut 's gach àit,
 'S gach cui's mar a b'aill, buaigh leat,
 'S tu a sheasadh a choir cheart le do dheoin,
 'Smachdail 'an tus tuasaid :
 Fearail gun sheall, ceannas air fànn,
 'S cathrannach lan truas thu :
 Tha beannachdan chàich fallainn 'a d'dhàil,
 Is bheir am freasdal os n'aird duais dhuit.

Cumba 'n Taobb Tuath.

*Air fonn, Gur muladach tha mi 's mo leannan
air fas rium an gruaim.*

(Composed in the year 1783.)

I.
 'SMI g'amharc le dìcheal,
 Gum bheil mulad air m'nnntin as pràmh,
 'S mi bhi sealtainn mun cuairt domh,
 'S mi faicinn an tuath air an t-snàmh,
 Ma tha cuid diu ni bhuanachd,
 Tha cuid èile nach buannaich an tràigh,
 Gu'm bheil mòran diu briseadh,
 'S cha 'n ioghna leam idir mar thà.

II.

Cha 'n ioghna leam idir,
 Gar an deanadh iad piosach na stà,
 On la dh'inntrin an faoghal,
 Cha robh 'm fearann co daor 's tha i 'n dràst,
 Tha 'n Taobh tuath air a leadairt,
 O dh'inntrin an greada so thà,
 Thug iad uath an cuid daoine,
 'S iad na 's mo ann an saothair gach là.

III.

'S iad ni 's mo ann an saothair,
 'S na h uailean a daorach a mháil,
 Dh'fhalbh truas o na daoine,
 'S tha fuaralachd taomadh na h àit,
 Cha sheas facal duin' uasail,
 'S dona' 'n tèist tha ri luaigh orra 'n dràst,
 Sann tha firinn as ceartas,
 Na linn so 'an ibhtean nan geadh.

IV.

Firinn is ceartas,
 Chaidh iad clì o cheann fhada san àite,
 Tha samt agus mòrun,
 Co pailt s nach d'theid di air gu brath,
 Dh'fhalbh gaol o gach duine,
 'S bochd a ghaoir th'aig a chumant gach là,
 Tha na h uailean gan spileadh,
 'S iad ga mhùn ann an Lunnain an àigh.

V.

Siomadh fear a chaith Lùnnain,
 Sa chaith a chuid uile gun stà,
 'Nuair a thigeadh iad dhachaidh,
 Gan cuireadh iad sàchd air a mhàg,
 'S iad co sàntach gu tarraing.
 Ri coin a bhiodh tamall gun trà,
 Sà chuid a dh'fhuirich aig bàile,
 Tha iad co lùbach 's co carach ri càch.

VI.

Tha iad co lùbach 's co carach,
 S' aobhair cùram don talamh an dràist,
 Gum bheil breitheanais Dhè oirn,
 Ge b'e b'urrainn a leubhadh le dàn,
 Tha mi faicinn 'sa lèirfin,
 Luchd sheafamh na cléire dol càm,
 'S iad 'an agайдh a cheile,
 Gam bu choir a bhi teumadh le gràdh.

VII.

Chuir gràdh ruinn a chùlthaobh,
 'S tha uailean ar dùcha co crost,
 Iad a' caitheamh co strò'ail,
 Na tha milleadh 'sa lèonadh nam bochd,
 A' toirt uath an cui'd stòrais,
 Gar an cur iad dheth mòran mun seach,
 'S air a mhend 's gan cruinnich iad fhein deth,
 Cha bhi beannachd Mhic Dhè ann nam pachd.

VIII.

Cha bhi beanneachd Mhic Dhè ann,
 'S cha dean è bonn feuma le tlachd,
 Aig a mheud sa tha shaothair,
 Ga thional aig daoine fo'n t-fachd,
 Cha toir iad an dèirce,
 Do na bochdan ged' thèid iad a steach,
 'S aobhair mulad ri èisteachd,
 Na tha agam ri leubhadh d'an lochd.

IX.

'Solc an naigheachd da rìreadh,
 Tha air uailean na tìre so nis,
 Chuir iad bac' air an t-sònach,
 'S mar fheairde finn fhein è cha mhìst,
 Mo bhios gun air mo ghiùlan,
 Their iad uile gar diu'lannach mis,
 'S fiu' coileach nan stuchd-bheann,
 Cha'n fheud mi mo shùil a chuir ris.

X.

Cha'n fheud finn bhi spòrsail,
 Tha smachd aig Righ Dèors oirn gu lèir,
 Chuir è achdachan mòr oirn,
 'S è gam meudachadh òirn gach rè,
 Tha è fuitteach 's cha dheoin leis,
 'S è toirt daoine gach lò uainn gu fheum,
 'S è toirt uainn ar cuid stòrais,
 'S è ga chaitheamh ri gòrraich 's bu bheud.

XI.

'S è ga chaitheamh ri gòrraich,
 'S lèir a bhuil fan roinn Eorap'gu lèir,
 Ri America còmh-stri,
 'S nach fhaigh è ri bheo iad da rèir,
 On tha ceartas a's còir achd,
 Tha 'm freafdal cuir leo ann 's gach ceum,
 Agus clum è iad dileas,
 O na cheud la dh'inntrin an streup.

XII.

Ach a nis on a ghéill è,
 'S gun d'rinn iad an reite an aird,
 Mo dhoigh nach miste finn fhèin è,
 'S gun leasaich è fhein finn nar càll,
 Aig bocad na dùchadh,
 Siomadh neach a chuir cùl ris an àit,
 Tha'm peice min air a mhionaid,
 Ficheid sgillein fa trì san tigh gheaird.

XIII.

Siomadh neach tha mun cuairt duinn,
 Air an glacadh le cruadal fa nàm,
 Agus neach tha air faoin-trà,
 Bha fa bharail nach aomadh iad ànn,
 Chuir a bhliadhnais iad suarach,
 'S cha 'n urrainn iad gluasad ach màll,
 'S iad a ceannach am beò-shlaint,
 'S aid air acras an còmhnaidh na chèann.

XIV.

Cha 'n ioghna finne bhi falamh,
 Sa liughad uair bha ffinn a gearan gun fhath,
 'Nuair bha pailteis mun cuairt diunn,
 Gun robh ffinn ro uaimhreach air fàs,
 Chuir a bhliadhna so cruaidh,
 Ris gach neach nach do bhuanach am bàrr,
 'S chuir i sachd air an guaillibh.
 Chumas cudthrom mun cuairt doibh gu bràth.

XV.

Cha neil feum ann fa ghearan,
 Sann is còir dhuinn bhi toilicht a ghà,
 Leis na bhuilicheas Dià oirn,
 On is è am fear riaghlaidh is àird,
 Sann is dochá ffinn direadh,
 Ge do tha ffinn co losal air làr,
 'S ge d' robh ffinn air ar bualadh,
 'Sè a chèanglas ffinn fuas ann an gràdh.

XVI.

Ach nam falbhadh a chàbhag 's,
 Ge do tha ffinn co falamh fa thà,
 'Nuair thig bàr as an talamh,
 Tha mi 'n dùil nach bi ghainne gar cradh,
 Ga cruaidh oirn an t-earrach,
 Tha na h uaillean gun ghainne nan dàil,
 Cha bhi cuimhn' air mu nollaig,
 Tha mi'n dùil gum bi chomaidh ni 's fèarr.

XVII.

Ach mo dh'èireas ffinn idir,
 'S mo thèid ffinn air phiseach gu bràth,
 Bidh ffinn treun ann am misneach,
 'S thèid na ceudan a thiotadh air sàil,
 Bidh ar 'n uaiflean gun chùram,
 San cuid fearainn gun sùgh 's è fàs,
 'S mas a fior na thuirt mìse,
 Gum bi biadh aig na big a ni tàmh.

XVIII.

Cha 'n ioghsa ffinn bhi gun storas,
 Sa liughad ni a tha 'n tòir oirn gach la,
 Cha bhi coinneamh na còmhail,
 Nach bi caitheamh gu leòr air an sgà,
 Ge bi àigheir na solas,
 Na mulad no bron bhis nan dàil,
 Gach ti chluinneas an t-òran,
 Bithidh iad uile ag òl mo dheoch flàint.

XIX.

'Smithich dhuinne bhi gluasad,
 Fhad 's tha beagan mun cuart do ar làmh,
 Mun tobhair iad uainn è,
 'S mum bi bhochdainn an dual do ar clànn,
 'S olc air mhath ler cuid uaiflean,
 Gheibh ffinn fhathast laimh 'n uachdar gun tàing
 'S theid ffinn an nùnn air na cuaintibh,
 Do dh'America shuairce fo thàll.

MAR bu mbath leam bean mbath.

MAR thri nithe bu mhath leam bean mhath,
 Mar Mhac-talla, 's clag-baile, a's feileachag nach
 caruich 'an cath ;
 'S mar na tri nithe fin fhein cha 'n iarruin bean
 mhath,
 Bhi bearr-theangach, glochd-ardach, lom narach
 gun rath.

Mar sheileachaig 's còir do bhean ro chòir a bhith,
 An comhnui fuireach le deagh thoil a stigh,
 Ach mar an t-seileachag cha 'n iarramaid i bhith,
 Gu cuid a thoirt daonna air a druim gun dragh.

'S coir do bhean bhi ealamh, mar mhac-talla bheànn
 'Nuair labharar ria gun teagamh, freagradh tlicirt
 fan àm,

Ach air feol eile, mar mhachd-talla cha choir dhi,
 Am facal mu dheireadh a bhi aic an còmhnuï.

Mar Chlag-Baile 's coir do bhean bhi glic,
 Riaghailteach 'na teaghlaich le mor iochd,
 Ach mar Chlag baile, cha choir dhi bhi-air chìnnt,
 Co labhair 's gun cluinn am Baile gloir a cinn.

A HISG.

'S FHEARR a mhisg na bhi gun lethsgéul',
 'S am feast cha choisinn i cliù,
 'S tric a bhios è air a lea-taobh,
 Am fear a bhios 'na freasdal dlu.

ORAN Comb-stri eadar mi fhein 's mo leannan.

Air fonn, Tha mi am chadal 's na duisgidh mì.

I.

BHA mi air banais am baile ro araidh,
 'S chunna' mi cuideachd ro shiòbhalt ann,
 Daoine ro chinneadail shireadh fa phàidhe,
 Sa chuireadh iorram ri cheile a's rànn,
 Bha aigheir is ceòl is òl is mire,
 'S mun seach mun a bhòrd deoch mhòr do 'n
 fhilidh,
 'S 'nuair thraigheadh an còrn, bha sèol air tuillidh,
 Bha sud ann san ionad bu bhòiche frànn.

II.

Bha iad gu h iomairteach, mireagach, gàireach,
 Cridheachan àrd, deagh labhairt nan céann,
 Gu furanach, freastalach, seasmhach mar b'abhaist,
 Deas air an lar, bu fhreagarach dàmh's ;
 Gn luth-chleasach gleusft, gun bheud a leanadh,
 Mun seach air a chèile leum sa mhalairt,
 Ceol file ri 'n cluais, meeir luagh puirt mhears,
 'S 'nuair rachadh nan cabhaig gum b'èibhinn
 leam.

III.

Sè chuir mi gu lea-trom's ma bheachd ann a glua-fad,
 Dh' amhraic mi gruagach thait'neach ghrìnn,
 'S rinn i mo mhealladh 'nuair tharraing mi suas ria,
 'S dh'fhag sud gu gruamach farranach mì,
 Rinn *Cupid* le fraonadh m'aomadh thairis,
 'S thug fras do na ghaòl air flaoid mo bharail,
 Se ni nach do fhaoil leam gaol a thabhairt,
 'S far am bi caileag cha taobhaich mì.

IV.

'Nuair bhruthinn mi càirdeach, le tàir thug i beum
 dhomh,
 'S thuirt i le sèift nach robh mi ach òg,
 'S gun robh mi eo cealgach ri balgair na eigin.
 'S gun d'thug mi speis do thníleadh sa chòir,
 Thuirt *Seonaid* san uair fan uam gu h ealamh,

Cha'n fhuiling mai fein, luehd bhreug bhi mai-
rium,

Chuala mi'n de ort sgeul' nach toigh leam,

Gum bheil do chuid * cloinne cuir curam ort.

V.

A Sheonaid a ghaoil na bi smaoineachadh bhreugan,

Tha mi air chinnte co shingilt riut fèin,

Gun tigh air a bhonn, 's mi gnn lonn air an d'
theid è,

Ge d' tha mo mhisneach co meinmneach treun,

Mun d'thugainn gu brath dhuit, fath bhi aireach,

Gun fiubhlainn gach taobh air 'm iul is air 'm-
aineol,

'S gun gleidhinn duit lònn gu leor is earras,

'S gun seasainn mar bharant air chùl do sgè'.

VI.

Co fad fa's beò mi cha deonaich mi èacoir,

Fear thoirt o' thè'eile 's coma co dhìu,

On tha thu ga aicheadh 's mi àraidh do bheusan,

'S gum bheil do chèile seal air do chùl,

Do theanga co mìn, air ti mo mheallaidh,

Le farum do bheoil, mor sgleò ga labhairt,

Do chridhe san fhaoill is tu toinnt mar charraig,

'S gun toir mi mo ghealladh nach pos mi thu.

VII.

Bheir mi comhairle chàirdeach an drasta's na trèig i,

* Dh'innis fear eile dhi gun ro mi posta.

Na creid droch sgeula am feast air mo chùl,
 Bean cha do phos mi is cha'd' dhèonaich mi fein è,
 Ged' tha luchd bhreug a' folach mo chliù,
 Ged' bhithinse lòm gun fhònn gun fhearrann,
 Mo Mhaireas mo shlàint cha'n fhàillnich t-àran,
 Bheirinn oirp' ri fuachd air chuantan fallan,
 'S cha dean an do mhealladh na faodamaid.

VIII.

Thainig gart air mo chaileig, is gheallaich a gru-
 aidhen,
 'S coslas an fhuathais dheallraich na cli,
 Dh'fhuasgail a teangaidh sam breamas ga gluasad,
 'S bhirich a cluais gu teannadh ri stòri,
 Fuirich air tais air dheagh grad leagadh mi,
 Fras do na ghloir a's geura fhreagarais,
 Cloidheamh mo bheoil cha leòn an t-eagal è,
 'S balaoch co beadaidh cha treoraidh mì

IX.

Gur mo is garbh leam co fearbh 's tha do chomh-
 radh,
 'S mise bhi 'n comhnui' taraiseach dhuit,
 Bha mì fan earbsá gun dearbha, tu còir dhomh,
 'S gur è do bhòicheid chuir mi fo' luchd,
 On rinn thu mo thrèigfinn, 's fheadar dealacha',
 'S òifních mo chlèibh a' g' eiridh thairis orm,
 Mo chridhe san uair mar f huathais mara,
 'S na fmuaintean bha tairis aig leumartaich.

Ged' tha mi ga d' t-àicheadh na fàgadh sud gríaim
ort,

Comhairle uamsa gheibh thu air ais,
Mar thuirt an feann ràite's robh araidh san uairs' è.

Tha iasg ann fa chuan eò math 's thainig as,
Cuir do lion ann an ordudh seolt gun aineol,
Mar mharaiche deonach choir na mara,
'S mo gheibh thu fo'd' fgoit i, treoraich call dhi,
'S bheir mi mo ghealladh nach diult i thu.

I love, I serve,
One whom I much regard,
Yet for my love,
Disdain is my reward.

Tha mo ghaol 's ma sherbhis buan,
Don neach do'm mor ma thlachd,
'S air son mo ghaol se fhuair mi,
Fuath mar dhuais air ais.

*ORAN Sugraibh agus combairl do ghillean oga air
eagal agus gum faod iad a bhi air am mealladh
fo' thuinn.*

LUINNEAG.

*O thu tha mi fhéin fo' gbruaman,
'S cha 'n iogbna' dbomb gluasad duilich,
'S na h uile fleasgach tha san dùthbaich,
A cuir sùrd dboibh fhein air crùinneag.*

'S FHEARR leam fhein bhi buain na mòine.

Ann am aònar ann fa mhuna,
Na bhi air banais a Bhorlum,
Chuireadh i mo bhròn an truimeid,
O thu, &c.

II.

'Sann air a bhanais th'ann fa Bhòrlum,
 A tha spòrs 's cha 'n ann fa mhuna,
 A h uile fear 'sa leannan lamh ris,
 Ag òl air an slàint le uram.

III.

Gheibh iad uisgebeath nam pìob ann,
 'S cha 'n fhaigh mis ach ciob fa mhuna,
 'S cha neil ni ann a ni stà dhomh,
 Ach an làgan tha sa chuman.

IV.

Gum bheil banais ann sgach àite,
 Is iad co nàdurach gu mire,
 'S tha na caileagan ce sàighe,
 'S nach eil stà dhomh dol gan fireadh.

V.

Cha neil Breabadair na tàileir,
 Nach fhaìgheadh a dhà le furan,
 'S cha 'n fhaigh mi h aon ni mo thàladh,
 'S fhada shàraich iad mo mhulad.

VI.

Struagh nach mis' a tha fna h Innsein,
 Far an robh mi fhèin an uraidh,
 'S geibhinn caileag laoghach bhòigheach,
 'S i co geal ri mòinteach monai.

VII.

Gheibhinn caileag laoghach ghrèannar,
 Agus a ceann mar an duileasg,

Sa bragad.co geal ri ròcas,
Fo' dearg bheul o'm bòiche thig iorram.

VIII.

Cha 'n iarradh i bheag a dh'èadach,
'S cha bhiodh faothair ann na cumail,
Sa chaoidh cha chuireadh i brògan,
Air na spògan a bhiodh cuimeir.

IX.

Ge b'e dheanadh èisteachd tra rium,
Dh'innsinse dha pairt da chunnart,
Far an d'theid a chlach a charamh,
Sann is nàdurra' dhi fuireach.

X.

Cha bigh tigh seinnse gun stòp ann,
Na banarach Bhò gun chuman,
Nollaig mhor cha'bhi gun fheoil orr',
'S bean le deoin cha bhi gun duine.

XI.

Cha bhi duine glic gun èolas,
Nà giomanach còir gun ghunna,
'S cha bhi amadan gun ghòrraich,
'S cha bhi leanabh òg gun churrachd.

XII.

Bithidh gillean òga gun sùilean,
'S b'e n t-ùmaidh nach deanadh mire,
'S bithidh duine gun mhifneach nèonach,
'S bi'dh cailleach fo'bhròn a' tuireadh.

xiii.

Far am bi cearcán bi'dh gràchdan,
 'S bithidh mnathan ri ràsan cumant,
 'S bi'dh cuir sna caileagan òga,
 'S cha bhi duine bèo gun chunnart.

xiv.

Tha mhui' a lionadh 'sa tràghadh,
 'S tha na feigh 'an àird a mhunaidh,
 Cha bhi duine misgeach nàrach,
 'S bi'dh colla gun cheann gun iomairt :

xv.

'S mar bi thu fichdeir as toige,
 Gu còmhna' na coise tinne,
 'Nuair thig an aoise le clòchda,
 Bi'dh cuip aan na dòrn gu t-ioman.

xvi.

Bheirinn comhairle le durachd,
 Do ghillean na dùch-sa uile,
 Gun bhi cabhagach gu pòsdadh,
 'S gun bhi gòrach ann na iomairt :

xvii.

'S mo tharlas tu 's i 'an uaigneas,
 'S gun d'thig baaireadh air do spiorad,
 'S daor a phàigheis tu do chèili,
 Mo dh'èireis tu air a mullach :

xix.

Cha neil Minesteir na Èildeir,
 Nach bi air do dheigh gun fhuireach,

'S ge dò ruigeadh iad do lèine,
Paidhe tu na theid a shireadh :

XX.

No dhol a dh' ionnsaidh na cléire,
Le tè dhiu sann leam bu duilich,
'S fhearr leam fhein bhi buain na móine,
Ann am aonar ann fa mhunadh.

MUILER MASACH.

'NUAIR chaidh 'n corn a lionadh 's 'nuair shin a
chagair,
Dh'fhalbh am muiler màsach a mach le graide,
'S coineal 'na làmh chumail flan a chlaigin,
'S nam biodh i na thòin, bhiodh an ceòl na b'fhai-
de.

ORAN do'n Tàileir 's do na b' osanan.

*Air fonn, Fa'il uil h o ro Thomais cha bheag
orm thu.*

I.

SMULADACH a 'tà mi,
'S mi-chàilear gun acras mi,
'S le feinealachd mo naduir,
Cha dàna dhomh ceartachadh,
Mo smuaintibh bhi ga'm fhàgail,
Gach là dol air seacharan,
'S co-luath sa chluinneas càch è,
'S è ni iad gàire fochaideach.

II.

'S mise th'air mo bhuaireadh,
 Se 'm bruaidhlein 's fhasa dhomh,
 Bheir na gillean ùpadh,
 Ge'n taobh san dol seachad dhomh,
 Na caileagan ga'm fhagail,
 San Taileir a' fochaid orm,
 'S na rinn è orm do èacoir,
 Gun dean mi sgeula farfhaing dheth.

III.

Thoir fios do bhail' Mhìc shiom uam,
 Oir sìnidh mi'n toiseach ann,
 Far am bheil an Tàileir,
 Rina grànda na h ofanan,
 'Nuair thèid iad an airde,
 Gum bi iad crandaidh pachdanach,
 Agus car mun cuairt ionnt
 'S mi-chuannta, neo-shochdrach iad.

IV.

Cha bhi mi g'innse an dràsta,
 Do chàch mar tha na h'ofanan,
 'S mor a fhuair mi chàineadh,
 'Nuair chuir mi 'n àirde toiseach iad,
 'S cha lugha fhuair an Tàileir,
 A ghearr co mhi-choltach iad,
 'S tha iad lionar ann san àite,
 Toirt tàir dò na h ofanan.

v.

B'e sud an cadadh dàicheil,
 Ge'd chuir an Tàileir cratan air,
 'S le mheid fa ghabh è thàmait,
 Gun d'fhàs è cho chrapanach,
 Bha cuid dheth mar an sgàrlaid,
 'S bha cuid mar blàr na lafair dheth,
 'S a nise ris a ghrèin,
 'S gann is leur dhomh na basan ann.

vi.

'S mor a rinn è dhè-laimh,
 Dhomh fein, is chuir è cratan orm,
 'Nuair thug mi as a chèil iad,
 'S na brèiden, a strachdadh dhiu,
 Se Jain Gobha thàinig,
 Sa thug le fàilt na achlais iad,
 'S gar barail leam fa chùis ud,
 Gun r è tighinn dachaiddh err'.

vii.

Se Jain Gobha a's Seumas,
 A rinn an èacoir fhaicfinneach,
 Diar-daoin cho moch fa dh'eirich
 Iad fhein as an leapuichean,
 * Bhris iad air an òrdudh,
 Chuir Deòrsa a Sasgan duinn,
 • Sann air la trasgaich rinn an taileir no h ofaran

Ge d' thainig sgeula an tir so,
Le aithn an Righ gun traigeadh iad.

VIII.

Ach thoir mo shoraidh 'n Lèibhis,
Mun d'thèid mi ni 's fhaisge dhoibh,
Gu Deorsa Ròs an t-Eildeir,
Oir 's gille feumail tapaidh è,
'S math leam air mo chùl è,
Gu cunntas thoirt seachad da,
'S gun cuir e thun na clèir iad,
'S gum faigh iad fhèin ann achasan.

IX.

'S mar dean iad mise 'n àird,
Ann fa chàll nach do choifinn mi,
Le paithir chuir nan àite,
Their cách gum be'n dochair è,
Theid mi feadh na tire,
Leam fheìn is bheir mi pochda leam,
'S bi'dh naigheachd ùr 's gach àit achd,
Air Tàileir nan ofanan.

ORAN don Luing is do db'f bear obair a chuain.

Air fonn, Piobaireachd.

S E O N A I D.

I.

URLAR.

'S CUIMREIGEACH mo sgeula,
 'S gur dòchasach,
 'S iomlaideach mun d'theid i.
 An ordudh dhomh ;
 Sud a b'ait leam fein,
 Long fo'bbrat air ghleus,
 Air cuan farsaing reidh,
 A measg mòr thonna ;

Si bu taitneach ceum,
 Fuathasach gu leum,
 'S gluasadach
 'Nuair dh'eireadh an ordaig orr' ;
 Muir ag at mu bròinn,
 'S darach gast gun fhòill,
 Mu craitich
 A' daingeacha' còt orra.

II.

URLAR.

'Nuair rachadh 'na h èididh,
 Gun leòn orra,
 Gheibhte fir èatrom,
 Ga còmhachadh,
 'S iad gu h ealamh teum,
 Mun seach air a cheil ;
 A teannachadh bhrèiden,
 Le còrcraich ;
 Gu fulangach treun,
 Cullaideach gun bheud,
 Urram gach deagh bheus,
 Aig na h ògannaich ;
 Seolta fearail geur,
 Eanchuinneach dhùa fein,
 Gun uireabhuigh fòghlum,
 'S bu choir dhoibh sud.

III.

URRLAR.

'Nuair ràchadh fo'fhèilidh,
 Nan sgeod-eadach,
 Bu statail i fhein,
 Le cuid mòr-bhreiden ;
 Greis a'n ilse fleibh,
 'S Greis a'n airde beinn,
 'S greis a bhiodh i proinnt,
 Le mor Shrullach ;
 Chluinnt farum raoichd,
 Aig mo Shèonaid,
 Ri anail na stroichd,
 Mhealladh boc-bheinneach ;
 Si bu bhinne sèis,
 Nam dhi tarruing rèidh,
 'S mor mo thlachd dhi fhein,
 O tha 'm eòlas orr'.

IV.

SIUBHAL.

Nam gluasad o challa,
 Le darach gun leòn air,
 Air uachdar na mara,
 Gum b' fharumach Seònaid,
 Suaicheantaeh callar,
 Sa cluan ris a'n ain-iochd,

'S i caoin air deagh tharraing,
 Gu gearradh na mòr thonn ;
 Gu cupallach, uchdarach,
 Luchdaideach, sonruicht ;
 Gu muinealach, cuirealach,
 Urramach, seolta,
 Gu luth-chleasach ealamh,
 Gun tucha na h anail,
 'S i dubaitt mu beanna',
 Gun ain-fhocal còmhradh.

v.

SIUBHAL.

'S i fad-cheumach. grad-lèumach,
 B'aistarach *Séonaid*,
 Gu flapanach, glac-fhiubhlach,
 Sgaiteach roimh mhor ghaoth,
 Gu misneachail, clisgeideach,
 Dripeil fa'n iteig,
 'S i daonnan a briseadh,
 Air fitrich na dòlainn :
 'S neo-achdarnach, tatarach,
 Statail gun mhorcuis,
 Air ciréin nan at'-mheall,
 Gum b'acuinneach *Séonaid* :
 Tre' fhuathas gun charann,
 A' gluasad gu h ealamh,

Sa guaillen am fallach,
Far nach fhaithnich an iòn-i.

VI.

SIUBHAL.

Bu truagh leat a faicinn,
A gleachdadh am foirneart.
Cha b'ioghna' ge d' mheathadh,
An craicion san fheoil dhi,
Gach tonn rachadh seachad,
Bheir fleall air a craitich,
'S bu trom an cuid sgailcean,
Na h achlais an còmhnaidh :
Air a sgiursa' gun ath-truas,
San ceartas fa chòir aic',
Cha do thoill i droch shacal,
'S cha 'n fhacas a gòrraich ;
San a bhios i ri acain,
Mar shaighdeir air faiche,
Theid a ruith gu mi-cheart,
Tre na slatan gun dòbheit.

VII.

URLAR.

Bu treun air uisge buan-i,
'Nuair sheòladh i,
Na gnuis cha'n fhaighe gruaimein,
Ach, moralachd ;

Caomhail, carant, stuaim,

'N aonach geal a chuan,

Dh'aomadh i man cuairt,

Mar biodh foir-neart orr' ;

Croinn don ghiubhas bhuan,

Dileas, fallain, cruaidh,

'S lionmhorachd a buaighein,

Cha 'n eòl domh iad ;

Glan gun fheachda' cùil,

Os-cionn darach ùr,

Subailt gallan cùraidh,

'S è mor-spionnach.

VIII.

URLAR.

Na flatan le deagh chli,

Air an ordachadh,

Tarsuing ri na fiantanan,

Dolainneach ;

Gaoth ga'm flapadh sios,

Ri croinn fhada dhìon,

Sa h acuinn a diosgail,

Le mor fhullasg :

'S fulangach deas dian,

Croinn fhada neo-chrion,

Na gallanan biothach,

Bu bòiche leat ;

Dearg don ghiubhas chri',
 Calbhar nach gabh sgios,
 San onfhas,
 Mar dibir na corduhh iad.

IX.

SIUBHAL.

'Nuair shineas an tartraich,
 'S na glachdاناibh mora,
 Bi'dh sliom air a craitich,
 Sa h acuina fo' ronais ;
 'Nuair dh'eireas i muiteil,
 Bi'dh sgè air a trusgan,
 Se dh'fheumas i tuiteim,
 Ri uchd nan tonn lòdail ;
 Bithidh fairge ga crupadh,
 'S ga druiteadh ma còsa,
 'S i fiaradh na mara',
 'S ga gearradh le mòr-neart,
 Bi'dh ceann ann am fàlach,
 Le garbh thonna màra,
 'S 'nuair dhireas i 'm beàlach,
 Cha n aithnichear leòn orr'.

X.

SIUBHAL.

Stoirm coslach garbh còpach,
 'S trom osnuich 's na speuraibh,

'S nèoil shiubhlach gan sgiursadh,
 Lan dubhlachd nan eugais,
 'S gaoth ghreannach ga stranna'.
 Air fairge għlas ghleannach,
 'S i bòchdadh tuinn mhara,
 'Na meallanaibh beacach,
 Bi'dh fairge għlas-thonnach,
 Mothar, lonnach ri għeisgeil,
 'S ard uisgeachan bronnach,
 Cop-mhollach aig ēiridh,
 Re luasgan neo-fħurastach,
 Gluasadach, fulasgħach,
 'S bruaidħleneach, fiubħlaideach,
 Muir tre chèile ;

XI.

SIUBHAL.

Manntal garbh caiteneach,
 Stapanach clār-dhubbh,
 'S i tonn-ghorm tar-lachdainn,
 Tiubħ-lapanach ġargħalt,
 'S i 'g at' na garbh-bheannaibh,
 Gu cnochdanach rangach,
 Ri roitlich a's strannail,
 Le anail na fiarbhaill :
 Fuathas nam fad-thonn,
 Sa mhaidin bu leur dhuinn,

M

Dubh-ghlasach, trom-lapach,
 Garbh-ghartach, sèideach,
 Gu masganach, rat-mheallach,
 Glac-shilteach, flap-thonnach,
 Strachd-ropach, clais-shiunteach,
 Rochd-sheallach, liath-dhubh.

XII.

URLAR.

Gach bacbd dhi air a lionadh,
 Gu teudanach ;
 Bu phailt a cuid striana',
 Gu geur-chuiseach ;
 Tre rathanna mìn,
 Buill ga'n draogha' dion,
 "S cheangailt gu daingean dileas,
 A Gleus tharraing,
 Slionar tobha caol,
 Ploc is rathann maol,
 Crocht' air gach taobh dhi,
 Mar dh'fheumadh i,
 O Stairn mo balla chit',
 Sa fior ghoile liont',
 Gu crann a's doile direadh,
 Na fein thoiseach.

XIII.

URLAR.

Chuirt i air gach aon achd,
 A b'èibheinn leinn,
 Le neart air a taobh,
Gu grad-leumanach,
 Chuirt i air a taobh,
 Sa fios ris a ghaoth,
 'S fir beachdail,
 'S iad daonna re speuradrachd;
 Bu gheur-sheallach suil,
 Fear chumail na stuir,
 'S fear eile toirt uil,
D'a cuid ceumanna,
 Sheasamaid gu dlu,
 Gun ghaiseadh re tùrn,
 'S cha bhiodh radhad cùil,
 Air an trèigeamaid.

XIV.

SIUBHAL.

Bhiodh surd air na gillean,
 Nan iomartas còmhladh,
 Le dicheall gun mhilleadh,
Gu grinne na feola',
 Bhiodh eadaich ga tharaing,
 Le taoduibh air bheànnuibh.

Ga sgaoile re crannuibh,
 'S bhiodh deannadh air Sèonaid ;
 'S iad trusgant nan èididh,
 'S iad eatrom an comhnaidh,
Gu direadh nan cranna',
 'S gu ceangal na corcraich ;
Gu cap-mhollach, breac-leineach.
 Fad thrusach, gartanach,
 Seachaideach, stoiceineach,
Bucallach, brogach.

xv.

SIUBHAL.

'S iad gaisgeil gu cruadal,
 Fir chuannta mar b'òbhait,
 Cha'n fhaca's cha chuala mi,
 Sluagh a thug bàrr orr'.
 Fir-obair nan cuaintean,
 Tha cunnart doibh buailteach,
 'S cha'n obadh iad gsuàfad,
 Air stuathanà sàileach,
 Nam fuathas a teanna',
 Gur cabhagach càileir,
 A togail fa leagail,
 Gun eagail gun sgà orr :
 Bhiodh fuaim aig an fheadan,
 Sa chuanaird ga fhreagairt,

'S bi'dh croinn nan feol beaga',
Gan leagail on àirde.

XVI.

SIUBHAL.

Nuar theid i fo' bhreidein,
'S gaoth geur air a sgeoit orr',
'S i b'astaraich eatrom,
Na Eelten Bbèinn Dorain,
Bhiodh Caoilte's Cuth Cbulain,
Maraon air an uilean,
'S rì h aonach cha b'urainn,
Iad cumail air mòintich;
Fhuair i uram air lúaith's,
Tha mor uaile na pòiren,
Muir chaiteanach bhuan,
Sè bu bual di o h òige,
Nam taraing gu rèidh,
Air muir gharanach shleiteach,
Cha mailleig i ceum,
Do na cheile bh'aig Mòrag.

XVII.

URLAR.

Smor tha bhuidhen grinn,
Air mo Sbeonaid,
'S e marcachd air líng',
A chuan mhoir-bheul,

A nam dhi tighinn gu tir,
 Sa h achdair a chuir dhi,
 Bi'dh gaifgich gu h inntineach,
 Ceol-mhor,
 'S bi'dh furd air leagadh phios,
 Cuir air falbh an sgios,
 'S pòg do chaileag mhìn,
 Se bu deònach ;
 Deoch slainte na tha uath',
 Sior da cha chuir mun cuairt,
 'S cha' dhi-chuimhnich,
 Na h uайлean ud *Seònайд.*

XVIII.

AN CRUNLUATH.

Be suaitheantas mo chaileagsa,
 Dubh is geal le chèile,
 Ri crann geal direach gallanach,
 Air èarr mo chaileag spèiseil ;
 Suaimhneas rioghail Breatanach,
 Aig fir nach diobradh feasadh leis,
 'Nuair dheanadh gaoth dearasan air,
 Bhiodh confhadh cas-ghradh geur orr',
 Gu b innseanach beò-fhearalach,
 A 'giollachadh re chèile,
 Bhiodh croinn is fiuil gan teannacha',
 'Nuair chite an sgal a' g eiridh,

Luch bëirt is treun a charaicheas,
 A dh'faothuicheadh ma balluibh i,
 'S 'nuair, rach'an sèid ud thairis orr',
 Gum b'fharast i fo'bhrèidein.

XIX.

CRUNLUATH.

Fir stiuire leathann leadara',
 An t-eagal cha bu deoin leo,
 San suil air fuaradh bi-dheanta',
 Cuir misneach fa'n fhear sgoide,
 'Nuair thig i 's gair an as-caoin aic,
 Na fraochan caoingheal sadanach,
 Cha toir è oirleach fasadh dhi,
 O cursa ceart cha shròin i,
 Bi'dh gair mu guaillen thoisich aic,
 'S i copadh na sad glè-gheal,
 Ma h arluinn chluinnte 'g osnuich i,
 'S bidh rotall as a diaigh dhi.
 Bi'dh smuis, is smais gu h aindeonach,
 'S gach aiseinn, glun, is ceangal di,
 Cha bhi tairn, na lann, na barroinn,
 Ann fan darach nach toir èibh ast.
 Gur luthar deas na maraichen,
 'Nuair theannas iad ri cor-ghleus,
 O grunnt thig uisg' le h ealamhachd,
 O h uirlinn glanaidh feoid i;

Mar cunntar e mar amайдeachd,
 Chuala mi mar shean-fhacal,
 Gun stoladh i, 's gun sgiureadh i,
 Na b urainn i ach posadh.

B' FHHARR leam dol an cuil le caileag,
 Na dol a throt ri sgùirsar caillich,
 Teangaidh bheumnach, gheur is i tana,
 Is pòinfean na beul mar ghath n'aithreach.

GRAN do Gbillean Mbaoi'linn.

Air fonn, Chunnaic mi'n damh donn 's na h-eil,
dean,

Direadh a bhealuich le chèile.

LUTINNEAG.

'Naile tha mo run don phàirte,
Gillean Mbaoi'linn caomb luchd Gailic,
'Nàile tha mo ruin don pairti'.

I.

SUD na fleasgaich nach 'eil mìothur,
Trian don tlachd cha dean mi innse,
Criodhail, sgar teil, tatrach, cìnnteach,
'S iad nan linneigeadh don Ghàelic.
'Nàile tha mo, &c. &c.

II.

Bannsa leam bhi ann a Maoi'linn,
 Ma ri Gillean criodhail, gaolach,
 Na bhi'n *Safgan* ma ri daoine,
 Far nach d'fhoghluim iad a Ghàelic.

III.

Bannsa leam a bhi mun cuairt doibh,
 Na bhi'm *Peairt* a measg nan uaislean,
 Sud a bheart nach dean mi suas,
 Bhi gamhrac guanagan nán fràiden;

IV.

Sud na Gillean a tha seafgar,
 Thogadh fonn neo-throm mu fheasgar.
 San tigh òsta stoip gan leagadh,
 Air ath-leasacha na Gàelic.

V.

'Nam doibh cruinneacha' ri chèile,
 Leam a b'ait e bhi ga'n èisdeachd.
 Ceol bu bhinne leam na Chèiteag,
 'Nam dhoibh fhein a bhi's tigh thàirne.

VI.

Slionar ùmaidh th'air a mhachair.
 Chuireas mùig orr' fan dol seachad,
 'S ceò dùint air grunnt an aigne,
 O nach d'altrom iad a Gáelic.

VII.

Bi'dh mi 'g innse an cliu le teastais,
 Ann 's gach àite 'n dean mi seafadh,

'S on a tha iad fhèin co freasdlach,
 'S math leam fèin gun easuibh slan iad.

VIII.

Bi'dh mi gluasad uatha gun airteil,
 'S cha nann sgi tha mi do 'n cnacas,
 Cha d'theid mi air thi na machrach,
 Bheir mi sgriob do Lagan-rata'.

ORAN do db' Uilleam Lòban agus do'n tinneas Christeanach.

Air fonn, 'Nuair a bha mi aig an t-seifein.

LUINNEAG.

*A bbean ar tigh thoir leat an dràma,
 'S faiceam botal agus glòine,
 'S eba bhi cuimhn' againn ai gòinn,
 Agus ànnis eba bbual s.e.n.*

I.

FHAD sa mhaireas dhomsa stòras,
 Agus airgiod ann am phòca,
 'S fhad sa d'fhanas mi gun phòsadadh,
 Bi'dh mi'n còmhnaidh uaibhreach.
A bbean, Egc. Egc.

II.

Am fear a's mo a ni a shaothair,
 'Si's mo a ghleideas do'n t-saoghal,
 Thig fear eile ni a sgaoileadh,
 'S cha bhi caonadh uair air.

III.

Thoir foraidh uam gu Uilleam Lòban,
 On is gille cridheil còir è,
 Nan tarladh è mun a stop rium,
 Chòrdadh sinn mun cuairt da.

IV.

Thoir mo shoraidh 'n ionnsaidh Bhàird,
 Th'ann am braigh bhaile 'n Fhèarna,
 Fear is minig a ghabh fàth,
 Air tàladh ris nan gruagach.

V.

Am fear is tric a bha gam frèasdal,
 Is cha b'e mhiann bhi as a 'n èalbhùi,
 'S air a mheud 's gan dean è chlèasachd,
 Cha toir sèisein luaigh air.

VI.

'S iomadh tè rinn feum do dh'Uilleam,
 Eadar Duneadain is Lunnain
 Far an d'fhuair è céil' a dhunach,
 Dh'fhag i muineal cruaidh air.

VII.

'S iomadh ceum a rinn è 'n àstar,
 Eadar Albainn agus Sàsgan,

Agus àit an deach è sèachad

Mun do ghlac è gruamag.

VIII.

Sud an cèile nach ro sòchdrach,

Chuir i è fhèin o chòsnadh,

'S on a dh'èirich dha bhi sòchrach,

Tocharadh cha d'fhuair è.

IX.

Sud an ceile nach ro grèannar,

Thug è dhachaidh thun a ghèamhraidh,

'Nuair a shineadh i air drandan,

Thigeadh grèann an fhuachd air.

X.

Cha chuala finne leithid a chèilidh,

Sa thug Uilleam th'ar Duneadainn,

'Nuair a shineadh è air gleus,

'Si fhein a bhiodh an uachdar.

XI.

Bidh è air chrith cho luagh re duileig,

'Nuair a fhineas i air tuire,

Chuir i nial an aoig air Uilleam,

Solc am buill' a fhuair è.

XII.

Gur cruidh fhortan a bha'n dàn da,

'Nuair a ghabh è ceist air gràineig,

Dh'fhag i dh'uireas'aidh air flàint' e,

'S dh'fhag i bànn a ghruidhean.

xiii.

Chail e mhisneach 's dh'fhàs è dubhach,

Agus dh'fhag i è fo'chumha,

Thug i dheth an direadh bruthaich,

'S thug i 'n fiubhal luath dheth.

xiv.

Fhuair è i gun fhios da chairdean,

'S cha tuigeadh i facal Gàilic,

Struagh a rìgh nach d'rinn é fàgail,

Air taobh thall dhruim-uachdair.

xv.

B'e bhann-sasganach gun nair i,

'S fhada lean i è air fhaileadh,

'S duilich leam nach d'fhuair i bàs,

Mun d'thug é nall gu tuath i.

xvi.

Cha 'n 'eil feum bhi g'innse nàduir,

Si's dona th'ann san àite,

Ach a nis on rinn i fhágail,

Tha è làdir uaibhreach.

xvii.

'S math leam fhein gun d'fhalbh i rithist,

'S mor a chaomhainn i dhomh bhruithinn,

Cha d'rug i dha mac na nighean,

Ge d' chritheadh i luath air.

xviii.

'S ge do bhiodh i na banntraich,

Cha bu mhath leam i bhi teann orm,

Tha i coltach ris a ghèamhradh,
Tha i cràntaidh fuarail.

xix.

Fhuair è nise cuibhtes breunag,
Olc air mhath le mhuinnter chèile,
Sa Shasgan cha d'theid è fhèin,
Gu t'eile thoirt am fuadach.

xx.

Nuair a thig an fheill-màrtainn,
Bithidh è criodhail mar a b'abhair,
Ghuidhinn fhein gum biodh i bàght',
'S guidhidh càch an-uair dhi.

xxi.

Lion am botal dhuinn le failte,
Ach gu 'n òl finn a dheoch slàinte,
'S na biodh curam ort a paigh,
Ge bu chàrt da-uair è.

*ORAN do theaghlach Choire-mbonaidh.**Air fonn, " Wat ye wha I met yest're'en."*

I.

'N AILE 's mise th'air mo sheòl,
 'S Gar mor ma chòir air criodhalas,
 'Slionar neach a bhiodh do m' chàil,
 Nach tar a bhi cuir bruithinn air,
 'S mi bhi smuaineacha' gach là,
 Gum bheil mo chairdean frithealteach,
 'S ge do bhithinn 's ann fa chèo,
 Se Coire-mhonaidh 's dlighe dhoibh.

II.

'An Coire-mhonaidh b'e mo rùn,
 Bhi ann an cùil am shuigh ann,
 Far an cluinein fuaim am beoil,
 'Nuair thèisicheadh a bhruithinn ud,

Bu toil-inntineach an ceol,
 'S bu mhòr an sòlas cridhe dhomb,
 A bhi ga'n amharc mun na bhòrd,
 'S na h òrainean gan suidheacha',

III.

Bu bhinne leam na fuaim nan teud,
 An guth bu mhilse bruithinn ac,
 'S iad is grinne theid air seòl.
 Nan smèorach le cuid ribheidean,
 'S bi'dh gach focal mar is còir,
 A' tighinn gu'm beoil on criodhachan,
 Le nàduir thaitneach phailt gu leoir,
 San dochas mar bu chuidhe dhoibh.

IV.

'S 'nuair theid Alastar air ghleus,
 Gur tearc am beul ni aithris air,
 'S b'e toilinnat Thighearnà Ghrannt,
 'Nuair dheanta an rann a gabhairt da,
 Cha'n 'eil ann an deas nan tuath,
 Na chuireadh duan na laighe ris,
 'S mor a thlachd am measg daoin' uaisl',
 'S geur-bheachdail cruaigh gu labhairt è.

V.

Agus Fear Tagraidd mo ghraidih.
 Gun cuir mi failte fhathaist air,
 'S o chaidh è Dhùneadain uainn,
 Gur beag mo ghrúaim on la fin,

Cha'n 'eil Granntach san taobh tuath,
 Co fada shuas fa chathair ris,
 'S fhéarr leam fhein na mile *cruin*,
 Gun d'fhuair è tus an rodhaid orr.

VI.

Sa h-uile h aon dhiu b'e mo mhiann,
 Bhi dionach ann nán ath-eadach,
 Sa chuid diu nach 'eil san tir,
 Toilinn tin ann nan la dhoibh,
 San deoch flainte mun a bhòrd,
 Gum bheil na fleoir a gabhais t,
 Sa h uile h aon nach dean a h òl,
 Gun tuit an t-sron gun athadh dhiubh.

VII.

Do Choire-mhonai' foraidh uam,
 Mun d'theid mi suas a rithist ann,
 Gu *Mise Sine* coifinn cliu,
 'S bu mor a chuirt domh bruithinn ria',
 Dheanainn gnothach air a cùl,
 'S cha bhiodh an turn ud mi-thapaidh,
 Sa deoch flainte le mo dheoin,
 Gur mise dh'olaidh criodhail i.

VIII.

'S cinnteach mi ged dheanainn páirt,
 Le dan a chuir 'an uigheam dhoibh,
 Trian do 'm buaigein 's don is lèir,
 Dhomh fein gad dheanainn bruithinn air,

Struagh nach mise th'ann am *Bbàrd*,
 'S nàduir gam shìor fhrithealadh,
 'S dh'innsin beagan do mo chàil,
 Sa 'm pochdà' chaich cha bhithinn-fa.

IX.

An teaghlaich rioghail, fior-ghlan, àilt',
 Gu sgiamhach, pàirteach, aoidheáchail,
 Gu miosail teisteil, feasmhach ard,
 Gu luthar, làider, uigheamail,
 Gu surdail, muirneach, cuirteil tlà,
 Gu h iochdmhor, gràdhach, suigheachail,
 Gu faoilteach, caomhail, caoin ri càch,
 Gu sugach, làn, caomh-chridheachail.

X.

'S iad suilbhear' ait, làn tlachd gun ghruaim,
 Gu foirmeil, buaghail, aigeantach,
 Gu sgairteil, macant' mar bu dual,
 Gu taitneach, suairc, neo-abarach ;
 Gu cèolmhòr, òlar, seòlta, buan,
 Gu fearail cruaidh, gun raigeantachd :
 Gu tuigseach, glic, lan meas an uaisl',
 Gu bruidhneach stuaim gun bhabarachd.

XI.

Cha b'ioghana' ge d' a bheirinn spéis,
 Don dream a threig an atharsachd,
 Ceann uigh phiobaran is *Bbàird*,
 'S nach fhaic a Ghàilic fhathabach,

Bha i 'roimh fo 'na tràill,
 'S cha rachadh fàilt' a ghabhail di,
 Ach tha i nise fas fo' bhlàth,
 'S i meangach lan neo-authaltach.

XII.

Ge b'e dheanaidh riu strì,
 Na chuireadh mi-ghean rathaid orr',
 Air a mheud s gam biodh dhiu am,
 Gun d'thugadh *Gbranntaich* tabhaich dhiu,
 'S Coire-mhonaidh ann an spàirn,
 Cha bhiodh mo dhèann co athaifeach,
 So liuthaid curaich treun gun fhéall,
 A ruisgeadh lànn an la fin.

XIII.

'Slionar fine san taobh tuath,
 A bhiodh an cruadal catha leò;
 A sheasadh leo'm bog san cruaidh,
 Ged' bhiodh am fuachd sam padhadh orr',
 'S foth bhreachdan an fheile' chuaich,
 Gu'm biodh an fluagh co aitheireach,
 Gu h eatrom, tapaidh, sgairteil luath,
 Sè las mun cuairt dam meadhonaibh.

XIV.

'Nam dhoibh cruinneachadh gu lèir,
 Gu laider treun neo-athaifeach,
 Bu bheag 'm f harmad ris an dreàm,
 A bheireadh beum mi-chathair dhoibh,

Bu lionar colainn ann gun cheann,

'Nuair bheireadh Granntaich la dhoibh,

Piob ga spealadh fròl ri crànn,

'Nam tarraing lann gu sgathaireachd.

xv.

'S truagh nach mise dhiongadh triuin,

'S gun rachaiun dlùth 's chà b'ionghantach.

Le gunna Glaichd 's lann glas rim thaobh,

'S biodag ùr gun sitheadh innt,

'S fhad sa mhaireadn dhomsa lùs,

'S luaidh 's fùdar chitheanach,

'S paithir chrochdan ri mo cheànn,

Cha rachainn càm fan t-slighe sin.

xvi.

A bheann an tigh thoir leat an stop,

C'ar son nach ol finn fhathast i.

Air flaint' Alastair roimh chach,

A choifinn gradh gach ceathairneach,

Seumas og mo runsa dha,

Nach d'thugadh tàir 's nach gabhadh i,

'S mor thoilinntin do gu brath,

Oir 's mac' an aite an athair e.

*AISLING a chunna Mac'Gullach an oidbhe Mun
deacb a'n atb na teine, agus a chainnt a bba E-
atoria, air a chuir fios ann an deagh riaghailt,
agus a bbron fbein ga chuir 'an ceil. A chaoi
air son na db'eug do theaghlach Dbun-machd-
glais, agus a' moladb na db'shuirich.*

I.

*O IDHCHÉ dhomh 'a mi 'm shuan am chadal,
Smaintean truagh a' gluasad m'aigne,
Mo chridh' air seòl mar neoil na maidin,
'S mi air fonn mar long nach stadh.*

II.

*Chunnachdas bruadar, struagh mar thachair,
Theirig m'aoibhneas dhomh a's m'aiteis,
Air faicinn uam, o bhruach mo leabach,
Seann duine liath triall air bata.*

III.

Gun ro m'innatin fheìn lan farrain,
 'S thuirt e ris nach tiòm dhuit tarraing,
 Sgeula do chreich feadh a bhaile,
 Sluagh na tire, fior gu d'fharraid.

IV.

Thuirt mi fheìn le mi-ghean taluich,
 A bhoduich fiubhail uam le cabhaig,
 Mum dean mi mar dhuais do d'fhanaid,
 Le iaran fuar do chluais a ghearradh.

V.

Mhic' Cullach bith siobhalt tairis,
 Fag a chluais 's na luagh am faillein,
 'S bi ann an fith 's gun sin mi m' anail,
 'S gun dean mì mo shìnnfir aithnicht.

VI.

Do shìnnfir cha'n fhiach leam fharraid,
 Bheir mi stuamein dhuit sa mhaluidh,
 'S nam biodh m'fhiachlan trian co fallain,
 Rachainn sios 'sgun spionainn t-eanach.

VII.

Mhic' Cullach cair frian ri d'theangaiddh,
 Seol mun cuairt mun buail thu thairis,
 Dod' a shìnnfir dhiong mi caraid,
 Ann san-tir ri linn do shean-athar.

VIII.

'S mo bha thu ann ri linn mo shean-athar,
 Feuch an inns thu d' thir 's do shloinneadb,

'S mu tha thu dileas do Mhac'Coinnich,
Theid mi fhein le pios a d' choinneamh.

IX.

Tha mi dileas do na h uile,
Gan cumail o chall 's o chunnart,
'S gur è m'ainm san t-sheanachas chumannt.
Freasdail, sìth, taobh mìn is molach.

X.

Thuirt frèastal rium cuir geaird air t-onair,
On tha farmad aig an dorus,
'S è gach là air fàth do dhòlaidh,
Bi fo' t-airm neo-chearbach ullamh.

XI.

Eirich tog do bhat' 's do chòta,
'S amhairc gu geur-bheachail còmhnràidh,
An àth na lasais 's as don Eorna,
'S dhibir m'aipling a's thachd mo chòmhradh.

XII.

Nam dhomh dusga' ann fa mhaidin,
'G amhrac uam o bruach mo leabach,
Chlisg mi luath 's nach d'fhuair mi 'n aisling,
'S chuir am bruadar gruaim air maigne.

XIII.

Bu mhor mo bhròn a choir an fheasgar,
An àth na smùid, gun duil ri teafairg,
'S naoi' boll' Eorna is cor ga leafach,
Dol na cheò mar dhorduich freasdal.

xiv.

'S maирg nach biodh a ghnà fo' eagal,
 'S feudaидh mіse rà' gun teagaидh,
 Cha chluian cach sgàl àrda m'fheadain,
 O chaidh 'n àth na clàraibh beaga'.

xv.

'S muladach mì 'g innse m'fharain,
 'S fios mo bhròin gun leòn e caraid,
 'S mo dha chroc, se choir am falach,
 Mun toir luchd fuath iad uim a dh'aindeoin.

xvi.

'Struagh nach ro mi'n toll fo'n talamh,
 Nà air long air cuaintibh fallain,
 Far nach cluinneadh càch mo ghearan,
 Mo chridhe trom am chòm is smal air !

xvii.

Struagh nach eil mi fad' air m'aineol,
 An Eilean o chàch, fàs gun fhearrann,
 'S dh'fhagainn Clèarag, deurach galach,
 'S mise 'g èisdeachd, sèitrich mara.

xviii.

'S cha 'n iarrayinn ceòl, ach bròn mar chaithrem,
 'Sa chailleach òidhche gleadhruich math riùm,
 G' eisdeachd steadhruich mhucha mara,
 'S bhiodh an ronn ri bròn le langan.

xix.

'S dheanainn caoi', a chaoi'dh rim mhaireann,
 'S le mo dheoin cha'n olainn drama,

'S mo smuaintein bà air sgà Shrathnarran,
An ro' mi'n tns, 's mi òg am' leanamh.

xx.

Thoir foraidh uamfa, suas le cabhaig,
Gu ruig an Dun, gu cuirt Miss Anna,
Ceann na ceil', 's mi fein nach d-aithnich,
A dh'aindeoin fuathais, gruaim na maluìdh.

xxi.

Tha i suairc, is bu dual di'n earail,
On dream uaibhreach, uafal, aithneal,
Braigbich an Dùin, san cùl ri talamh,
'S mor mo ghruaim, 's nach buan dha'm fearaibh.

xxii.

Mo chridhe steach, mar chlach am moindich,
'S mi fo' ghruaim, 's nach buan an Còirneal,
'An Dun-Mbac'glais, tha aitreamh floghail,
'S chuir è tlachd air *Gaifg* nam moine.

xxiii.

'S mis' tha faoin's nach fhaod mi talach,
Caoineadh na tha marbh san talamh,
'S na tha beò, tha'n dochas fallain,
'S iad a còmhnuï' dhòmsa tairis.

xxiv.

Sud mo rùn, 's mo shuil ri caraid,
Oighr' an Dùin mo dhurachd mhath dha,
'S buan a chòir, 's tha'n òige ma' ris,
'S thug è 'n dualchais uath 's gur math leam.

xxv.

Bu dual da fein bhi tèoma gramaile,
 Caomh rì tuath, 's ri uaislean fearail,
 A' g'ol air fion, bu mhiann le shean-athair,
 Ann an Dùin nam fiuran glana.

xxvi.

Buithinn mo rùin, o Dhuin nan gallan,
 Struth na h uaisl' mun gruaidhibh meallach,
 Buithinn gun sgà, gu bràth nach fannaich,
 Len lanna geur fo'n sgè bhric bhallaich.

xxvii.

'Nam dol a mach le feachd gu comhstri,
 A Dùin Mac'glais, le gaifgich shonruicht',
 Am muirn san tlachd, fo' bhrat nan Toiseach,
 Braigbich ghaist, san Cat ri mor-chrann.

xxviii.

Ga mor mo bhròn, thoir dhòmh's am botal,
 'S air Oighre 'n Dùin, cha chunnt mi collas,
 A fhlainte mun cuairt, suas an copan,
 'S Braighich nàn steud, 's treun nà gaifgich.

RANN air Tiom.

Ach gun reò' * Loch-nis le fuachd,
 Sam bi'n cuan na thalamh treabh.
 Ann Tiom a chaidh seachad uainn,
 'S dualach dha nach d' thig è 'n so.

Ge air bith mar chleachdas sinne an Tiom.
 Cha d'thig uair dheth ris air ais,
 Tha e ruith 's cha ghabh è eis,
 Mar ghrein 's na speuruibh siubhal brais.

Ged' dheanadh finn uaill asainn f'hèin,
 Mar mhealladh finn an Tiom air falbh,
 Thig uair eile a mheallar finn,
 Ge d' tha Tiom a' fuireach balbh ;

* Lochness, and the river flowing thence into the sea, never freeze, even in the coldest days of winter; both loch and river emit vapours.

Mas a codal dhuinn na duisg,
 Aigheir na sugradh na ceòl,
 Cha chum sud àir ais an Tiom,
 'S cha d'thig air bonn sgios na leòn ;

Ga mor leat òig-fhir do neart,
 Cumaidh Tiòm riut gleachd gu bràth,
 Gaisgeach treun nach cumadh feachd,
 Fosglaidh è an geat' don bhàs.

Gaisgeach a bheir buaigh gu lèir,
 Air a chruinne chè air fad.
 'S è gun f hocal as a cheann,
 Ruith na dheann 's cha dean è stàd.

Gaisgeach gu brath nach gabh sgios,
 'S gheibh è air mìltean buaidh,
 A's bheir e gach ni gu crioch,
 Sa chaoi cha strìochd è do'n t-shluagh.

Bheir e gu dòras a bhàis,
 Gach neach a bha na bhitheas ann,
 Se is fine chunnacas riamb,
 'S cha'n 'eil goistein liath 'na cheann ;

Cha d'fhailnich sealladh a shùil,
 Tha e 'n neart san lùs sam feum.

Amharc air cha 'n fhaod an aois,
Se is fine nan aois fein.

Slionar neach a tha gach là,
A' fanaid air le tàir gun mhios,
Sa cheart co cinnteach fa tha 'm bàs ;
Ni e ni nach fhearr mar meas.

Fuilgidh e beum, 's cha chan e guth,
Is cha chluinner puth as a bheul,
Cha d'thoir è tair do neach sam bith,
'S e neo-chiontach a' ruigh na rèis.

Aillteach an duine cha'n fhiu,
Is gnuis na h oige mar am feur,
Sa dh'aindeoin tlachd ga'm bheil air ni,
Cuiridh Tiom doibh as gu lèir.

Ceart mar tha'n Tiom a' dol uainn,
Theid finne co luath o Thiom.
'S 'nuair a shealladh finn air ais,
Chi ffinn e fad' os-ar-cinn.

Cha'n 'eil ball do'n ohruinne che,
Ann 's nach eil e fein gu tiugh,
An Tiom a bh'againn an dè,
'S fhad' as è uainn fein an diugh.

Uime sin glacaidh cèil,
 Seallaibh romhaibh fein 'an am,
 Agus fuasglaibh an Tiom,
 Co fad' fa tha Tiom ann.

COMHAIRL ARAIDH.

COMHAIRL bheirinn duit a dhuine,
 Thu bhi buileach mu do sheanachas,
 'S do theanga' a chuir fo' gheasan.
 Air eagal 's gu 'm bi i cearbach ;
 Ge bi leis am b'àill a chlin',
 A cumail gu dlù gun spot,
 Cumadh e uaigneas ris fhèin,
 Mun eirich dha beag-an-toirt :

Air smuainnibh do chridhe, cuir smachd,
 Mun faigh do choimhearsnach beachd,

Mun can e na chridhe steach,
 Gur amadan thu gach achd.
 Mo bheir thu do shaorsainn gu lèir
 Do d' choimhearsnach fèin do ghnà,
 'S lughaidh do mhios air a chùl,
 A mheud fa thug thu do d' rùin da,

Ma dhinnis thu seanachas gun mhath,
 'S gun leaduich è le droch bhreith,
 Nan cumadh tu tostach do bheul,
 Dh'fheadadh tu fhein a chleth.
 'S minig a chuala mi tric,
 Mu amadan na mi-thoirt,
 Gum biodh è an còmhnuidh glic,
 Na'm biodh é 'n comhnuidh na thoft.

ORÁN do na bbàs.

I.

SMATRG nach bitheadh fo' chùram,
 Fhad's tha tiom agus uin againn da,
 Agus aimseir na h òige,
 Mun d'thig mulad no bròn air ar sga,
 Gum bheil codal a pheacaidh,
 Gar cumail a lea-taobh air gràs,
 'S ge d' tha finn co uaibhreach,
 Cha'n 'eil mionaid no uair na ar laimh.

II.

Faodaidh Sinne bhi cinnteach,
 'S co tric fa chaidh innse dhuinn mar tha.
 Gum feumar leinn lùbadh,
 'Nuair theid roghann thoirt duinn o na Bhàs,

'S ge d' a tha finn gun churam,
 Gur fheudar dhuinn cunntas thoirt dà,
 'S mo gheibhear finn èatrom,
 'S mor ar mulad 's nach fheadar leinn tamh.

III.

Ach se barail an t-shaoghail,
 Gum faod iad dheth fhaotainn ni's fèarr ;
 Agus barail na h òige,
 Gum bheil tiom an gu leoir, agus dàil,
 Gè b'è sheallas san t Sheapal,
 Gheibh è uaigh ann a fhreagaras dhà,
 'S cha'n 'eil fios co is cinctich,
 An neach a tha tinn na tha flan.

IV.

Ach na biò'maid co seaghach,
 Agus feoltainn nar diaigh ri càch,
 A liughad aon a chaidh romhainn,
 A thoirt cunntais nan gnomhaichean da,
 Na h uile linn a chaidh seachad,
 Chaidh 'n ioman a 's teach leis a Bhàs,
 'S faodai' finne bhi cinnteach,
 Nach dh'fhag è finn fheìn ann ach-gearr.

V.

Bi air do gheard 's thoir an aire,
 Nach cuir t-aineolas maill' air do chail,
 'S na bi saoilsinn le doille,
 Nach iqmar thu coinnéamh thoirt dà,

Ge d' racha' tu gèt-fholach,
 Gu iochdar an talamh gun dàil,
 Cha d'theid thu as a fhraodhart,
 Ge d' a bheireadh tu oirp' na dhà.

VI.

Thoir an aire is bi feòlta,
 'S na mealladh do chleòc thu gu bràth,
 Bha na maighdeanan gòrach,
 Ann am barail co mor fa bha càch,
 Cha'n aithnight' air am bruithinn,
 Co aca do'n dithis a b'fhearr,
 'S 'nuair a thainig fear na bainnse,
 Cha robh ola nan lampachan do.

VII.

Na maig'deanan seaghach,
 Nach ro' cinnte mu taghadh ach gearr,
 'S iad a feitheámh fo' chuoram,
 San cuid lampachan duinnte 's iad làn,
 'S 'nuair a bhual e san doras,
 Bha iad ullamh gu solas thoirt dà,
 Sa chuid nach robh glic dhiu,
 Chà'n fhaodadh iad teachd air a sgà;

VIII.

'S ionann sud's mar a dh'eireas.
 Ma theid thu air chèili gun bhat,
 Lan mulad is èislean,
 Agus t-ionracas fhein ort mar bhrat,

'Nuair a thig ort an gèamhradh,
 Ni 'n reothe do chràmpa' san sneachd,
 'S 'nuair a theid thu san lèine,
 Cha d'thig aitibh na grèin' ort a sheach.

IX.

Ge d' ro eòlas an fhacail,
 Agus còmhradh ro bhlat' ann ad cheann,
 Cha dean è dhuit taice,
 Mar bi ol' agad taisgt' ann ad làmp,
 'Nuair thig deachainn a bhàis ort,
 'S tu gun toradh, gun bhlà' ort ach gann,
 'S ma gheibhear gun ghràs thu,
 Cha 'n 'eil neach a ni cairdeas dhiut ann.

X.

Uime fin dean do dhicheall,
 Gus am faigh thu do shìth dheanadh trà,
 Fhad's tha gealladh air tròcair,
 Ann an talamh nam beò's tu 'ad' shlainnt,
 On thainig am feasgar,
 Sa ghrein cha dean feasamh na tamh,
 'S mo theid i ort fotha.
 Cha leir dhuit do ghnothach a chigèarr.

ORAN don LUING.

Air fonn, Tha mo run, le deagh iùl,
Do luchd giulan nam b्रeac'hda,

LUNNEAG.

'S beag mo fhùnt ris an liunn,
Moran bùirn 's beagan bracha'
Bannsa leam caismeachd mo rùin,
Air cuan dìg-borm le capul,

I.

Ge d' a tha mi'n diugh gun spèis,
 'S mi'n Duneadainn gun taice,
 Stric a bha mi meafg nan seoid,
 Cluich' an òr air na cairtean,
 'S beag mo fhùnt, &c. &c.

Bha mi uair bha m' chairdean ann,

Dh'fhalbh an t-àm is chaidh è seachad,

Sa nis cha'n fhaic iad 'mi fan ròd,

On tha mo phòca' ri scain.

III.

Ge d' a tha mi ann fan àm,

Air ma chrampa' le astair,

'S minic thug mi greisean gàrbh,

Air an fhàirge ga masgadh.

IV.

Greis le beachd a deanadh iul,

'S greis cuir siuil ann am pasga',

Greis air iomairt, 's greis air stiuir,

'S greis air ehl nam buill-acuinn.

V.

Se mo ruin na fearadh gleust',

'S iad nach trèigeadh 'an caitean,

Chluinnte langan nam fear òg,

'S iad nach deonaiche gealtachd.

VI.

Tha'n cridheachan farsuing mòr,

Stric a dh'òl iad na bh'achda,

Damhsa is Inghinnen a's ceòl,

'Nuair bu choir dol gu 'n leapaidh.

VII.

Bi'dh iad gu fuireachar geur,

Nam don ghrein dol a chodal,

Ceileireach, luinneagach rèidh,

'Nam dhi èiridh fa mhaidin.

VIII.

Si mo ruin an capal grinn,
 · Rachadh lèinn ann fan astair,
 'S taobh an fhuaitheis os-a-cinn,
 'S muir ri fliom taobh a'n fhàsgadh.

IX.

Greis a bhiodh i fada shòis,
 Ann an lochdaир nach fhaicht' i,
 'S greis a bhiodh i 'n aird nam fri,
 'S i cuir dhì air a leataobh.

X.

Si nach pilleadh gun chian-fà',
 'S i neo-sgàthach gu frachda',
 A gearradh thoinn, le geur roinn,
 'S cudthrom gaoith air na flatan.

XI.

'Nuair a chuirt i air a dòigh,
 Sa cuid seoil ris na flatan,
 Chuirt' a mach an t-eadach sgeoid,
 Sud a fròin ris an as-caoin.

XII.

Bhiodh i turrapan gun tàmh,
 'S chluinnte g'ànaich fo'n t-fhaclid i,
 'S bhiodh gach glun dhi dol fillt',
 'S chluinnte bi'd aig gach aifinn.

XIII.

Chite muir na tonnan àrd,
 'S chluinnt' i gàirich gu farsuing,
 'S bheireadh ronn ard nan steàll,
 Buille thròm ann na h achlais.

XIV.

Ann an ascaoineachd è chuain,
 'S ann am fuathas na fraise,
 Thugaidh faiceil air a ghaoth,
 Flèara' gaoil cumaidh rag è.

XV.

Chluinnte farum aig an fhairg',
 Molach garbh ann an ath-fith,
 Beacach, rangach, torrach, fearbh,
 'Strannach, anabharach, brais i.

XVI.

Buill bu treis don chorcraich ùr,
 Croinn don ghiubhsaich bu daite,
 Eididh cheanb' nach biodh meanbh,
 'S chite geala-dhearg a bhrataich.

XVII.

An diaigh cogaidh thig an t-sìth,
 San diaigh biadh thig an t-oeras,
 An diaigh na maidin thig an òidhch',
 San diaigh òighre thig aitibh.

AOIRE do dh' Alastar Mac' antoifich. Ann an Canntra'dun air son e bbi na dbroch olach.

*Air sonn, Fail illirinn o h u,
'S na h uil ou ro i.*

I.

ALASTAR mhor Mhic' antoifich,
Cha d'theid do chomhradh air chùl,
Se dh'fhang duilich san àm mi,
Thu bhi'n Canntra' n Dun,
Am an ionad nan uaislean,
Air nach cualas mi-chliù',
'S chuir a chuibhle car tuathal,
'S tha annthlachd 'an uachdair cùis.

II.

Ga mor leat do bheirteas,
 Cha toir thu leat è fo'n ùir,
 'S beag a dh'aithniche tu * lea-chrun,
 À chuir a leafacha' cùis,
 Ge do chaidh mi chuir fàilt' ort,
 Cha robh do chàirdeas ach mucht',
 'S beag an t-ioghna sud leinne,
 'S gur tu is gionaich nan cù.

III.

Cha'n 'eil luch ann an Daltlaich,
 Nach d'theid do Channtra 'n Dun,
 'S gheibh iad pailteas gun-taing dhuit,
 O n tha thu gann ri luchd ciuil,
 'S ge d' a chuit thu air spartan,
 Air fior bhraighe † Eis nan smuid,
 Cha'n 'eil Fili na Bard,
 Bheir fios gu brath thu gu ùir.

* When the Author was going about taking in subscriptions, coming to Cantry Down about dinner-time, he thought that he would not be allowed to go away hungry; but he soon found it otherwise: for when Mr M'Intosh came to the door, he not only denied him his subscription, but desired him to go away from his house.

† A cascade, called Fall of Fires, where all the waters on the west side of Stratheric meet together, and, running through a narrow passage, between rocks, from a considerable height, form a casc de, the waters of which, by the vast height from which they fall, emit a continual smoke. This natural phenomenon is so very remarkable, that people from all parts of Britain come to view it.

IV.

Ach on a tha thu' ad' phicear,
 'S gun robh thu miothur don *Bhàrd*,
 Cha'n 'eil + ceolraids 'm *Parnasas*,
 Nach bi bagradh do chàll,
 'S mo gheibh *Nuptune* air fairg' thu,
 Ni e garbh i le stàirn,
 Is cuiridh *Vulcan* na theine,
 Cop-gheal deireadh gach steàll.

IV.

Ach na biodh tu air t-fhàgail,
 Am braigh *Lochabar* nam beann,
 Fo' bhinn do luchd mi-run,
 Cha bhiodh tiom dhuit ach gans,
 Cuid a dh'iaradh do shliobadh,
 Cuid do sgrìobadh le àing,
 'S do dheanadh mìn mar an cathadh,
 Le dion chaitheamh nan lànn.

V.

Bu bheag an diubhail ged' fhaicinn,
 Thu direadh a mach ri gleànn,
 'S balg a cheaird, le chuid acfuinn,
 Na phoca faic ort gu teann,
 Srann do chleibh a toirt farum,
 Ga'm freagra' mac'talla charn,
 Sgùm ruagh mu do ghoilleas,
 'S do dheireadh a gearradh bhram.

VI.

Struagh nach fhaicinn air feill thua,
 'S na ceudan ann air do thòir,
 'S gu'n racha d' ruigh tre na + slatan,
 'S gun cailleadh tu'n craicionn beò,
 'S do dhruim a shuathadh le sgait,
 Ach gun cuireadh é sgairt 'a d' t-fheoit,
 'S gun racha' na th'umad don' chat,
 Le gaoir a mach air do shròin.

VII.

Ge d' bu bhàs duit mar chriosfaidh,
 Cha b ionan 's mår dh'iarruinn duit,
 Ach eadar eachaibh do stiolladh,
 As bhiodh farum aig triall do chuirp,
 Do cheithreamh mionaich a spionadh,
 Is minic a lòn le glut,
 'S do cheann a spadadh do d' ghuaillich,
 Mar chluais do chuilean na muic.

VIII.

Ach nam faighinn mo roghainn,
 Dhuit a thaghainn droch àm,
 Agus miltean cuir beachd,
 Air olc a pheacaidh air crànn,

‡ A custom formerly among the Romans for punishing offenders, called running them through the rods. It was done thus: They made two files of 285 men each, facing one another, each with a rod in his hand, with a small interval between them for the offender to run in, every one laying on as he passed along.

Bhi gad' fhaicinn air spiocaid,
 'S do theangadh chiotach gun chàinnt,
 Sgornan farsuing na faoille,
 Dlù ri tòinneadh nam bàll.

IX.

Smairg a shaothraich as t-òig' ort,
 A sgamhain òlaich gun mheas,
 'S diombachì mise do d' chàirdean,
 Nach d'rinn do charadh ni's meas
 O nach d'thug iad na sùilean,
 A ceann tùmaidh gun iochd,
 Struagh nach d'rinn iad do bhàthadh,
 Am mùn do mhathair gun fhios.

X.

Ceann glögach is farsuing,
 Air amhaich fhada'n eich ùisg,
 Oscionn collainn a mhadaidh,
 Soic fhada na mùic,
 Sanntach, goileamach, miothur,
 Teanga' mhìn sam bheil ruichd,
 Cridhe cealgach gun chùram,
 Tric lium agus leat.

XI.

Reotha a's cranntachd gad' bhualadh,
 'S onfhadh cuain duit gach là,
 Ach gum fas thu co uamhorr',
 'S nach fuiling fluagh thu gu bràth;

'S gu'm bi do chārdean am fuath 's tu,
 'S gun dean iad t-fhuadach on sgà,
 'S nach fhaigh thu furtachd san t-shaoghal,
 Mar d'thig an t-aog ann ad dhàil.

XII.

Alastair chonnaich chraofaich,
 Air nach taobhaich an dealt',
 Cha bhithinse toilicht',
 Ge d' thilgte 'n coir thu nan glaichd,
 'S ge d' a chuireadh an Donas,
 An toll tor' thu le sgailc,
 O nach rachadh do phronnadhd,
 Mar chraoibh chonnaidh le bat'.

XIII.

Struagh nach fhaicinn air sgeir thu,
 Agus seilein 'ad' chluais,
 Agus luch ann 'ad' t' achlais,
 A' cuir a h-athchuinge suas,
 Gun cuireadh iad clach.
 Ann do chraois farsuing gun bhuaigh,
 'S gun d'thigeadh an fheannaig,
 Gu barr na teanga' thoirt uait.

XIV.

Bu bheag bu mhiste do dhùthaich,
 Ge d' a shiubhhla' tu as,
 Agusimeachd air fairge,
 Air tuinn gharbh nan steall brais,

Air long gun iomairt gun daoine,

 Gun stiuir, gun eadach, gun flat,

Chor 's nach fhaithe gu bràth diot,

 Ach do thâchran air ais.

xv.

Ach nam faicinn thu marcachd,

 Air feann chapal 's i lòm,

Gun frian, gun diolaid, gun * chas ròp',

 'S i dol a Shafgan 'na steàll,

 'S a'n † èill-bhuinn ann na casan,

 A cuir a h aigne air fònn.

Gu dhol mìle le breunan,

 Sios fo' èiridh nan tònn.

xvi.

Slionar neach a bhiodh èibhinn,

 Na'm b'è 's gun èireadh sud dhuit,

Gun togadh na ‡ sìthocean,

 As an tìr thu nan uchd ;

Cuid ge d' sgathadh le dùrachd,

 'S cuid ge d' sgiursadh le cuip.

 'S do thilgeil'an Eirinn

 Air chùl greine am bun cnuic.

* Stirrups made of hair, which the ancient Caledonians used when riding.

† The fairies,—imaginary beings.

‡ Just as if a person put his feet on a hot coal at the fire-side, he would jump and dance as long as his sole kept the heat.

xvii.

Sgrios an t-sneachda roimh aitibh,
 Air do chratuich gach lò,
 Ach gu'm fas thu ad' sgallpan,
 'S gum fal am falt diot is tu beò,
 'S gaoth an iar an droch fhasga',
 Dhol eadair do chnaicinn 's t-fheoill,
 Ach gan cuir thu punt *Tombaca*,
 Na smuid a mach air do thoim.

COMHAIRLE do ghill' òg air dha a bbitb' gle ghor-rach, agus a toir moran toirt do na Caileagan, agus le sin fhuair e ainm a bhi na Dhròbhar.

Air fonn, Cabar Feigh.

I.

ACH a nise o'n a thèig finn,
Le chèile bhi tairiseach,
Bheirinn comhairl' fheumail,
Dhuit fhein an fan dealachadh ;
Na toir do ruin gun rèasant,
Do thè dheth na Caileagan,
Oir 's duilich leam gun d'èist mi,
Droch sgeulachd air fearaigein ;

Na bi co tric, a' dol na measg,
 Mar chraobh gun mheas, na caileagan,
 Ge d' shaoileadh tus, gun ro iad dhuit,
 Co mìn ad t uchd ri bainne dhuit,
 Nam suidh steach, le aoibhneas ait,
 Ri cuir mun seach nan dramachan,
 Bi'dh cuir nan cinn a' g eiridh,
 'S gach tè dhiu ri fanaid ort;

II.

Tha na gillean òga,
 Nan dochas co amaideach,
 'S iad le'm barail ghorraich,
 'An tòir air na caileagan,
 Ach fhad fa bhios an suilean,
 Co duinnte, cha n aithnich iad,
 'S cha'n fhaic iad § Gloc-air-garadh,
 Ged' tharladh i maille ris,
 A chaoidh cha'n fhaic è,
 Iad co ceart, mar gabh è beachd le ghloineachan,
 'S mus e 's gun dearc è, mo 's faisg,
 Gun d'thig a ghart, san t-eanach dheth,
 Mar bheathach bochd, a bhios gun toirt,
 'Nuair theid a ghoirt a's t-earrach ann,

§ A clamorous vain woman, whose custom was, when she saw any strangers passing by, to get up on some eminence, and call the hens from the corn, or cry to the herd to be careful, for no other reason than that she might be taken notice of.

'S ceart ionann 's mar ni ghòrruich,

Air dròbhar nan caileagan.

III.

Ge b'è chuireas dùil ionnt;

An dùrachd cha'n aithnich è,

Ge d' dheanadh i do phoga',

'S ge d' òladh i drama leat,

'S ge d' ghealladh i le dòchas,

Gum pòsadadh i 'nearar thu,

'Nuair thionnta' tu do chùl-thaobh,

Bi'dh 'n sùilean gan camadh riut;

Mar sud their, ge d' tu 's glic',

Gun deanainn tric, nach aithnè dhuit,

'S ga mor do bheachd, cha rachainn leat,

Mar biodh do bheartas màile riut,

'S mar bhio' dhomh 'n leisg, a bhi am leis,

Cun deanainn reichd a's ceànnachd ort,

'S 'nuair bhios tu falamh chûinneadh,

Gum feuch mi cùl-thaobh bhaile dhuit.

IV.

'S ge b'è ghabhas fàth orr',

Gu brath bi'dh air athrachas,

S mo dh'fheuchas i dha càirdeis,

Cha'n fheairde mo bharail dhi,

'S mo theid è mo is dàna,

Gun sàr i le fheaman è,

'S mo gheibh i è sa ghàradh,
 Cha tár è dhol thairis air,
 Bi'dh è co glic, ri duin' air mhifg,
 'S bi'dh cach ga mheas mar amadan,
 'Nuair bhios è glachdt', mar ian 'an snap,
 'S nach tar è chas a tharraing as,
 Sa chaoi' le tlachd, cha'n fhaigh é las,
 Mar bris è 'n acfuiinn theannachaidh,
 'S mo 's é 's nach cuir è 'm brèid orr',
 'S ain-eibheinn ri mhaireann da.

*ORAN do Mbac' Leoid na b' Earadb air bhi dha
tigbinn dachaib as na d-Innean a'n Ear.*

Air fom, Tha'n oidche nochd gle aonranach,
'S tha'n gèamhradh fada fuar.

I.

GUR mis' a tha gu fastalach,
O fhuair mi dhachaidh 'n sgeul',
Mac'Leoid a thighinn do Lunnain,
'S gur mor air urras fhèin,
Gu cliù'ar, trù'ar, onaireach,
Lan sonas ann 's gach ceum,
'S tha fios aig *Hyder Ally*,
Nach 'eil mis' a' aithris bhreug.

II.

Gur lionar ògan Utramach,
 Cruaidh curannta', deas treun,
 A bha fo' bhròn 's iad muladach,
 'Nuair chual' iad uile 'n sgeul',
 'Nam seoladh o *Chalcuta* dhuit,
 Bu lionar guth a'd' dhèigh,
 A' guidh ruigheachd sàbhailt,
 Do Mac'Leod gu àite fhèin.

III.

Cha tar mi chuir 'an rannuibh,
 Na tha cheanaltais a'd' choir,
 Gur buaghail, suairce tairis thu,
 'S tha cathrannachd a' d' t fheoill,
 Do ghliocas tha finn fiosarach,
 'S gum bheil do ghibhtean mor,
 Sa 'n àm dol fios roimh theine dhuit,
 Cha bhiodh tu 'n deireadh sloigh.

IV.

Bu mhiosail thu 's na h Innseacháibh,
 'Ad' cheannard dileas fluaign,
 Stric a chuir thu sgaoileadh,
 Ann an luchd nan aodann duairc',
 Bhiodh cunntas tana 'n Innseanaich,
 'S bu ghile 'm bian nan gual,
 'S bu tric iad air droch càramh,
 Mar bha *Pbaraodh* fa mhuir ruaign.

v.

Buaigh larach do'n t-sar *Cbòirneal*,

Sud a dheoinichein da fein,

'S tric a rinn è 'n ioman,

Le chuid gilleean air an diaigh,

Bu lionar corp gun chlaigionn,

Agus spadag air an fheur,

'S gur fhada chluinnte caonnag,

An am sgaoileadh nan dubh-bhèist,

vi.

Se'n *Reisemeid* neo-eleineach,

Do'm b èididh feile cuaiich,

A bh'aig Mac'Leod na h Earadh,

Air nach biodh am freanas fuar,

Fir sgaireil, heartmhoir, sàr-bhuilleach,

Nam dol 'an gàbhadh cruidh;

'S chaidh cliu gu bord na *Pàrlamaid*,

Air gàidheil an taobh tuath.

VII.

'Nuair chualas sgeula dhachaidh ort,

Bha d' chàirdean ait gu leir,

Siol Leoid a' g'òl mar ghabhadh iad,

'S tein' aigheir ris na sléibh,

Bu lionar cnoc na lasaruich,

'Nuair fhuaradh dachaidh 'n sgeul',

Thu thiginn gu tir le fallaineachd,

A's cunnart mara ad dhèigh.

VIII.

Bha freasdal *Dh'a mun cuart duit,*
 Ge do bhuachailleachd 's gach àm,
 'S ge d' thoirt th'air gharbh-chuantaibh.
 Air soitheach luath nan crann,
 Tre mhuir ghòrm shleachduich bhuaireasaich,
 'S ard-chnocach duain gun cheann,
 Garbh-thonnach steallach uaimhreach,
 'S mor uabhasach an gleann.

IX.

Siol *Tormaid* tha iad lionar,
 'S gur neo-mhio-thlachd'ar am pòr,
 'S bhiodh solas air an gniomh,
 Nan rachadh mi-thlachd air *Mac' Leoid*,
 'Nam toirt a mach na bratuich,
 Cha bhiodh gealtachd air na seoid,
 'S bhiodh lanna geura fgaiteach orr',
 'Gu gearradh chas a's dhòrn.

X.

'Nam gleusadh do *Phiob* fheadanaich,
 'N *Dun-bheagain* mar bu chòir,
 Chluainnte fuaim mac'talla,
 Ri toirt farum do na meòir,
 Bhìodh fion aig t uaiflean curamach,
 Ga stiuradh mu do bhord,
 'S bhiodh Baird ri dannachd dhuchasach,
 Air fiughantais *Mhic' Leoid*.

XI.

Slionar gill' is maighdeann,

Tha ge d' t' fhoighneachd 'an sol Leoid,

Duin' a's bean tha aoibhneach,

'S gu'ma bheil Mac' t òighre bed,

Mar gheug gun diu cha ghabhair è,

Ge d' tha è fhathaft òg,

'S gur dileas da le dai' neachas,

No fir don' loinn an croc.

XII.

Tormaid òg mo rèin dà,

Bhi mar chrùn do chinne fèin,

'An àite 'n fhir nach duraigeadh,

A chul a chuir re feum,

Gha tar mi fein 's cha'n urrainn mi,

A chliu chuir uile 'an ceil,

'S è dh'fhag mo chuimhne dochiolach,

Gur luaigne deoch na sgeul.

*ORAN do'n Trubhais fbarfuing a chionn agus gun
cbum i mi db'eisidb buainichen, agus gun thb'reig na
Caileagan mi air a sga a thaobb as sgun d'fhuair
i moran do dbroch ainm.*

Air fonn, Brigis Mhic'Ruaraidh.

LUINNEAG.

*Sguiridb mi mbire oir fuath leam e,
On a tha mi do db'uireasbbui' buainichen,
Rinn na gruagaicbean uile, mo threighinn on uraidb,
'S cha bhi mi tuilleadb gam buachaileachd.*

I.

Se 'n sgeul' tha sa bhaileis ;
Is fheudar dhomh aithris,

'S gum b'fheirde mi caraid gum fhuaracha' ;
 Gur mis th'air mo sgaradh,
 O thug iad uam *Anna*,
 'S nach fhaigh mi caileag a bhuaineas dhomh,
Sguiridh mi mbire, &c. &c.

II.

Gur mis' th'air mo chràmpadh,
 O mheadhon an t-sàmhraidh,
 'S mo choimhearsnaich 's gann doibh gun cual iad è,
 Tha na caileagan ganh domh,
 Ge d' tha mi am bhanntraighe,
 'S cha'n fhaigh mi san am dhiu na bhuaineas
 dhomh.

III.

Gur mis' th' air mo laoghadh,
 O thainig am foghar,
 'S gu 'm bheil mi-fhoighidinn fuaighe rium ;
 Ciod an sta dhomh bhi gearan,
 Ge d' tha mi dhiu falamh,
 'S nach fhaigh mi caileag a bhuaineas domh.

IV.

On a tha mi dhiu falamh,
 'S nach bi iad rium tairis,
 Thoir fios gu mo leannan mar cual i è ;
 I ghleibhe fear eile,
 O n' dhibir mo theine,
 'S cuir fhec ann na h-adhair o-mum fuarach i-

v.

Mo shuaintibh gu lèir,

Tha mar ghathadh na gréine,

Mun seach air a chèile gun fhuaradh orr' ;

Do'm leabaidh 'nuair thèid mi,

Ni'n codal mo thrèigfinn,

'S 'nuair thig e bi'dh fèil aig na bruadaran.

vi.

'S mis tha fo' chùram,

O chuir iad an cùl rium,

Gun fhios nach e'n Triusar a dh'fhuadaich iad ;

Tha i brist ann sna glùinean,

Air a caramh le clùdan,

'S cha shaoileadh tu rùin gum biodh gluasad i.

vii.

Ge d' a tha mi co faisg orr',

Cha do ghabh mi sar bheachd orr',

'S mo tha i mi-bleachdach cha chuala mi ;

Cha 'n 'eil fios domh co as di,

Oir fhuair mi i 'n *Sagán*,

Mar dalta do bhrigis mhic' Ruaraidh i.

viii.

B' fhearr leam na na h urrad,

Gum fagainn i'n *Lunnain*,

Mun d'thug mi air thuras, gu tuath leam i,

Ge d' tha i co molach,

'S gum b'fheaird mi i umam,

Gun chum i mi db'uireabhuí' bhuanaichean.

IX.

Ga iomadh ceum fiubhlach,
 A rinn mi san *trufar*,
 O chuir mi air thus i mum chruachanan :
 Cha d'fhuair i mi-chliu,
 Ann am baile nan duthaich,
 Gus an d'thainig mi taobh-so dhruim uachdair le.

X.

Ach na bithinnse cinnteach,
 Gu'm biodh i ri mi-sta',
 Gu geallansa dhi nach biodh buannachd ann :
 Cha'n 'eil Eildeir san talamh,
 Nach rachadh na caramh.

'S bu chinnteach nach dealuiche Ruaraidh ria ;

XI.

Ga b'e dhinnis mar thà dhi,
 Gun robh iad ga càineadh,
 Cha'n 'eil i na flainte o chual i è ;
 Shrachd i le tàmailt,
 'S tha toll ann fa mhàs orr',
 ,S cha'n fhuirich i flàn ge d'a dh'fhuaithe i.

XII.

Ach a' nis on a shin i,
 Cha'n fhan i san tir so,
 On tha i fo' mi-chliu, aig gruagaichan,
 'S theid i air Siubhal,
 A mach ris a bhruthach,
 'Nuair ni mi dhi luthaige tuarasdail.

XIII.

Or a ghabh i'n ra'-treuta,
 'S gun d'rinn i mo threigfín,
 Bithidh mise le'm fhèile, gu h-uasalach ;
 Cha'n 'eil caileag san àite,
 Nach bi ga'm shior thàladh,
 Ge d' tha iad an tra-sa co suarach orm.

XIV.

Theid i *Lunnain* mun tamh i,
 Ma bhios i na flainte,
 'Nuair bheir mi dhi pàigh na turasdal ;
 Slan iomradh gu bràth dhi,
 Ge d' tha i,ga'm fhaghail,
 Sann aice tha nàduir nach b'fhuathach leam.

*ORAN do ghillean agus Nigheanan a bba Cleachdadhb
a bbi tional cuideachd air ta an Sabaid ; agus
a bba cuir ri feasas-chuideachd, mi-araidb.*

*Air fionn, Tha mi fhein 's mo chuideachd,
Gabhail moran eagail.*

LUINNEAG.

'S mise tb'air mo tbreachla,
Leis na tba mi faicinn,
A mheud sa tba d'brock cleachdadhb,
Aig no gillean againn,
Minister no Eildeir,
Cba chuir iad smachd'orr',
'S maighdeannan gun naire,
Bbi fas co pailr' duinn'.*

I.

CHUALAS 's na h-uil' àite,
Mun chuideachd laoghach,

Bha oidhche na fabaid,
 A cuir ri treoghais,
 Bha Tomas Mac'an-tosaich ann,
 'S e na ghaodhar,
 Agus gille 'n Eildeir,
 'S be fhein am baoghair.

II.

Bha triuir as a phàirc ann,
 'S bha dha dhiu firionn,
 'S bha banarach bhò ann,
 'An aite gille ;
 'S nam faighinn fear ceairde,
 Bhiodh co innealt,
 Sa chuireadh clearail màis uimpe,
 Phàidhe finn è.

III.

Bha Tormaid nam bròg ann,
 Gun dad a mheas dha,
 'S cha'n fhèaird e ri bheò,
 Bhi fa chomhradh ghliogach ;
 Cha do mheas e mar sga,
 'N ceathramh aithn' a bhriseadh,
 'S thig la bhios inntin,
 A' g'innse sud da.

IV.

Air leam gur mor a nàire,
 Do dh'athair cloinne,

Bhi oidhche na sàbaid,
 Co ard an doille,
 'S gum fagadh è phàistean,
 Am bun an teine ;
 'Nuair bu choir dha'n àrach.
 'An ràidean eile.

v.

Bha Uilleam Mac'phàill ann,
 'S Mairarad għreannach,
 'S chaill i 'm beagan nàire,
 Nach d'rinn i cheannach,
 ,S mo tha bheag an lathair dhi,
 'S math ma bharail,
 Nach fhiosarach each,
 Ciod an taobh a ghabb i.

vi.

Oidhche na sàbaid,
 'An tigh ghobhainn ;
 Ge d' bhiodh aige càraid,
 Gun racha' 'm bleothann,
 Bha caileagan làmh ris,
 'S bha iad foghant,
 'S ga b'è għabhadh fath orra,
 B'fheird è cobhair.

vii.

Na cailean dubha ciar,
 'S don' an triall bha aca,

Nach do smuainich riabh,
 Gun deach iarriu' am baisteadh ;
 Ce b'e bhios an lathair,
 Sa phairti fhaicinn,
 Theid iad fa phoit aoil,
 'N d'theid a ghaoth tre 'n craicinn.

VIII.

'S beag orm beistein,
 A bhios neo-bhanail.
 Bi'dh iad nan 'neisgein,
 'S cha'n fhaigh iad leannan,
 'Nuair chailles iad an t-uachdar,
 Theid iad an tainead,
 'S gur lughaid am pris è,
 Ge b'e ni 'n ceànnach.

IX.

'S fada o chuala fibh,
 Mar shean fhocal,
 An car a bhios san t-sheana mhaide,
 'S e air feachda,
 Nach tòir cumhachd dhaoine,
 Le saothair as e,
 'S 'nuair theid buille an tuaidh ann,
 Gur suarach achd'e.

X.

Nam b'e 's gun èireadh dhomh,
 Fiadh a cheannach,

Thaobhainn dhomh fein,
 Do'n chuid a b'fhallain ;
 Ge d' a robh e caol,
 Bi'dh e daor ri ghearradh,
 'S ionan sud 's mar dh'èireas,
 Do dh'fhèil nan caileag.

XI.

Tha fios agaibh fhèin,
 Ciod e 's ciall do'n aitim,
 An fheoil a bhios 'na blionaich,
 Cha'n fhaigh i märsant,
 Chá cheannuich duin' uasal i,
 Gu toirt dachaidh,
 Gheibh Mac'Rath dha fhein i,
 'S be'm beud e thachairt.

XII.

An te gam bi stòras,
 Ni fleoir a's earras,
 Gheibh i fear ri' phòsfadh,
 A dheoìn na dh'aindeooin,
 'S mo bhìtheas an dan doibh,
 Gum fas iad falamh,
 Caillidh e spèis dhi,
 On dh'eug a leannan.

XIII.

Bheirinn comhairl' dhìleas,
 Ga b'è ni gabhail,

Do gach sean a's òg,
 Ani feol ri caileag,
 Gun e thaghha cèile,
 Air feil na banais,
 No idir fan tigh òsta,
 Nam òl' an liunna.

XIV.

Chunnaig-a's chuala mi,
 Agus dh'fharraich ;
 Buntata co grinn
 Sa bhiodh ann am baile,
 'Nuair a chuirt an sgian air,
 'S 'nuair racha ghearradh,
 Bhiodh a chridhe liontaith,
 'S da thrian mi-fhallain.

XV.

Innseidh mi ògannaich,
 Dhuit mo bharail,
 Mas a math leat pòsfadhl,
 'S gur è their d'aire,
 Fiosruinch a nàduir,
 Co math 's bu math dhuit,
 Mun tuit thu gun èiridh,
 Air bèist nan caileag.

XVI.

Na caileagan suairce fo,
 Tha air m'aire,

Se mo chomhairl' fein dhoibh,
 Gun bhreug a labhairt,
 Iad a sheachna fèistein,
 A's tighean aire,
 Oir stric a fhuair tè dhiu ann,
 Leum gun cheannach.

XVII.

Nam biodh tu air feil,
 'S gum faice tu ballan,
 'S è brist ann san èarrach,
 Cha racha fharaid,
 Mhilleadh è 'n fheil air,
 'S cha racha' cheannach,
 'S ionann sud 's mar dh'èireas,
 Ma theid do mhealladh.

XVIII.

Mo bhios fibh air m' iarrtas,
 Cha bhi fibh fanaid,
 'S cha bhi fibh 'nar nàduir,
 Ro àrd am barail,
 Cha bhi fibh ri breugan,
 'S cha ghabh fibh mealladh,
 'S cha toir fibh bhur rùn,
 Do dh'fhear ùr no shean-fhear,

XIX.

On tha mi am bhanntraighe,
 A's mi gun leannan,

Gu'm bheil mi gu h-aonranach,
 O chionn tamaill,
 'S on nach fhaigh mi tè,
 Bhios gun bheum gun sgainner,
 Bheir mi dail doibh'm bliadh'n',
 Agus trian do'n ath bhliadh'n'.

COMHAIRLE MHATH.

DHUIN' oig na dean uaill asad fhein,
 Air 's iomlaideach ceumnaibh do bheath,
 Iadsa bha ma riut 's tu òg,
 Slionar iad fo'n fhod an cleth.

Tha do thiom mar dhuin' air astair,
 Cuir nah uigh le pairt, a's pairt,
 Le ceum, a's ceum ga chuir seachad,
 Gus an ruig e far a'n aill.

Mar ghrein a fiubhail 's na speuraibh,
 Na reis tha cuibhle do bheath,
 'S ma theid i fotha ort na t-eilean,
 A chaoi' cha leir dhuit dol a stigh.

ORAN air Turas do'n taobb tuath, agus Mi-mbol-adb na banaraich a bba ann an Cumaraidh 'an strath-chonainn.

*Air fonn, Agus h-o buail' an damh dubh
H-oi thàll, &c.*

LUINNEAG.

*Agus h-ò 's mi fo' liunn Dubb,
'S mi fo bbròn,
Agus h-ò 's mi fo' liunn dubb,
'S mi fo bbròn,
'S mi fo liunn dubb o na bbaile,
Ciod an fia dhomb aitbris dhò,
'Nuair shaoil leam bhi measg mo chairdean.
Gu'm b' iad sud m naimbdean mòr.*

I.

MILE marbhaisg air an t-saoghal,
Tha caochlaideach dheth fhèin,

Sma'rig a chuireadh a dhùil ann,
 'S nach cum e finn on eug,
 Fear dha'n toir e mòran,
 'S fear a bhios ri beò am feum,
 'S fear da'n toir e solus,
 Gu dolaidh dheanadh dha fhèin.

II.

Cha ne mheud fa chaith mi bhrògan,
 A dh'fhag co brònach mi fhein,
 'S cha ne mheud fa chaith mi stòras,
 A dh'fhag co brònach mi,
 'S cha n e mheud fa chaill mi chàirdean,
 Na no dh'fhag mi ann fa chill,
 Ach a mheud fa fhuair mi dh'ànradh,
 Ann am meafg mo chairdean fhein.

III.

Cha'n ioghna mise bhi duilich,
 'S mulad a bhi ga'm chràdh,
 Mun deacha' mi o na baile,
 San a bha mo bharail àrd,
 Agus bha mi'n duil le misneach,
 Nach bu mhiste mi gu brath,
 A dhol a shealltainn mo luchd cinnidh,
 'S nach b'ionan è 's bhi am thanh.

IV.

Sann dhomhs' a dh'eirich am breamas,
 'Nuair chaidh mi dh'f hainich le spreigh,

B'fhearr leam na làr a's fearrach,
 Nach biodh mo chabag co dian,
 An la chaidh mi o na baile,
 Do Chuimearaidh bha mo thriall,
 Chaidh mo chuir am laidh 'n garaid,
 'S cha d'fhuair mi crioman don bhiad.

v.

'Nuair a chaidh mi thun a bhaile,
 Far an d'fhan finn leis an sprèigh,
 Chaidh iad 'an ceann a chruidh bhainne,
 'S iad a tighinn gu cala 'm òidhch',
 Thanaig a bhanarach rapach,
 'S leig i sgairt as o bròinn,
 'S cha robh cnoc no beann no creagan,
 Nach d'thug freagra' as a dèigh.

vi.

Thainaig i mach gu h-ascaoin,
 'S i gun tlachd a rugadh riamh,
 • Dhiongadh è bara cartaidh,
 'N rapas a tha air a bial,
 Cha ro eadach air a coluinn,
 Sann ri dolaidh bha i riamh.
 Agus dh'iarr i oirn gu dana,
 Au cuir an airde ris an t-sliabh.

vii.

A chaile dhubb nach b'fhiach a moladh,
 Cha d'thug mi dhi onair riàmh.

'Nuair a chaidh mi thun an dorais,
 Sann di a bha'm boladh fiat,
 'Nuair-a sheall i air a lea'-taobh,
 Bha i beachdacha' co dian,
 'S gun robh fealladh co fada,
 Sa chunnaic mi'n clraiginn riamh.

VIII.

Craiginn fada na h-udlaich,
 Air colainn is usgaidh bian,
 Cha'n 'eil 'an Conainn do dh'ur-uifg,
 Na ghlanadh o ghrunnd a cliabh,
 'S tha ma suilean do thusdar,
 Na bheathaiche dusan ian,
 'S sheachainein i fa choile,
 Ge d' robh i mo deireadh fial.

*ORAN do sgian a ihar as a Dhul-mac-gearraiddh, agus
a chaidh macb ris a bheinn le uaibhreachas, agus a
tba'm larail suireach ann a Strath-Eirean gus
a'n ionsuicheadbh i dambs,*

I.

'S GRUAMACH muladach a tha mi,
O bha mi Srath-Eireann,
Se fhad' fa dh'fhuirich mi'n stigh thairne,
Dh'fhag mi tre cheile ;
Struagh nach mise tha air sàil,
Na fada.th'all 'an Eireann,
Sann is coltuich mi air fas,
Ri seann each bànn gun deudach

II.

Ach on a chual iad ann sgach àite,
 H uile cail mar dh'eirich,
 An sgian a bha gearradh a chais',
 Gun d'thug i'n airde bheinn orr',
 'S na bha dh'fhianaisean fa'n àite,
 Cha'n aicheadh mi fein iad,
 Uilleam Mac'Ille-bhraigh,
 Domhail Ban, fan t-Eildeir.

III.

On nach d'thainig i dhachaidh,
 Tha mi fada 'n deigh-laimh,
 Chuir mi fios do Dhulmac'gearraidh,
 Dh'fheuck an d'fhan i fhein ann,
 'S mu se sgun thachair am post ria,
 'S coltach an sgeul' e,
 Gun d'thug è leis ann fa mhalaid,
 A 'n airde thair Spèth i.

IV.

Chuala mi o-chionn Seachduin,
 'S bu taitneach leam fein e,
 Gum fac iad ann fan sgoil dàmh's i,
 'S i an as a leine,
 Ma se sgun d'thig i f hathast dhachaidh,
 Tha i gast gu sgeulachd,
 Bheir i naigheachd thun a bhaileas,
 Air caileagan Shrath-Eireann.

V.

Soraidh's gu ma slan do dh'Uilleam,
 Gur culaideach treun è,
 Tha e suairce siobholt tlachd-mhoir,
 'S e na mhac' do'n Eildeir,
 Ge d' a bha i o chionn seachduin,
 Air seachran gun fhaoghtainn,
 Thug è le focal a chlachar,
 Dhachaidh as a bhèinn i.

VI.

Slan iomradh do na ghill',
 Ann sgach ionad a'n d'theid e,
 Chuir a'n sgian da'm ionnsaidh-dhachaidh,
 'S nach do thagair círic,
 Tha e do'n fhuil rioghail stòilte,
 'S mor a'n còir 'an *Eirinn*,
 'S fo' bhrataich *Mhic'a'ntoiscibh*,
 Sud na feoid nach treigeadh.

VII.

Ach a'nis on a thainig i dhachaidh,
 O chreagan Shrath-Eireann,
 Tha i ann am priosan glaiste,
 'S i glacta mar reubal,
 Cha'n 'eil duin' a theid ga faicinn,
 Nach toir seachad bheum dhi,
 'S on a tha i air a crampadh,
 Chaidh 'n damhsa roimh chèile.

VIII.

Thoir foraidh uam do dhulmac'gearraidh,
 Le cahhag thun an Eildeir,
 Ach a'n innis e do dh'Uileam,
 Le furan mar dh'èirich,
 Gun d'thanaig i mach air urras,
 'S nach dean i tuillidh èacoir,
 'S mo dheoch flainte ni e òl,
 Ge d' bhiadh an stop air cheili.

*ORAN do za brogan a chaidb Gbabbteadb do Uileam
Loban.*

Air fonn, A bhean leisich a'n stop dhuinn.

I.

'S FHADA chualas mun astair,
 A mheasg dhuhb-ghall air machair,
 Am fheil'micheil na martadh,
 Thug mi sgriob am ga faicinn,
 'S ga bu sgi mi tighinn dachaidh,
 Rachainn fhein greis mu sheach do'n tigh oft',
 Racbainn fhein greis, &c. &c.

II.

,S ge d' a bha mi air 'm aineol,
 Air feil Iner-Narran,

A reic feadal 's gan ceannach,
 Cha d'theòid mi ga aithris,
 Bheir luchd sgeulachd a' n' aire,
 Do'n dh'èirich fan tarraing ud dhomhlis'.
Do'n dh'èirich fan, &c.

III.

Fhuair mi-acaid nach b'fheaird' mi,
 Fuachd a ghlaca' ma'm airnean,
 Rinn a'n cratan ma shàradh,
 'S chuir è feachran mo shlaint'orm,
 'S fhada uam bhi ga aicheadh,
 Fuachd mo chasan a dh'fhag mi gun treoir.

IV.

Bha mo-bhrogan air sgaoileadh.
 'S cha ro feòl air an caonadh,
 Bha iad leointe le daorach,
 On a dh'òladh iad daonnan,
 As gach lòn agus caochan,
 Ach an d'fhàs iad co èatrom,
 'S nach feasadh a h aon diu' le 'n deoin.

V.

A tighinn dhachaidh dhomh 'm fheasgar,
 Gan thachair rium fleasgach,
 A'n tigh ost' bhaile *Cbleaban*,
 Chuir mi eòlas air beagan,
 S cha robh 'n t-oganach bleideil,
 Oir b'fhear ceaird è bha teisdeal gu leoир.

VI.

Oir b'fhear ceaird è bha barruight'.

'S math a dh'fhuaitheadh fa gearradh,

Rinn domh brogan le cabhaig,

Gun a'm paidh a tharaing,

'S gu ma flàn da re mhairionn,

Thug e àithn' doibh gun teaana' ri h òl.

VII.

'S ga b'è chluinneis mo dànochd,

Mun dean mi'n aineol nar fàgail,

Uilleam Loban th'air cùch rium,

Tha mi fuireach mar b'abhaist,

Ann ann braigh bhail' a'n fheàrna,

Far an d'fhuair mi fheìn m'àrach's mi òg.

VIII.

Do dhobhaich choileachaidh bhòidheach,

Far an gaoradh an smèòrach,

Thoir mo shoraidh gu Dòmhnaill,

Tha do charraig nan Tòiseach,

'An tigh 'n fhuaran a chòmhnaidh,

Nach d'chuir teaga's na brògan thoirt domhs.'*

IX.

'S gu mo flan air an fhleasgach,

'S buaigh làrach am feast air,

Ann sgach ait' an san feas e,

Rinn e 'n aird' iad gu dleasnach,

Mo fheil' martainn le teistneas,
Thug iad flàinte dhomh's leafacha treoir.

X.

Siomadh neach a tha'n tòir orr',
Sa bhios tric ann am chòmhradh,
Fad na seachduin,'s di-dònaich,
Gabhail beachd air na brògan,
A fhuair mise on *Tòiseach*,
A *Strath-h-Eireann* na mhor bheann's na gleann.

XI.

Cha'n 'eil cron orra 'fleir dhòmh,
Tha iad uile co spèiseil,
Uachdar chaiteanach ghrèihhte,
'S buinn shasnach le chèil ionnt',
'S air mo chasan 'nuair thèid iad,
Struagh do'n chlach da'm bean tè dhiu le'n froin.

XII.

Slionar òganach treubhach,
Theid am mach ris an *Lèibbis*,
Ga'm bheil earras a's feadal,
Os-cinn isgeiden gle gheal,
'S math thig breachdan a'n fhèili',
Bheireadh pailteas dhomh 'n èiric na'm bròg.

XIII.

Slionar caileag glalan bheusach,
A bhios gu h iorramach bèacach,

Air banais 's air fèiltean,
 A ghabh tlachd dhiom le ceutamh,
 'S bì'dh farmaid gach tè dhiu,
 Re mo chaileag 'nuair thèid finn a dh'òl.

xiv.

Am buaighean uile cha d'theid mi,
 Ge d' a b'urainn mi fein ann,
 An cuir uile an cèil duibh,
 Mun can cach rium gur breugan,
 Tha mi'g airis co eudmhoir,
 On nach b'abhaist domh fein bhi re sglò

xv.

Ach thoir mo shoraidh gun èiridh,
 A thigh a'n fhuaran *Sbrath-b-Eireaun*,
 Gu fear ceairde tha gleusfa,
 Fhuair e urram th'air cheudan,
 Rinn domh *fàlbair* 's cha dhè' laimh,
 Is àir a chàirdeas cha d'thèid mi chuir sgeoil.

xvi.

'S è dh'fhuil rioghaill a dh'èireadh
 Gu dileas le cheile,
 Clann- *Tòisich* nan geur lann,
 Slionar caraid nach freigeadh,
 Ann an *Alba* na'm b'fheadar,
 'S bhithinn fhein leò'n eacoir nan còir.

XVII.

'S ga b'e chuireadh orr' cratan,
 Rachadh töireachd thoirt dachaidh,
 Le fir òg chlann-Chatan,
 Nach d'chuir dòibh ann an geallteachd,
 'S nach diobradh a bhrataich,
 Fhad fa chitheadh iad cat re crann stròl.

XVIII.

Bi'dh surd a's uigheam le chéil 'achd,
 Piob is fioghail gan gleusadh,
 Sunntach crioghaill gun eacoir,
 Run mo chridhe gu lèir dhoihh,
 Tha mo chabar a geiridh,
 San deoch slaintn gun d'theid mi ga h-òl.

ORAN gearain-air Cairdean.

Air fonn, Gur muladach tha mi,
'S mo leannan air farsum 'an gruaim.

I.

MILE marbhaisg do'n t-saoghal,
 'S maирg a bhithheadh ga chaoine gach là,
 Cha'n 'eil aond aig a h aon air,
 'S ann am bheachd cha'n 'eil maoin ann ach sgail,
 'S e mar cheò air an aonach,
 Cuiridh ofag do'n ghaoith è as àit',
 'S ionann fin 's mar tha daoine,
 Tha iad uile co caochlaideach gnà'.

II.

Tha iad uile lan caochla',
 'S tha iad lionar a dh'fheadas a ra',
 Agus mis' air a h-aon diu,
 Gabhail beachd air gach taobh mar tha cach,
 'S bochd an naigheachd re sgaoileadh,
 Air na cairdean gun chaochail iad càil,
 'S gun d'fhas iad cò aogaидh,
 D'am b'abhaist bhi daonnan fo' bhùà.

III.

'Smaирg a chreide' droch sgeulachd,
 Na shiubhladh le breugan a's sgled,
 'S cuis gun onair an èacoir,
 Ge d' tha prothait ag èiridh fo' sgeòd,
 Cuiridh a'n donas o chèile i,
 Mar an deathaich a dh'èireas fna neoil,
 Se chuir *Alba* gu mi-mheas,
 Gun reic iad aa Righ air son g—t.

IV.

Ach mo reic fibh mo chàirdeas,
 'S nach d'fhuair fibh air airgiod no òr,
 Nior robh fios aig mo nàmhuid,
 Mar tha m'inntin a' cò'-stri ri m'fheoil ;
 Siomadh neach à thug tàir dhomh,
 'S gaoth an ear thug i strachd air mo sheol,
 Sa ri nior robh fios sud,
 Aig an tì leis am miste mo bhròn.

v.

'Nuair thig an samhradh air cheili,
 Gheibh sinn teas o na ghirein nach bi gann,
 Dreach a gheamhraidh gar trèigfin,
 'S thig a Chu'ag a Eirinn an nall,
 Cha'n eil ian ann 's na speuraibh,
 Nach dean am feadan a ghleusadh gu càinnt ;
 'S mar dean fibhse da rèir sud,
 'S beag an t-ioghna bhur beul a bhi càm.

vi.

'S ge d' a thuirt mi cam-beulaich,
 Sliochd nan curaidhean treun-mhoir nach fann,
 Ge b'e dheanadh orr' èacoir,
 Cha b'chuis f harmaid iad fein ann fan am ;
 Nam dhoibh t-ional ri cheile,
 Bhithinn fhein gar am b'fheudar dhomh ann,
 Sinn co dileas da cheile,
 Sa tha crocan an fheigh re mo cheann.

and will be added on to my Mineral
Collection at Welland, Ontario.
one of the old specimens
is a piece of
yellowish rock with
a few small crystals of
minerals.

The BANKS of the DEE.

I.

'T WAS summer, when softly the breezes were
blowing,

And sweetly the nightingale sung on the tree,
At the foot of a rock, where the river was flow-
ing,

I sat myself down on the banks of the DEE.
Flow on, lovely Dee, flow on, thou sweet river,
Thy banks' purest streams shall be dear to me
ever,

It was there I first gain'd the affection and favour
Of JAMIE the glory and pride of the Dee.

Bruachan Uisg' a Dhee, air Eadar-tbeangacha.

I.

ANN fan t-samhradh chiuin thairis, s na h-osaga
sèideach,

Bu mhilis a Chèiteag, 's i sèinn o na chraoibh,
Aig iochdar na creigé, rinn an abhainn a treigfin,
Gun shuidh mi leam fèin, fann air bruachan na
Dee;

Siubhail a ghaoil uisge *Dhee*, siubhail caoin a cha-
omh abhainn,

Do bhruachan glan struthan, bi'dh dhomh gao.
lach ri'm mhaireann,

Far na bhunnuich mi'n tùs, a cheud iul agas ca.
thrann,

Air Seumas se glòir agus uaisle na *Dee*.

II.

But now he's gone from me, and left me thus
mourning,

To quell the proud rebels, for valiant is he ;
And, oh ! there's no hope of his speedy returning,
To wander again on the banks of the Dee.

He's gone, hapless youth ! o'er the loud-roaring
billows,

The kindest and sweetest of all the young fel-
lows ;

And left me to stray 'mongst the once-loving wil-
lows,

The loneliest maid on the banks of the Dee.

III.

But time and my prayers may perhaps yet restore
him,

Blest peace may restore my dear shepherd to me,
And when he returns, with such care I'll watch o'er
him,

He never shall leave the sweet banks of the Dee.
The Dee then shall flow, all its beauties displaying,
The lambs on its banks shall again be seen play-
ing,

While I and my Jamie are carelessly straying,
And tasting again of the sweets of the Dee.

II.

Ach a nis chaidh e uam agus dh'fhag e mi deurach,
 A chlaoideh prois nan reubal, oir 's treubhach e
 cinnt,

Ach o cha'n 'eil duil, e thighinn ath-ghearr air
 eòlas,

Gu fiubhal gu h-ordal air bruchan na *Dee* ;
 Chaidh'n t-oig-fhear le sùnnit th'ar tuinn uaimh-
 reach thuileach,

Se is cairdiche, beus do na treun fhearuibh uile,
 'S dh'fhag e mise gu faon'trach fa chaomh choile
 dhuillich,

Am aonar th'ar gruagach, th'air bruachan na *Dee*.

III.

Ach faodai' tiom agus m' ath-chuinge, aiseag a ris
 domh,

Sith beannught' le buaigh, bheir mo bhuaachaill
 dhomh fhein,

'Nuair thig e air ais, ni mi caithris gun sgios air,
 Cheann's nach fhag e ri bhnan mhaireann bru-
 na *Dee* ;

Sin, bheir an *Dee* seolladh àrd, ga h-àilteach uile,
 'S na h-uain ni mu bruach gu h uabhrach mire
 'S bi'dh *Seumas* mar thaic finn neo-thoirteil ag'-
 imeachd ;

'S finn a blasad air ais, fann air taitneas na *Dee*.

IV.

Thus sung the sweet maid on the banks of the river,
 And sweetly re-echoed each neighbouring tree;
 But now all these hopes must vanish for ever,
 Since Jamie shall ne'er see the banks of the Dee.
 On a foreign shore the brave youth lay dying,
 In a foreign grave his corps now are lying,
 While friends and acquaintance in Scotland are
 crying,
 For Jamie the glory and pride of the Dee.

v.

Mishap on the hands by which he was wounded ;
 Mishap on the wars that call'd him away
 From a circle of friends by whom he was surround-
 ed,
 That mourns now for Jamie the tedious day.
 Ah ! poor hapless maid ! that mourns discontented,
 The loss of a lover so justly lamented.
 By time, only time, may thy grief be cemented,
 And all thy sad hours become cheerful and gay.

IV.

So mar shèinn an deas ghrugach, air bruachan na h abhainn,

'S rinn gach craobh le mac'talla, fuaim tairis thoirt dì,

Ach a' nise gach earbsa, feumaidh searga' gu mai-reann,

Thaobh gu brath nach fhaic *Seumas* bruachan èibhinn na *Dee* ;

Air cladach gun iùl tha'n t-og ùr air a ghàshail,

Ann an uaigh air bheag iùl tha e nise na laidhe,
Tha luchd eòlais fa chàirdean, ann an *Alba* gun aigheir ;

Air son Shèumais se gloir agus uaire na *Dee*.

V.

Mi-shealbh air na lamhan, leis an deachaidh a leò-nadh, [fàlbh ;

'S mi-shealbh air an toirm, a thug gairm dha air O ghàradh ga chàirdean, chuairtichear leò è,
Dheanadh bròn air son Sheumais, 's gur cianal an lá ;

Maighdean gun treoir, tha brònach gun fhuraist,
Air-call a h aon'ghaoil, 's cha'n ioghna' dhi mu-lad ;

Se tiom, amhain tiom, bheir a gruaimen gu h ionad, [ris.

Sa dubh uairen gu leir, thoirt gu h èibhneas a

VI.

'T was honour and brav'ry made him leave her
 mourning,
 From rebels' oppression his country to free,
 He left her in hopes of his speedy returning,
 To wander again on the banks of the Dee.
 For this he defy'd all dangers and perils ;
 For this he espoused Britannia's quarrels,
 That at his return he might crown her with laurels
 The happiest maid on the banks of the Dee.

VII.

But the fates had decreed that his fall should be
 glorious,
 How dreadful the thoughts may be ever to me,
 He fell, like brave WOLFE, where the troops were
 victorious,
 And each tender heart must bewail the decree,
 Yet, though he be gone, the once-faithful lover,
 And all our fine schemes of happiness over,
 No doubt he implor'd Heav'n's pity and favour,
 For her he had left on the banks of the Dee.

VI.

Se treubhantas onair, thug dha fagail deurach,
 Gu dhuthaich bhi gleiteach o reubalachd chli ;]
 'S dh'fhag è i'n duil, è thiginn ath-ghearr air eò-
 las,

Gu Siubhal gu h òrdail, air bruachan na *Dee* ;
 Air son fo chuir e suarach, cruadal a's cunnart
 Se so chuir mar cheist air, streup *Bbreitinn* a chu-
 mail ;
 Chuir's gun crunadh è'n aird i le labhrais na 'phil-
 leadh,
 Co sona te gruagach, bheir bruachan na *Dee*.

VII.

Ach dhorduich na càisean a thuitem bhi glòir-
 mhoir,
 Cia grathail an còmhnaidh, na smuaintean dhomh
 fhein,
 Mar UOLE treun gun thuit è, far am b'uchdard-
 aich, torachd
 'S gach cridhe caomh còir ni iad bròn as an ni,
 Gidheadh gar nach maireann, an leannan bu sheaf-
 mhaich,]
 'S 'ar deilbhein grinn thairis, 's 'ar car'annachd
 theich iad ;
 Cha'n 'eil teagamh nach d'ach'nuich e truas agus
 freasdal,
 Air a sons rinn e fhàgail, air bruachan na *Dee*.

KATHARINE OGIE.

I.

As walking forth to view the plain,
 Upon a morning early,
 While May's sweet scent did cheer my brain,
 From flowers which grew so rarely ;
I chanc'd to meet a pretty maid,
 She shin'd though it was fogie ;
I ask'd her name ; Sweet Sir, she said,
 My name is Katharine Ogie.

II.

I stood a while, and did admire
 To see a nymph so stately,
 So brisk an air there did appear
 In a country maid so neatly ;

GAITRIN OGAI, air eadar-theangacha o'n Bheurladb.

I.

AG AMHRAC reidh-lonn gabhail fràid,
 'Sa mhaidin bha è gle mhoch,
 Ghlan faile Bealtainn m'eanchainn àrd,
 O luighean dh'fhàs gu ceutach,
 Le graid gun thachair caileag ghrinn rium,
 A's dhealruich i ga b'cheò è,
 'S dh'iarr mi h-ainm 's le 'ur ceud thuirt mi,
 Se m'ainmse *Caitrin Ogai*.

II.

Sheis mi greis le moran tlachd,
 Is òigh na mais mo bheachd orr',
 A gnuis bu bhrisg a thaibsein ris,
 A maighdean duthch' co reachail;

Such nat'ral sweetness she display'd,
 Like a lilly in a bogie,
 Diana's self was ne'er array'd
 Like this fame Katharine Ogie.

III.

Thou flow'r of females, Beauty's queen,
 Who sees thee, sure must prize thee ;
 Though thou art drest in robes but mean,
 Yet these cannot disguise thee ;
 Thy handsome air and graceful look
 Excels each clownish rogue,
 Thou'rt match for laird or lord, or duke,
 My charming Katharine Ogie.

IV.

O were I but some shepherd swain,
 To feed my flock beside thee,
 At buighting time to leave the plain,
 In milking to abide thee ;
 I'd think myself a happier man,
 With Kate, my club, and dogie,
 Than he that hugs his thousands ten,
 Had I but Katharine Ogie.

V.

Then I'd despise th' imperial throne,
 And statesmen's dang'rous stations,
 I'd be no king, I'd wear no crown,
 I'd smile at conq'ring nations ;

Do thaitneis nàduir dh'f heuch' i pàirt,
 Mar lili fàs 's na loinntibh,
 'S cha robh Diana sgeadaicht' riamh,
 'An sgiamh ri *Caitrin Ogai*.

III.

'S tu aoidh nam ban, 's Ìan-righ gach tlachd,
 'S na chith thu molaidh iads thu,
 Ge d' bhi d' tu'n èididh riobach bhreun,
 Do choltach fèin cha'n fhag thu,
 Do ghnuis chathair, feolladh flathail,
 Bheir barr air samh gun eòlas,
 'S gur compach do thighearn no Duic,
 Ma rùnsa *Caitrin Ogai*.

IV.

Nam b' sheirbheiseach do Chiobair mi,
 Toirt suas mo threud ceart lamh riut,
 Mu eadra' dh'fhagainn comhnard rèidh,
 'S m'am bleothann thiginn dàna,
 Shaoilinn 'an sonas mi fhein,
 Le Caitir cù a's cròchdaig,
 Nis mo na fear le mhiltibh dlù,
 Nam bu leamsa *Caitrin Ogai*.

V.

An cathair rioghail, chuirinn suarach,
 'S curam cruaidh nan stataibh,
 Cha bhithinn m'Riogh, is chaithinn crùn,
 'S ri ceannsachd dhuchan ghairinn,

Might I careſs and ſtill poſſeſs
 This laſſ of whom I'm vogie ;
 For theſe are toys and ſtill look leſs,
 Compar'd with Katharine Ogie.

VI.

But I fear the gods have not decreed.
 For me ſo fine a creature,
 Whose beauty rare makes her exceed
 All other works in nature,
 Clouds of deſpair furround my love,
 That are both dark and vogie,
 Pity my caſe, ye pow'rs above,
 I die for Katharine Ogie.

Nam faighinn suairceas, sealbh gu buan,

Air a ghruagach a chuir seòl orm,

'S buill sgeig gach nì, dhiu sud 's ne's iùl',

'Am pris ri *Caitrin Ogai*.

VI.

Se m'eagal nach d'orduich na dia'en,

Riamh dhomh leithid a chreatair,

Chuir a h-àilteachd th'ar gniomh nàduir uile,

Ard 's na h-uile ceum i,

Tha neoil an-earbs' man cuairt dom'ghaoil,

Tha dorch maraon 's iad ceò'ail,

A chumhachaibh àrd gabhaidh truas mar thà,

Neo's bàs dhomh *Caitrin Ogai*.

BONNY PEGGY.

Saw ye nae my Peggy ?
 Saw ye nae my Peggy ?
 Saw ye nae my Peggy,
 Coming o'er the lee ?
 Sure a finer creature
 Ne'er was formed by nature
 So complete each feature,
 So divine is she.

II.

O ! how Peggy charms me,
 Every look still warms me,
 Every thought alarms me,
 Lest she love me not.

PEGIE BHOIDHEACH.

I.
 Am faca sibh mo Phègie,
 Am faca sibh mo Phègie,
 Am faca sibh mo Phègie,
 Gluasad th'ar an fhri ;
 Cha do chruthaich nàduir,
 Creatuir riamh co araidh,
 Lan 's na h-uile h àilteachd,
 S ti os-nàird a th'innt.

II.
 Mo Phègie lion i 'naird mi,
 Gach sealladh cuiridh blas orm,
 Na h-uile smuaint' ni'm chradh,
 Gun fhios na gradhaich i :

Peggy doth discover
 Nought but charms all over,
 Nature bids me love her,
 That's a law to me.

III.

Who would leave a lover
 To become a rover ?
 No, I'll ne'er give over,
 Till I happy be ;
 For since love inspires me,
 As her beauty fires me,
 And her absence tires me,
 Nought can please but she.

IV.

When I hope to gain her,
 Fate seems to detain her,
 Could I but obtain her,
 Happy would I be ;
 I'll lie down before her,
 Sigh, bless, and adore her,
 With faint looks implore her,
 Till she pity me.

Cha toir Pegie beachd dhoinh,
 Air ni ach air feartain,
 Dh'iarra nàduir orm dol faisg orr',
 'S lagh an t-achd dhomh fhein.

III.

Co thrèigeadh a bhi gràdhach,
 'S tighinn gu bhi na strachdar,
 Dhiom cha leig gu bràth,
 Ri sonas thà mi strì,
 On lion a gaòl air dòigh mi,
 Ceart mar loisg a bòichead,
 Ga h-easbhui' fgi mi'n còmhnuí,
 Cha toilich feòl ach i.

IV.

'Nuair shaoileas mi a buannach,
 Cuis ni cumail uam,
 'S na faighinn ceangal buan orr',
 'S toilicht' ghluaifinn fheìn
 Laighinn fios gu h ùir dhi,
 Osnuich, moladh cliu dhi,
 Sealadh fann le ùmhachd,
 'S truas gun dùraig i.

My WISH.

IF I cannot in chains be blefs'd
 With her whom I adore,
Iwish I could convey myself
 Unto some distant shore.
 And there to live a lonesome life,
 Unknown to my foes,
 Despair might shift, I would not trust,
 Nor think of woman more.

Mo DHURRACHD.

MAR tar mi fhein bhi'n banntaibh glaift,
 Leis an ti don d'thug mi gradh,
 B'fhearr leam gua tarainn feolladh brais,
 Gu tir air lea o chach,
 'S gun caitheann mo bheath uaigneach seamh,
 Gun fhios dom' naimhde ba,
 An-earbs' air chul, cha chuirinn m'iul,
 Ma duil 'an bean gu brath.

MEARACHDA CHLO-BHUAILT'.

TABLE LINE.

8	23	Air ion	gruuntar	leuhb	grunntar
60	10	—	gnn	—	gun
71	11	—	gaal	—	geall
86	8	—	uach	—	nach
94	18	—	gnn	—	gun
95	20	—	gsidheil	—	gaidheil
96	7	—	gnn	—	gun
148	11	—	dhninn	—	dhuinn
163	19	—	ohruinne	—	chrinne
169	6	—	bhlat'	—	bhlast'
174	9	—	am	—	ann
177	6	—	fheoit	—	fheoil

In the Dedication, last line but one, for PRESENT read PERVERNT.

D
T
T
T
Th

R
Re
Mi
Mo

Re
Me

SUBSCRIBERS' NAMES,

DAVID STEWART ERSKINE, Earl of Buchan, 4 copies.
The Right Honourable The Earl of Breadalbane, 4 copies.
The Honourable F. H. Mackenzie, Earl of Seaforth, 16 copies.
The Honourable Mrs Makay of Bighouse
The Honourable Baron Norton, Edinburgh, 2 copies.

A

Rev. John Anderson, Kingussie
Rev. Robert Author, Ruigh-sholais
Miss Jean Ambrose, Mouline
Messrs. James Alison, Easter Fearn
John Anderson, smith, Gasklon Badenach
John Anderson, surgeon, Achermochty
Duncan Anderson, Rivain
Daniel Anderson, Stanly
John Anderson, Stroun Cumarie
John Anderson, Kenmore
John Anderson, Achianich.

B

Rev. Dr Bathie, Edinburgh, 2 copies
Henry Butter, Esq. Falkely

Captain John Baillie, Dochfour, 2 copies
 Messrs. William Ballentine, Lettoch Atholl
 James Ballentine, Lettoch
 Alexander Bell, Blair Atholl
 William Bell, Glenfheisie
 Gilbert Baillie, merchant Inverness
 David Baillie, Easter Leys
 Alexander Beaton, wright Inverness
 John Baillie Dunan, 2 copies
 Hugh Beaton, wright Inverness
 William Blair, shoemaker Gartnmore
 John Brown, Achbeag
 Donald Butter, Balnpantaileiren
 William Brodie, Delnahaitnich
 James Byne, Moyhall.

C

CAPTAIN W. Carmichael, Geddes
 Lieutenant James Cameron, Kinrara
 Lieutenant Alexander Clark, Ivernahaven
 Rev. Eneas Chisholm, M. Ap. Chrochell
 Rev. John Chisholm, Fasnakyle
 Messrs. Donald Cameron, Creagbul Rannoch
 Archibald Cameron, Dell Rannoch
 Duncan Cameron, weaver Dell
 Alexander Cameron, carrier Rannoch
 Hugh Cameron, vintner Acharn
 Allan Cameron, Stronaba
 Hugh Cameron, Milton of Ardtalnaig
 Duncan Cameron, wright, Lawes
 John Cameron, wright Killin
 Evan Cameron, smith Edinburgh

— Campbell, Esq. Glenlyon
 Captain Alexander Cameron, Dunchavra Cinnaillie
 Messrs. James Cameron, Cinnelachar Rannoch
 Finlay Cameron, Baluaine Atholl
 John Cameron, wright Mouline
 Duncan Cameron, Grass-market Edinburgh
 John Cameron, High-street Perth
 Murdoch Cameron, M. Dingwall
 Alexander Cameron, Knaockanvast
 Murdoch Cameron, Killihuntly
 William Cameron, tailor Glenfheifie
 Alexander Cameron, tailor ditto
 Donald Cameron, writer Dingwall, 2 copies
 Donald Cameron, shepherd Kinnrara
 Alexander Cameron, Knock of Clun
 James Cameron, Mains of Tulloch
 James Cameron, fidler Karr
 Murdoch Cameron, shepherd Glenbeg
 James Cameron, Inverpries
 James Cameron, shopkeeper ditto
 Duncan Cameron, tailor London
 Evan Cameron, Kiltermary Anas
 Robert Campbell, Dell Rannoch
 Archibald Campbell, Roroyure Gl. Lyon
 Ensign Dun Campbell, Carrie Rannoch
 John Campbell Crotnailein Breadalbane
 Alexander Campbell, Achrioch Str. fillen
 Malcolm Campbell, miller Killin
 Malcolm Campbell, shoemaker, ditto
 Angus Campbell, Peot Addermeuchy
 John Campbell, Finglen Breadalbane
 Charles Campbell, Sockach ditto
 William Campbell Bona
 Colin Campbell, Castlehill Edinburgh
 Daniel Campbell, student Stanly

- Messrs. Patrick Campbell, Pitgirr Atholl
 John Campbell, piper Tobareagan
 James Campbell, merchant Logierait
 John Campbell, Kinloch Rannoch
 Alexander Campbell, hair-dresser Edinburgh
 Alexander Campbell, writer Perth
 Colin Campbell, clark Tullich
 John Campbell, musician, Perth
 Murdoch Campbell, Glaich
 John Campbell, Glenfheicie
 Duncan Campbell, Booth Ardochlaick
 John Campbell, Ballavanich Uelries
 Malcolm Campbell, writer Inverness
 John Calder, Avielochan
 James Calder, Achendown
 Alexander Cattanach, Stroun Badenoche
 Donald Cattanach ditto
 Alexander Cattanach, younger ditto
 James Cattanach, smith Moyhall
 Alexander Chisholm, Cruenaglag St. Glass
 Alexander Campbell flæcmaker Edinburgh
 William Chisholm, wright Erchless
 John Chisholm, merchant Dingwall
 John Chisholm, wright Inverness
 Kenneth Chisholm, merchant Urray
 Alexander Chisholm, Inverness
 Hugh Chisholm, Westermain Strathglass
 Alexander Chisholm, merchant Fanellan
 Donald Clark, sheriff-officer Inverness
 John Clark, innkeeper Dores
 William Clark, Auchtermuchty
 Thomas Clark, wright Fort Augustus
 John Clark, wright Culduthell
 Duncan Clark, Banchar, 2 copies
 Evan Clark, drover Nellintully

D
A
Gap
Rev
Mrs
Mef

Messrs. Donald Clark, Qvie Badenoch
 John Clark, Dalchuaich
 Alexander Clark, writer Ruthven Badenoch
 William Cochran, vintner Daluacardach
 Charles Connachar, merchant Logeirait
 Charles Connaechar, fisher Logeirait
 Thomas Connachar, boatman ditto
 John Cumming, Carrie Rannoch
 George Cumming ditto
 John Cumming, Aulich Rannoch
 Alexander Cumming, Docharn
 Donald Cumming, Duthell
 Gilbert Cumming, Kinvachie
 Alexander Colly, Dares
 Alexander Cunnison, shoemaker Tullimec
 James Crerar, Taymouth
 John Crichton, High-street Edinburgh
 John Cumming, wright Ballaveel
 John Crookshanks, Clachaig
 Donald Crookshanks, Delrachnie.

D

DAVID DAVIDSON, Esq. Cantry
 Captain William Dick, Tullimec-house, Atholl
 Rev. John Downie, Urney
 Mrs Dunbar, Glenlochia
 Messrs. Alexander Davidson, printer Inverness, 2 copies
 Samuel Davidson, Dunauchtoun Badenoch
 Angus Davidson, smith Edinburgh
 Donald Davidson, gardener Erchleis
 William Dallas, wright, Inverness
 Alexr, Dallas, sadler London
 Patrick Dallas, wright Culleden

Messrs Donald Dallas, wright Inverness
 Charles Dallas, wright London
 Lachlan Dallas, smith Culoden
 Roderick Dallas, Lagbui' Culduthell
 Alexander Dallas, weaver Gaigmore Badenoch
 John Dewar, merchant Killin, 4 copies
 Patrick Dewar, tenant Glendochart
 Donald Dewar, tenant Suie
 James Dewar, teacher Glenlochy
 Duncan Dewar, tenant Ledcharry
 Duncan Dewar, Camafarney Appin of Dow
 John Dewar, tenant Temper Rannoch
 William Douglas, merchant Ord
 Ronald Douglas, wright Brathan
 Adam Douglas, Croft David Atholl
 James Douglas, merchant Tullimel
 Charles Douglas Dalguise Atholl
 James Duff, Faskely Atholl
 John Duff, miler Pitlochry Atholl
 Alexander Duff, mason Logierait
 John Duff, mason Logierait
 John Duff, wheelwright Logierait
 John Duff, Croft of Ballachan Atholl
 James Duff, mains of Ballachan,
 John Duff, Dalchofnie Rannoch
 John Dunbar, tailor Grantown
 Alexander Dunbar, cartwright Inverness
 William Dunbar, cooper Leith
 Alexander Dunbar, Moyhall by Inverness
 John Dochard Achmore Breadalbane
 Alexander Dingwall, merchant Dingwall

E F

Mr. John Eason, mason Dalwhillie Badenoch
 Alexander Ferguson Esq. Balayoukan

The Honourable E. Fraser Lovat
 Arthur Forbes, Culloden, Esq. 6 copies
 Col. James Fraser, Briach Aird, 4 copies
 Col. Simon Fraser, Fanellan Aird, 4 copies
 Major James Fraser, Belladrum
 Captain Hugh Fraser, El Kadell
 Captain E. Fraser, Crochail
 Captain Thomas Fraser, Ness-castle
 Captain William Fraser, Kinkely Aird
 Captain James Fraser, Esq. Culduthell, 6 copies
 Captain Alexander Forbes, late of the Blues, 2 copies
 Lieutenant Fraser, Glassfield, Strathglass
 Lieutenant John Fraser Erogie Stratheric
 Alexander Fraser, Esq. Struy Strathglass 2 copies
 Simon Fraser, Esq. Fyres
 T. Fraser of Gortlag, Stratheric
 William Fraser, Esq. Culbogie
 Rev. John Fraser, Kilmorack Aird
 Rev. Alexander Fraser, Kirkhill, Aird
 Miss Nelly Ferguson, Logierait Atholl
 Messrs. Alexander Farquharson, teacher, Blair Atholl
 Alexander Falconer, woodseller Lovat Aird
 William Falconer, Pitmain Badenoch
 John Ferguson, tailor Perth
 John Ferguson, Nether Balchandie
 Alexander Ferguson, ditto
 James Ferguson, gardener Urrard Atholl
 James Ferguson, Mouline Atholl
 Thomas Ferguson, Tomban Atholl
 Adam Ferguson, Stronachavie Atholl
 David Ferguson, Middle Haugh Atholl
 Finlay Ferguson, Tazvie Atholl
 John Ferguson, Balnluig Atholl
 Alexander Ferguson, ditto
 James Ferguson, Croftarig Atholl

- M**essrs. Finlay Ferguson fidler, Middle Haugh
 Robert Ferguson, Killechangie Atholl
 Robert Ferguson, Logierait Atholl
 Fergus Ferguson, Culloden
 Donald Ferguson, sadler London
 James Finlaysen, fidler Cromarty
 John Fleming, Bridge of Tilt Atholl
 Thomas Fleming, Mouline Atholl
 James Fowler, Strathpeper
 Samuel Forbes, Citadel Inverness
 Duncan Forbes, Logierait Atholl
 Duncan Forbes, student of divinity Edinburgh
 James Forbes, wright Ballaveel Badenoch
 John Forbes, Balinloch Atholl
 Alexander Forbes, Urriard Atholl
 John Forbes, teacher Culloden
 John Forbes, house-carpenter Mouline Atholl
 John Forbes, Kinnaird Atholl
 John Forbes, Orchilmore ditto
 John Forbes, teacher Foss
 Angus Forbes, Finnart Rannoch
 William Forbes, Agaish by Beauly
 Alexander Fraser, merchant Lawnmarket Edinburgh
 John Fraser, student Kirktown Aird
 Donald Fraser, Brown's square Edinburgh
 Hugh Fraser, at Mr D. L. North Hanover street Edin.
 Alexander Fraser, dyer Inverness
 Alexander Fraser, Ness-side
 Alexander Fraser, Tore
 Alexander Fraser, vintner, Failie
 John Fraser, wright Gafsbegg Badenoch
 Patrick Fraser, Duntirie
 Thomas Fraser, fox-hunter Abernethy
 Alexander Fraser, wright Lettoch ditto
 Andrew Fraser, clerk Inverness

Messrs. John Fraser, shop-keeper Inverness
 Simon Fraser of Farraline, 2 copies
 Thomas Fraser, writer Inverness
 William Fraser, Inchvray Aird
 Alexander Fraser, Ishtaink Aird
 Simon Fraser, Carnach Breaky
 Simon Fraser, teacher Kirkhill
 Finlay Fraser, Fox-hunter Aird
 William Fraser, tacksman Beauly
 Hugh Fraser, Leadchlun Stratheric
 Alexander Fraser, Dell ditto
 John Fraser, Erchite
 William Fraser, Gartmore
 James Fraser, Shoemaker Mouline
 John Fraser, Mouline Atholl
 John Fraser, dancing-master Kenmore
 Charles Fraser, Boat of Gartin
 John Fraser, Mullachard
 William Fraser, teacher, Calder
 William Fraser, teacher Culdoich
 Simon Fraser, Daltullich, 2 copies
 John Fraser, painter Inverness
 Hugh Fraser, messenger Inverness
 David Fraser, wright Culloden
 Hugh Fraser, weaver Inverness
 Donald Fraser, Liathanaich
 Donald Fraser, fadler Inverness
 Donald Fraser, cartwright Inverness
 Simen Fraser, writer ditto
 William Fraser, vintner ditto
 James Fraser, shop-keeper ditto
 Hugh Fraser, Achnacloich Aird
 Finlay Fraser, Rilick Aird
 William Fraser, Beaufort
 John Fraser, Beaufort Aird

Messrs. Alexander Fraser, Tianaſte Aird
 James Fraser, merchant Beauly
 Alexander Fraser, Balblair by ditto
 Alexander Fraser, Midmain Strathglass
 Simon Fraser, Culboigie
 Simon Fraser, gardener Beaufort
 James Fraser, drover Breaky
 Charles Frederick Ligoneir London

G

COL. William Grant, Lodge Strathspey
 Major L. Grant, Achernock ditto
 Major James Grant, Birtchfield ditto
 Captain John Grant, Achendown Calder
 Captain Allan Grant, Inverwick
 Lieutenant James Grant, Graggan
 James Grant, of Lettoch Abernethy
 Alexander Grant, Esq. Tullachgriban, 4 copies
 James Grant, Esq. Red-castle, 2 copies
 James Grant, Esq. of Corimonie, advocate
 Patrick Grant, Esq. of Glenmorison
 Rev. Alexander Gordon, Daviot
 Rev. John Grant, Abernethy
 Rev. Patrick Grant, Duthell
 Rev. James Grant, Laggan Badenoch
 George Gillanders of Highfield Esq.
 Charles Grant of Kinnaird, 2 copies
 Messrs. John Glass, Cameſmore
 John Gilles, bookseller Perth, 12 copies
 J. Gibson, writer Edinburgh
 Alexander Gilzean, writer ditto
 Alexander Gow, Cailbruier Atholl
 James Gow, fidler Kincaraigie ditto

Doctor Grant, James' court Edinburgh
 Rev. John Gordon, Alvie-Badenoch
 Mrs Grant, Burnside Strathspey
 Messrs. Duncan Gow, wright Kinraigie
 Donald Gow, wright Dalguise Atholl
 William Geddes, coachman Culduthell
 Charles Gow, tailor Pressnicharach
 Alexander Gowie, grieve Moyhall
 Alexander Gordon, fadler London
 James Gordon, Inverdruiue Strathspey
 Donald Gordon, weaver Acherneck
 David Gordon, wright Castle-dunie
 Patrick Gellan, cooper Urray
 Miss Jean Grant, Corimonie
 Miss Grant of Kinnaird
 Messrs. Robert Grant, Lynvilg Badenoch
 Patrick Grant, Chapletowu Tulloch
 Nathanael Grant, Waterfield Strathspey
 John Grant, Culnafiadh Strathspey
 John Grant, Lettoch
 Matthew Grant, Abernethy
 Lod. Grant, Garlin ditto
 Alexander Grant, Bacharn ditto
 Alexander Grant, Birtchfield Strathspey
 John Grant, Gartinmore ditto
 Lodovick Grant, Loinsail Strathspey
 Duncan Grant, Shillichlan ditto
 Patrick Grant, Glenbegg ditto
 James Grant, Dalrachanie
 Malcolm Grant, smith Grantowp
 Colin Grant, weaver Inverness
 Allan Grant, Duldregenmore
 Alexander Grant, shoemaker Fort Augustus

Messrs. Patrick Grant, Milton of Killihunly
 Andrew Grant, citadel Inverness
 Alexander Grant, wright ditto
 John Grant, wright Ballaveel
 Duncan Grant, Inverwick

H

Messrs. ROBERT HALL, Neilston by Cromarty
 Andrew Hosack, Balmackduthie
 Thomas Hosack, excise-officer Inverness
 Robert Hay, wright Balphuirt Atholl
 John Hagart, Lurgloman Breadalbane

I J

BAILLIE William Ingles, Inverness
 Mr Hugh Inglis, printer Edinburgh
 Mr David Junior, weaver Cromarty

K

MESSRS. Andrew Kennedy, Glenf Keifie
 Samuel Kennedy, Kylarchel Badenoch
 Angus Kennedy, merchant Lig
 Patrick Kennedy, shoemaker Pitlochry
 Duncan Kennedy, schoolmaster Logierait
 John Kennedy, Tullipurie
 John Kennedy, Auldlochran Rannoch
 Patrick Kennedyweaver, Carrie Rannoch
 Alexander Kippen, Taymouth
 Duncan Kerr, Logierait Atholl

L

MESSRS. Robert Lawson, Ballimore Strathspey }

John Logan, Kilmure, Knockbean
 John Logan, sheriff-officer Dingwall
 Humphry Low, Rirrinoch Atholl
 John Liviston, Garvant Ard-Gaber
 William Lyon, shopkeeper Inverness
 Donald Lefly, shepherd Kinrara

M

Rev. Eneas Macbean, Inverness

Messrs. John Maccaurthur, Taymouth

John Maccaurthur, wright Inverness
 Alexander Maccaurthur, Polneach
 John Macandrew, vintner Kenmore
 Donald Macewan, flaxdresser Ardalnaig
 John Macewan, teacher Aberchalder
 William Macbean, house carpenter Erogie
 Daniel Macbean, Blair Atholl
 William Macbean, wright Edinburgh
 William Macbean, wright Inverness
 Donald Macbean, merchant ditto
 James Macbean, Torbreck
 Angus Macbean, Coravorie
 William Macbean, undertaker Badenoch
 John Macbean, Kincreaga
 Malcolm Macbean, shopkeeper Inverness
 Lauchlan Macbean, town-officer ditto.

- Miss Janet MacLachlen, Urrard Atholl
 Messrs. Donald Macbean, saddler London
 Hugh Macbean, tanyard Inverness
 Hugh Macallum, Dularaich Aird
 Donald Macculloch, citadel Inverness
 Duncan Macdiarmaid, Tomflour,
 John Macdiarmaid, E. Kilteroy
 John Macdiarmaid, teacher ditto
 Duncan Macdiarmaid, Rynnachan
 Duncan Macdiarmaid, Tynaline Rannoch
 Duncan Macdiarmaid, Finnart ditto
 Eneas Macdonell, Esq. Scothouse
 Lieutenant A. Macdonald, Dalcosnie
 Messrs. John Macdonald, Brea Laggan Badenoch
 A. Macdonald, Brea Lagan
 John Macdonald, Ballfhour Badenoch
 John Macdonald Pitchiren ditto
 John Macdonald, Clashdelich, Strathspey
 James Macdonald, Sawmiller Abernethy
 William Macdonald, Finelarig Strathspey
 Duncan Macdonald, Aviemore
 Donald Macdonald, Duthell
 Patrick Macdonald, Gaich
 John Macdonald, Rattich, Calder
 Alexander Macdonald, Delneis by Nairn
 Alexander Macdonald, tailor, Inverness
 Alexander Macdonald, wine-merchant ditto
 Donald Macdonald, late 3d guards
 Patrick Macdonald, watchmaker Inverness
 John Macdonald, wheelwright Beauly
 James Macdonald, wright Erchless
 Alexander Macdonald, Milton of Countin
 Roderick Macdonald, gardener Beaufort
 John Macdonald, Hanover-street Edinburgh
 Donald Macdonald, merchant Portree Sky

Messrs. Alexander Macdonald, Tynaline Rannoch

James Macdonald, high-street Perth

Malcolm Macdonald, veal-vennel ditto

Donald Macdonald, millwright ditto

Thomas Macdonald, messenger Dingwall

Alexander Macdonald, wright Inverness

James Macdonald, wright Inverness

John Macdonald, schoolmaster ditto

William Macdonald, wright ditto

John Macdonald, younger Coldwells

Donald Macdonald, Gasgenlon Badenoch

Angus Macdonald, Strathmasie ditto

Allan Macdonald, Gallavie ditto

Donald Macdonald, Bright by Inverness

Evan Macdonald, Balachladaich

Evan Macdonald, Inverloch Fort Augustus

Donald Macdonald, Dalnamine Atholl

Alexander Macdonald, ditto

Donald Macdonald, merchant Blair Atholl

John Macdonald, Achlatt ditto

Alexander Macdonald Kynnachan

Robert Macdonald, wright Kinloch Rannoch

Duncan Macdonald, vintner Inverness

Rev. Alexander Macdonell; A. Ap. Dalwhillie, 2 copies

Messrs. Duncan Macdonell, Livisie

Duncan Macdonell, weaver Fort Augustus

Dougal Macdonell, messenger ditto

Hugh Macdougal, Crannich Breadalbane

Dugald Macdougal, wright Ardtalnaig

Alexander Macdougal, vintner Killin

James Macdougal, Milton Ardtalnaig

Donald Macdougal, Killin

John Macdougal, Temple-house Urquhart

John Macdougal, shoemaker Pitlochry

Patrick Macdougall, Drimohaber Atholl

- Messrs. John Macdougal, Portnacraig Atholl
 Alexander Macdougall, fisher Kenmore
 John Macdougal Taymouth
 Duncan Macdougal ditto
 Duncan Maceward, Inverneisie Badenoch
 Rev. Andrew Macfarlane, Inverness
 Rev. Duncan Macfarlane, Perth
 Messrs. John Macfarlane, merchant Pitgowlie
 Patrick Macfarlane, tacksman Bogghall
 Robert Macfarlane, teacher Edinburgh
 Duncan Macfarlane, Baluachrach Fanab
 John Macfarlane, East haugh Atholl
 Donald Macfarlane, Coutt of Baloyouken
 Alexander Macfarlane, Baluachrach Fanab
 Donald Macfarlane, Craganour Rannoch
 Alexander Macfarlane, watchmaker Perth
 John Macglashan, junior, Middletown Atholl
 Alexander Macglashan, Perth, late from India
 John Macglashan, Glengoulie Calder
 David Macglashan, Dulneis by Nairn
 Alexander Macgillewray, ditto
 James Macgillewray, Keppernach
 Alexander Macgillewray, Daviot
 Donald Macgillewray, Clivendel
 Ben. Macgillewray, Lagbui' Culduthell
 William Macgillewray, Dulimageary
 Donald Macgillewray, Garbal
 Donald Macgillewray, foxhunter, 2 copies
 James Macgibbon, teacher Killin
 Patrick Macgillewie, boat-builder Pitnacre
 Rev. John Macgillican, Dores
 Captain John Macgregor, Inverness
 Messrs. John Macgregor, Upper Reats Badenoch
 William Macgregor, Balntuim
 Alexander Macgregor, sawmiller Delnabitnick

Messrs. William Macgregor, Lodge Rothemurchas.

James Macgregor, teacher Dalguise

Malcom Macgregor, merchant Balnluig

Patrick Macgregor, merchant Kinloch Rannoch

John Macgregor, fox-hunter ditto

Malcolm Macgregor, merchant Learan ditto

Alexander Macgregor, Killichanan ditto

John Macgregor, piper Taymouth

John Macgregor, Sticks by Kenmore

Robert Macgregor, teacher Dull

Malcolm Macgregor, Lik Glendochart

Alexander Macintosh, Midcool Petty

John Macgregor, poet Glenlyon

John Macgregor, Merchant-street Edinburgh

John Macgregor, smith Edibnurgh

James Macgregor, Veal-vennel Perth

Neil Macgregor, wright Balnairn by Kenmore

Gregor Macgregor, Leargan Rannoch

Patrick Macgregor, Highfield

James Macgregor, Ovie Badenoch

Miss Janet Macgregor, Culldara

Angus Macintosh, Elq. Holm

Provost F. Macintosh, Inverness, 2 copies.

Baillie John Macintosh, ditto

Messrs James Macintosh, Newmore

Robert Macintosh, wright Flrig

Donald Macintosh, Ellrig 2 copies.

Robert Macintosh, Castle Leathers, 2 copies.

Kenneth Macintosh, Tarradale

Daniel Macintosh, wright Moyhell

Donald Macintosh, Sigh'nfhuaran

Lachlan Macintosh, merchant Blaray

Donald Macintosh, Blaray Badenoch

Donald Macintosh, Crathiemore

William Macintosh, clerk to Mr Liddle carver Edin.

Lachlan Macintosh, Garlan Badenoch

Miss Mary Maria Macintosh, Brathan, 2 copies.
 Messrs. John Macintosh, Forletter Badenoch
 James Macintosh, Kncreig ditto
 Donald Macintosh, Croftbegg ditto
 Donald Macintosh, Milton Banchar
 Duncan Macintosh, Dell of Rothemurchas
 Donald Macintosh, Delnahajtnich
 George Macintosh, Dulcie-bridge
 —— Macintosh of Dochgarach, by Inverness
 George Macintosh, waiter E. Inverness
 William Macintosh, merchant Beauly
 John Macintosh, ditto
 James Macintosh, Wester Aberchalder
 William Macintosh, Borlum by Fort Augustus
 Robert Macintosh, Glenelbert Atholl
 Duncan Macintosh, East haugh Atholl.
 Robert Macintosh, Kirkmichael
 James Macintosh, wright Sticks
 Donald Macintosh, drover Strathairn
 James Macintyre, smith Killin
 Patrick Macintyre, shoemaker Sticks
 John Macintyre, merchant Kenmore
 Duncan Macintyre, merchant Auld Chlunie
 Duncan Macintyre, smith Taymouth
 John Macintyre, boat of Inch Badenoch
 Malcolm Macintyre, Merchant-street Edinburgh
 John Macinroy Balladman Atholl
 Sohn Macinroy junior, ditto
 James Macinroy, Dunfalandy ditto
 James Macinroy, shoemaker Mouline
 John Maciver, teacher Coldwells
 Captain John Mackay, Fort Augustus
 Miss Ann Mackay, Cnocnafeaneig Fairnitosh
 Mr. Andrew Mackay, printer Edinburgh
 Mr. Hugh Mackay, Beaufort by Beauly

Messrs. William Mackay, Ovie Badenoch.
 Alexander Mackay, shoemaker Dingwall
 Deognest Mackay, smith Fort Augustus
 Patrick Mackay, merchant Dingwall
 Alexander Mackay, Rogart Sutherland
 John Mackay, Auchlatt Atholl
 Duncan Mackay, Killin
 Sir H. Mackenzie of Gearlach, Bart. 2 copies
 Captain John Mackenzie, Cromarty house
 Captain Alexander Mackenzie of Fairburn, 6 copies
 Captain John Mackenzie, Gearloch, 3 copies
 Captain Alexander Mackenzie, 71st Regiment
 Captain John Mackenzie, Castle-Leod
 Captain John Mackenzie, Tullach Lachcarran
 Lieutenant Alexander Mackenzie, 36th Regiment
 Rev. Lachlan Mackenzie, Lochcarran
 John Mackenzie Esq. Allangrange
 Charles Mackenzie Esq. Kilkoy Tore, 6 copies
 Messrs. Kenneth Mackenzie, writer to the signet Edinburgh.
 Colin Mackenzie, Tore, 2 copies
 William Mackenzie, Easter Fearn
 Roderick Mackenzie, wright Inverness
 Farchar Mackenzie, Citadel ditto
 Alexander Mackenzie, ditto
 Donald Mackenzie, Castle-Leathers
 James Mackenzie, wright Torbreck
 William Mackenzie, undertaker Culduthell
 Kenneth Mackenzie, Ord
 Thomas Mackenzie, mason ditto
 Murdoch Mackenzie, wright Brathan
 Thomas Mackenzie, mason, Urquhart Farintosh
 Kenneth Mackenzie, Bunachtown
 Donald Mackenzie, teacher Shearobegg Badenoch, 2 cap.
 Donald Mackenzie, Gergasg ditto
 Lachlan Mackenzie, Post Stroun ditto

- Messrs. John Mackenzie, Foulis
 Colin Mackenzie, tailor Gallwie
 William Mackenzie, Bona by Inverness
 Donald Mackenzie, Newtown Petty
 Donald Mackenzie, tailor Inverness
 Murdoch Mackenzie, Petty street ditto
 John Mackenzie, Ardnacrasg
 Colin Mackenzie, watchmaker London
 Kenneth Mackenzie, teacher of mathematics Inverness
 Alexander Mackenzie, writer Edinburgh
 Roderick Mackenzie, baker Canongate
 Duncan Mackenzie, High-street Perth
 John Mackenzie, schoolmaster Redcastle
 Lewis Mackenzie of Seatwall
 Donald Mackenzie, chair-master Edinburgh
 Alexander Mackenzie, Ardnacrasg
 Colin Mackenzie of Achiltie
 Murdoch Mackenzie, Baillie Dingwall
 Hector Mackenzie, merchant Dingwall
 Kenneth Mackenzie, Docharn by ditto
 Kenneth Mackenzie, Esq. of Applecross
 Donald Mackenzie, cooper Cromarty
 William Mackenzie, shop-keeper Inverness
 Alexander Mackenzie, Erchite
 John Mackenzie, Aberichan
 Kenneth Mackenzie, wright Balmachar
 Alexander Mackenzie, tailor Fort Augustus
 John Mackenzie, merchant Strath Sky
 William Mackenzie, shoemaker Fort Augustus
 Malcolm Mackenzie, miller Kinraigie
 Neil Mackenzie, shoemaker Rumuchy
 John Mackenzie, Croftmartaig
 Patrick Mackenzie, weaver Killin
 Kenneth Mackenzie, Tomachlagan
 Kenneth Mackenzie, shop-keeper Inverness.

- Rev. James Maclaggar, Blair Atholl
 Messrs. James Maclaggan, Pittgir ditto
 Thomas Maclare, Kilmorich ditto
 Thomas Maclare, Haugh of Tullimet
 Robert Maclare, Portmacreag Atholl
 James Maclare, Mouline, ditto
 John Maclare, Easter Temper
 Duncan Maclare, Caleleachan
 Patrick Maclare, Bridge-end of Ardtalnaig
 John Maclare, Achmore by Killin
 Patrick Maclare, Bachin Breadalbane
 John Maclare, grieve Ballaveel
 William Maclauchlan, Balnafoich Dores
 Dr. James Macleod Culloden, 2 copies
 Alexander Maclean, Esq. Coll
 Messrs. Donald Maclean, Stonfairne Breadalbane
 Hugh Maclean, drover Hawkhill Aird
 John Maclean, flesher Inverness
 John Maclean junior, Clunie, 2 copies
 Donald Maclean, Kulbkie Farintosh
 Angus Maclinnon, Inveroch Fort Augustus
 Roderick Maclinnon, Tinnadallach by Beauly
 Thomas Maclean, schoolmaster Urray
 Lachlan Maclean, Croftdow
 Alexander Maclinnon, plasterer Dingwall
 George Maclinnon, wright Inverness
 Donald Maclinnon, Brathan
 — Macnab, writer Edinburgh
 Charles Macnab, flaxdresser Perth
 Duncan Macnab, ditto
 Robert Macnab, tacksman Urrard
 John Macnab, shopkeeper Logierait
 James Macnab, Caleleachan
 Alexander Macnab, Inshevan
 Robert Macnab, distiller Killin

Messrs. John Macnaughton, vintner Bridge of Tilt
 Lodovick Macnaughton, M^tton of Faskely
 James Macnaughton, wright Kenmore
 James Macnaughton, smith Taymouth
 Alexander Macnaughton, dyer Ruvucky
 Duncan Macnaughton, shoemaker ditto
 Malcolm Macnangton, flaxdresser Ardlalnaig
 John Macnaughton Crannich Breadalbane
 Colonel Macpherson of Bleaton, 8 copies.
 Colonel Macpherson of Clunie, 2 copies
 Captain Hugh Macpherson, Inverhall Badenoch, 2 copies
 Captain Charles Macpherson, Gordonhall, 2 copies
 Lieutenant Duncan Maepherson, Cullinleen ditto
 Lieutenant Evan Macpherson, Culachie, 2 copies
 Baillie Donald Macpherson, Ruthven Badenoch
 Mrs. Macpheason, Banchor ditto
 Messrs. John Macpherson younger of Bleaton
 Simon Macpherson of Bleaton
 Robert Barclay Macpherson of Bleaton
 Adam Macpherson of Bleaton
 David Macpherson, brewer Inverness, 4 copies.
 James Macpherson, Crubin-begg
 Allan Macpherson, Lyneallen Badenoch
 Alexander Macpherson, Ettrich ditto
 Allan Macpherson, merchant Ralia ditto
 Alexander Macpherson, Naigbegg
 Finlay Macpherson, Bailidmore ditto
 Donald Mrpherson, Laggan ditto
 John Macpherson, Kneppach
 Angus Macpherson, shepherd Glenf heisie ditto
 Angus Macpherson, Balnaspeck
 Angus Macpherson, Little Craigie
 Thomas Macpherson, Forletter ditto
 Donald Macpherson, Forletter ditto
 Charles Macpherson, Croftbegg ditto

Lieutenant Macpherson Blaraky Badenoch
 Lauchlan Macpherson, Ralia Esq. ditto
 Messrs. John Macpherson, foxhunter Rothinturcas
 John Macpherson, weaver Torbreck
 John Macpherson, merchant Fort Augustus
 Archibald Macpherson, Castle Olibant
 Donald Macpherson, farmer Invertilt
 Donald Macpherson teacher Kenmore
 Patrick Macpherson, waiter ditto
 Patrick Macpherson, shepherd Achmore
 Allan Macpherson in Shenvall Badenoch, 2 copies
 John Macpherson in Shenvall
 Duncan Macpherson, Lagg of Cattlag, Badenoch
 Evan Macpherson, Balgown ditto
 George Macpherson, Leith
 Angus Macpherson, Redford
 John Macpherson, Bell's close Perth
 Evan Macpherson, Drimhaig Badenoch
 John Macpherson, wright Ruinachan
 John Macpherson, wright ditto
 Evan Macpherson. Balnlaggan
 Donald Macpherson, merchant Inverness
 Eneas Macpherson, of Flichity
 John Macpherson, merchant Inverness
 Donald Macpherson, messenger ditto
 Angus Macpherson, Citadel ditto
 Evan Macpherson, wright Leith
 Alexander Macpherson, Drimgask Badenoch
 Angus Macpherson, ditto
 Malcolm Macpherson, foxhunter Ovie, 2 copies
 John Macpherson, mason Lagg of Cattlag
 Charles Macpherson, Shearowbeg Badenoch
 Angus Macpherson, Auchintoul ditto
 John Macpherson, Dalvreck ditto
 John Macpherson Croftgorm
 Evan Macpherson, Muckoul ditto

Messrs. Patrick Macpherson, Breackachy Badenoch

Alexander Macpherson, Gasglon, ditto

John Macpherson, piper Clunie ditto

Angus Macpherson, Terfadown ditto

Alexander Macphail, Achandown Calder

John Macphail, merchant Inverness

Lieutenant Donald Macqueen, Coribruch, 2 copies

Messrs. James Macqueen, Balmackeath

Dr. MacQueen Inverness

S. Macqueen, grocer Cowgate Edinburgh

Christopher Macra' Tornabuiag

John Macra' Auchterneid

Alexander Macra' Beauiy

James Macra' Smith Pitlochry Atholl

David Macra, Craganachait ditto

John Macra' Balnacrost Easter Clunie

Donald Macra' mason Clunie

Patrick Macra' Balnluig of Dunfalandy

Donald Mactavish, shopkeeper Inverness

Angus Mactavish, Aberchalder

Arch- Mactavish, Garthbegg

Alexander Mactavish, house-carpenter N. Migovie

John Mactavish, Killin Breadalbane

Rev. Patrick Macvean, Kenmore

Messrs. Donald Macvean, Taymouth

Charles Macvean, Tullich by Killin

Patrick Macvirich, Ballamore ditto

Duncan Macvichie, Bridge-end of Ardtalnaig

Duncan Macvicar, drover Glenloy

Donald Macmartin junior, Conlarach

Daniel Macmartin, gardener Glasgow

John Macmillan, Kenmore

Arch. Marquis, Taymouth

William Matheson, Aultnasgithach

James Macmartin, Sylarie Badenoch

Ronald Mathieson, Inverness

- Messrs. Donald Main, Delucis by Nairn
 Alexander Menzies, Castle Gevel Perth
 Thomas Menzies, merchant Weem
 John Menzier, Failyer Apin of Dow
 John Menzies, Miltown of Clunie Atholl
 Fergus Menzies, Auldchjunie Atholl
 William Menzies, Annet Rannoch
 Alexander Morison, nurseryman Allangrange
 John Morison, painter Kenmore
 John Morison, Plaitchaick by Beauly
 David More Drimchork Strathspey
 Alexander Moon, forester Glenhruer
 John Moon, Auld Chlunie Atholl
 Alexander Malcolm, excise-officer Mouline
 Major George Munro, 68th regiment, 2 copies
 Messrs. William Munro, Stanly
 Geo. Gun Munro pointsfeild
 James Munro, Kincriagie Atholl
 James Munro, Lag of Grandtully
 David Munro, smith Edinburgh
 James Munro, weaver Cutlug-vennel Perth
 Hugh Munro, vintner Inverness
 Kenneth Munro, shoemaker Grocnafanaig
 Donald Munro, weaver Cromarty
 Robert Munro, Balnloch Culloden
 Andrew Munro, tidewaiter Inverness
 George Munro, gardener Novar
 Donald Munro, Braoineig Anaz
 Kenneth Murchison, Esq. Tarradale, 4 copies
 Messrs. Donald Murchison, 71st regiment Inverness
 Robert Murray, sadler London
 Alexander Murray junior, merchant Inverness

N

Messrs. John Noble, tailor Kingly Aird
 Donald Noble, tackman Drummond
 John Nicol, saw-miller Beauly
 John Nicolson, Balbeg Fonab
 Alexander Nicolson, merchant Pitcairle
 Donald Noble, sheriff-officer Dingwall
 William Noble, Culloden
 James Napier, mason Logierait.

O

Miss Og, Rose-street No. 1, Edinburgh.
Mr John Ogilvie, Convinth Aird
Mr James Ogilvie, Inverness.

P

Rev. William Paterson, Chapel of Ord
Messrs. John Prower, coachman Taymouth
 William Pirie, schoolmaster Abernethy
 James Pirie, gardener Culduthell.

R

CAPTAIN Robertson younger of Ludd, Athall:
Captain John Robertson of Ludd.

Rev John Robertson, Strath Tay
 A. Robertson of Strowan, 2 copies
 Mrs Robertson, Croftmichaick Atholl
 Messrs. Duncan Robertson, Cutlug-vennel Perth
 John Robertson, stocking-maker Perth
 Robert Robertson, Highstreet Perth
 William Robertson, miller Dunachtown Badenoch
 Angus Robertson, Forigkeit
 Donald Robertson, Forigkeit
 Charles Robertson, Clurie
 James Robertson, foxhunter Breadalbane
 John Robertson, schoolmaster Weems
 George Robertson, Bridge end of Bruer
 Donald Robertson, Blair Atholl
 Robert Robertson, Mains of Kilmorich
 Gilbert Robertson, Milltown of Tullimet
 Robert Robertson, hairdresser Cowgate Edinburgh
 John Robertson, lintmiller Mouline
 Robert Robertson, student ditto
 William Robertson, shoemaker Tullach
 Duncan Robertson, elder, East haugh Atholl
 Alexander Robertson, Overtown Fonab
 James Robertson, mason Logierait
 Robert Robertson, miller ditto
 John Robertson, boat-builder Pitnaacre
 John Robertson Kinaldie Glenerchdy
 John Robertson, mason Logierait
 Jeffrey Robson, Finlayrig
 Donald Reid, wright Inverness
 James Reid junior, merchant ditto
 David Reid, smith, Pitlochey Atholl
 Robert Reid, landsurveyor, Mouline
 John Reid, wright Ballechan
 John Reid, Milltown of Tullipurie
 Mrs Reid Balnagaird by Logierait

Messrs. Alexander Riach, Achnagonalin

John Ritchie, weaver Kingsmills

John Rose, Esq. Holm

Rev. Robert Rose, Inverness, 2 copies

Messrs. Hugh Rose Midleys

David Rose, teacher Laggan Badenoch, 2 copies

James Rose, Gulduthell

Hugh Rose, wright Roskin

William Rose, Culaird Dores

Hugh Rose Achnagirach Calder

Walter Ross, Cromarty

John Rose, St Andrew's street Edinburgh

Andrew Ross, Geargasg Badenoch

William Ross, Royallans Calder

John Ross, Haugh Inverness

John Rose, of Ardnacraig by Beauly

S

CAPTAIN James Stewart, Lawnmarket Edinburgh

Rev. Alexander Stewart, Mouline

Joseph Stewart younger of Foss 2 Copies

Duncan Stewart, Esq. Inverchadaan

John Stewart, Esq. Grossmount

William Stewart, Esq. Ardvorlick

Messrs. Patrick Stewart, merchant High street Perth

Donald Stewart, Shoegate, Campbell's close Perth

Donald Stewart, Meal-vennel Perth

William Stewart, Breaknie

Duncan Stewart, Kerromenach Badenoch]

John Stewart, surgeon Ruthven ditto

John Stewart, Pityoulish

Patrick Stewart Achgourish

Patrick Stewart, Tominabuag Acholl

Alexander Stewart, wright Dalguise Atholl

John Stewart, Culross Glengerie

Messrs. Charles Stewart, tailor Kinnaird
 Dugald Stewart, Fort Augustus
 John Stewart, vintner Blair Atholl
 Alexander Stewart, Blair Atholl
 Alexander Stewart, shoemaker Kilmavonack
 James Stewart, Bridge of Tilt, Atholl
 Alexander Stewart, merchant ditto
 James Stewart, weaver Perth
 Patrick Stewart, merchant, ditto
 Patrick Stewart, overseer Stanly
 John Stewart, shoemaker, Balnamona
 Alexander Stewart, shoemaker, Haugh of Fullimer
 James Stewart, Blainchroisg Atholl
 John Stewart, merchant Pitlochry Atholl
 James Stewart ditto ditto
 John Stewart, jun. ditto ditto
 Donald Stewart ditto
 John Stewart, merchant Mouline
 Patrick Stewart, Mouline Atholl
 Charles Stewart, merchant Pitnacre
 John Stewart junior, wright Logierait
 William Stewart, Logierait
 John Stewart senior Temper
 John Stewart junior, Temper
 Robert Stewart, Wester Temper
 Donald Stewart, Aulich Rausoch
 Donald Stewart, Fressaid Stathtumble
 John Stewart, Lag of Clun, Strathspey
 Charles Stewart, Knock ditto
 William Stewart, Croftnahaven ditto
 Paul Stewart, Drum Abernethy
 Robert Stewart, Dalnahaitnich
 Angus Sage, Culloden
 Donald Sinclair, Dalvealan
 Mrs Sinclair, Moyhall

- Mifs Mary Sinclair, Blairhall by Perth
 Messrs. John Sinclair, innkeeper Cnlooden
 John Sinclair, innkeeper Clephantown
 Hugh Sinclair, shoemaker Perth
 Donald Sinclair, ditto ditto
 Hugh Sinclair, sadler Inverness
 John Sinclair, Runddie Aird
 William Sinclair, Duldregan
 John Sinclair, weaver Sticks
 James Scrimgeoir, Brae of Grandully
 James Scrimgeoir, wheelwright, Haugh of Tulliemet
 Donald Seton, Pitlochry Atholl
 Donald Seton, Sparden Cluny Atholl
 John Spalding, Mouline Atholl
 John Scott, writer Ednibusgh, 5 copies
 William Scott, merchant Edinburgh
 Finlay Scott, Auld chlunie Atholl
 John Scott, Pitlochry Atholl
 Finlay Scott, Balchoulan ditto
 John Scott, Balndrum ditto
 Flnlay Scott Croftnacuisseig
 Donald Smith, shopkeeper Inverness
 John Smith, Croftmore
 John Smith, Curr
 William Smith, Easter Leys by Inverness
 John Smith, ditto
 John Smith, messenger ditto
 Finlay Smith, Drimlay
 Alexander Shaw, Redford by Edinburgh
 Captain James Shaw, Dalnavert Badenoch 3 copies
 Messrs. Thomas Shaw, Keppach ditto
 Donald Shaw, Crathynaird
 Angus Shaw, wright Inverness
 Lach!an Shaw, Perth
 Shaw Shaw, Kerard Petty

Mcffrs. John Simpson, merchant Inverness
 John Simpson, writer Dingwall
 John Simpson junior, ditto ditto
 William Sharp, bookseller Inverness, 12 copies
 James Sunderland, weaver Cromarty

T

Mcffrs. Alexander Thomson, Dalnacraig
 Evan Thomson, Achnackearach
 John Thomson, Calcleachan
 John Thomson, Ardonaig ditto
 Kenneth Treasurer, tailor Inverness

U W Y

Mcffrs. Patrick Urquhart Dalnavert, 3 copies
 William Uaquhart, Dalchlayie
 Rev. George Watson, Inverness
 Thomas Warrant, Esq. Lentron
 Mcffrs. Thomas Wilhart, teacher Killmorack
 William Welsh, Inverness
 Alexander Walker, Taymouth
 Andrew Walker, Sticks by ditto
 Thomas Young, writer Inverness

CENS

1. 1. 1.

Redundant, redundant, redundant,
Redundant, redundant, redundant,
Redundant, redundant, redundant,
Redundant, redundant, redundant,

1. 1. 1.

Redundant, redundant, redundant,
Redundant, redundant, redundant,
Redundant, redundant, redundant,
Redundant, redundant, redundant,

X. W. U.

5 SE 51 Redundant, redundant, redundant,
Redundant, redundant, redundant,

Chapter

